

STUDIM MASTERPLANI PËR ZONAT ME PËRPARËSI ZHVILLIMIN E TURIZMIT

RAPORTI I VLERËSIMIT STRATEGJIK MJEDISOR

RAPORTI I PROCESIT TË KONSULTIMIT PUBLIK

RAPORTI JO-TEKNIK I VLERËSIMIT STRATEGJIK MJEDISOR

SPILLE

**DOKUMENTI I
VLERËSIMIT STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË
KOMBËTARE SPILLE**

Tiranë, Nëntor 2020

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Përgatitur nga: Atelier 4

Dr. Abdulla Diku (Ekspert mjedisor i licensuar)

MSc. Kristi Bashmili (Ekspert mjedisor)

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Shkurtimet

RSH	Republika e Shqipërisë
AKPT	Ajansa Kombëtare e Planifikimit të Territorit
ISHP	Instituti i Shëndetit Publik
BE	Bashkimi Evropian
MIZB	Menaxhimi i Integruar i Zonave Bregdetare
IAP	Instrumenti për Asistencën e Para-Anëtarësimit (BE)
KMMD	Komiteti për Mbrojtjen e Mjedisit Detar (i OND-së)
MiM	Memorandumi i Mirëkuptimit
ZDVN	Zonë Detare Veçanërisht e Ndjeshme
VSM	Vlerësimi Strategjik Mjedisor
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
DRM	Drejtoria Rajonale e Mjedisit
AKZM	Ajansa Kombëtare e Zonave të Mbrojtura
AKM	Ajansa Kombëtare e Mjedisit
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Përbajtja

1.1. Kuadri i hartimit të VSM-së për PDZRK-në Spille.....	9
1.2. Nisma për PDZRK Spille	10
1.3. Parimet dhe synimi i VSM	10
1.4. Kuadri ligjor i VSM-së.....	11
1.5. Fazat nëpër të cilat kalon procesi i VSM	12
1.6. Njoftimi i ministrisë nga autoriteti propozues;	14
1.7. Konsultimi me grupet e interesit për çështjet e trajtuar në raportin e VSM-së;	15
1.8. Hartimi i raportit paraprak të VSM-së dhe konsultimi me grupet e interesit	17
1.9. Hartimi i raportit përfundimtar të vlerësimit strategjik mjedisor	17
2.1. Qëllimi dhe objektivat kryesore të PDZRK-së dhe përputhja me plane/programe të tjera ...	18
2.2. Vizioni dhe Drejtimet e Zhvillimit	19
2.3. Ruajtja e Mjedisit (Zhvillimi i Qëndrueshëm)	20
2.4. Objektivat e zhvillimit të zonës	21
2.4.1. Aksesi në zonë	21
2.4.2. Mobiliteti i zonës	22
2.4.3. Mjedisi	23
2.4.4. Shërbimet infrastrukturore	24
2.4.5. Zhvillimi i Turizmit	25
2.5. Programet dhe projektet e zhvillimit	26
2.5.1. Përmirësimi i aspekteve mjedisore	27
2.5.2. Sigurimi i infrastrukturës së nevojshme për zhvillimin e zonave	27
2.5.3. Zhvillimi i turizmit	27
2.6. Mënyrat e ndërhyrjes në territor	29
2.7. Perdorimi i tokës dhe propozimi	29
2.8. Kapaciteti turistik i propozuar.....	30
2.9. Parimet e PDZRK-së dhe ndërthurja me Strategjitë / planet e tjera	32
2.10. Alternativa të konsideruara gjatë hartimit të PDZRK-së	34
3. Metodologja dhe objektivat e VSM	37

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

3.1. Metodika e hartimit të vlerësimit strategjik mjedisor	37
3.2. Objektivat strategjikë mjedisorë	38
4. Përshkrimi i Përbërësve të Mjedisit	40
4.1. Pozita gjeografike	40
4.2. Topografia	41
4.3. Gjeologjia	41
4.4. Përdorimi i tokës	43
4.5. Hidrografia	44
4.1.5.1. Ujërat sipërfaqesorë	44
4.6. Cilësia e ujrave sipërfaqësorë	45
4.6.1. Ujërat mbitokësorë	45
4.6.2. Ujërat nëntokësorë (Akuiferët)	46
4.8. Cilësia e ajri	47
4.9. Ndryshimet Klimatike	48
4.10. Zhurmat në mjedis	48
4.11. Natyra	49
4.11.1 Habitatet Kryesore	49
4.11.2. Flora	49
4.11.3. Fauna	49
4.12. Peizazhi	50
4.13. Infrastruktura mjedisore	51
4.13.1. Menaxhimi i mbetjeve	51
4.13.2. Furnizimi me ujë dhe trajtimi i ujrave të përdorur	54
4.13.2.1. Furnizimi me ujë	54
4.13.2.2. Kanalizimet dhe ujërat e bardha	55
4.14. Potenciali i Burimeve tw Rinovueshme Energjitike në ZRK Tale	56
4.15. Prania e Hot-spoteve në zonë	57
4.16. Popullsia dhe kushtet social-ekonomike	57
4.17. Problematikat Mjedisore	57
4.17.1. Mbetjet e ngurta urbane	58

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.17.2. Dëmtimi i Dunave ranore	58
4.17.3. Ujërat e përdorura urban	59
4.18. Përfundime dhe sygjerime për zhvillimin e mëtejshëm të zonës	60
4.18.1. Kërkesat mjedisore për eficiencë energjie.....	60
4.18.2. Kërkesat mjedisore për prodhim energjie diellore	62
Kërkesat mjedisore për eficiencë të perdorimit te ujërave	63
4.19. Mbrojtja e Mjedisit.....	64
4.19.1. Mbrojtja e Peizazhit	64
4.19.2. Hapësirat e gjelbra dhe llojet e gjelbërimit	66
4.19.3. Uji.....	67
4.19.4. Ajri	68
4.19.5. Natyra dhe biodiversiteti	68
4.20. Përcaktimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit dhe peisazhit	69
5. Vlerësimi i ndikimit në mjedis.....	71
5.1. Ndërveprimet e mundshme të PDZRK me mjedisin	71
5.2. Kufizimet ligjore në çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare	72
5.3. Ndikimet e mundshme negative	75
5.4. Ndikimet në mjedis të PDZRK	77
5.4.1. Metodika e Vlerësimit të ndikimit në mjedis të PDZRK	77
5.4.2. Përshkrimi i kritereve të vlerësimit në mjedis të PDZRK	78
5.4.3. Vlerësimi i ndikimeve në mjedis të projekteve të PDZRK	79
5.5. Përputhshmeria e PDZRK me objektivat mjedisorë.....	81
5.5.1. Metodika e përputhshmërisë së projekteve të PDZRK me Objektivat Mjediore	81
5.5.2. Përputhshmëria e PDZRK me OM-të.....	82
5.6. Vlerësimi i pasojave të zbatimit të PDZRK në realizimin e objektivave mjedisorë	84
5.7. Masat zbutëse.....	89
5.8. Plani i monitorimit	91
SHTOJCA 1. KËSHILLIMI I I-RË PUBLIK I VSM-SË.....	96
SHTOJCA 2. KËSHILLIMI I II-TË PUBLIK I VSM-SË	106

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Lista e figurave

Figura 1. Fazat e procesit të VSM-së.....	13
Figura 2. Paraqitje skematike e metodologjisë së VSM.	18
Figura 3. Harta e vizionit strategjik PDZRK	20
Figura 4. Harta e aksesit në zonën e PDZRK	21
Figura 5. Harta e mobilitetit në zonën e PDZRK-s.....	23
Figura 6. Harta e mbrojtjes se mjedisit në zonën e PDZRK	24
Figura 7. Harta e shërbimeve infrastrukturore në zonën e PDZRK-së	25
Figura 8. Harta e zhvillimit të turizmit në zonën e PDZRK-së	26
Figura 9. Harta e projekteve prioritare të propozuara në PDZRK	28
Figura 10. Harta e përdorimit të tokës, i propozuar në PDZRK	30
Figura 11. Proceset e hartimit të VSM-së.....	37
Figura 12. Pozita gjeografike	40
Figura 13. Hartë topografike, ZRK Spille	41
Figura 14. Harta Gjeologjike, ZRK Spille	42
Figura 15. harta e përdorimit të tokës ekzistues	44
Figura 16. Harta ujërat Sipërfaqsor, ZRK Spille	45
Figura 17. Harta Hidrogeologjike, ZRK Grykëderdhja e Ishmit.....	47
Figura 18. Foto nga zona e Spillesë	50
Figura 19. Skema e menaxhimit të mbetjeve të ngurta urbane	52
Figura 20. Modele të kontenierëve të mbeturinave në zonën e plazhit dhe shëtitore	53
Figura 21. Model kontenieri mbeturinash për zonën e biznesit dhe resortet	53
Figura 22. Skema e modelit SMART të grumbullimit të mbetjeve të ngurta urbane	54
Figura 23. Harta e skemës së furnizimit me ujë.....	55
Figura 24. Foto e shpërndarjes së mbetjeve të ngurta urbane, ZRK Spille	58
Figura 25. Foto nga dunat ranore të dëmtuara në Spille	59
Figura 26. Sistemi i mbledhjes dhe përdorimit të ujit të shiut	64
Figura 27. Pamje peizazhistike nga zona Spille.....	65
Figura 28. Mënyra planifikimi të zonave të gjelbra (Foto ilustruese)	67
Figura 29. Foto nga këshillimi i parë publik.....	97
Figura 30. Komentet shkresore nga Ministria e Mbrojtjes	102
Figura 31. Komentet shkresore nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.....	104
Figura 32. Foto nga këshillimi i dytë publik.....	108

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Lista e tabelave

Tabela 1. Parimet e PDZRK-së dhe ndërthurja me Strategjitet / planet e tjera	32
Tabela 2. Krahasimi dhe avantazhet e secilës alternative.....	36
Tabela 3. Të dhënat e monitorimit për cilësinë e ujërave të lumi Shkumbin	46
Tabela 4. Menyra e izolimit termik të një ndërtese	61
Tabela 5. Ndërveprimet e mundshme të PDZRK me mjedisin	71
Tabela 6. Kufizimet ligjore në çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare.....	73
Tabela 7. Ndikimet e mundshme negative.....	76
Tabela 8. Përshkrimi i kritereve të vlerësimit në mjedis të PDZRK	78
Tabela 9. Vlerësimi i ndikimeve në mjedis të projekteve të PDZRK.....	79
Tabela 10. Metodika e përputhshmërisë së projekteve të PDZRK me Objektivat Mjediore	81
Tabela 11. Përputhshmëria e PDZRK me OM-të	82
Tabela 12. Vlerësimi i pasojave të zbatimit të PDZRK në realizimin e objektivave mjedisorë... ..	84
Tabela 13. Plani i monitorimit	91

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

1.1. Kuadri i hartimit të VSM-së për PDZRK-në Spille

Turizmi, sot, është një nga industritë më të mëdha në botë, që gjeneron të ardhura dhe lidhet ngshtë me sektorët e tjerë të zhvillimit. Punësimi në sektorin e turizmit ofron një potencial të konsiderueshëm për zbutjen e varfërisë, sidomos për gjininë femërore. Përveç kësaj, industria e turizmit ndikon menjëherë edhë në sektorët e tjerë, të tilla si industria e prodhimit, bujqësia dhe sektori i shërbimeve. Këto lidhje kanë krijuar efekte shumëzuese të cilat stimulojnë ekonominë lokale dhe gjithashtu ofrojnë burime të ndryshme të të ardhurave për popullsinë vendase dhe me gjerë. Përveç nxitjes ekonomike, turizmi mund të kontribuojë edhe në ruajtjen e biodiversitetit, duke qenë se me rritjen e numrit të vizitorëve, shumë Zona të Mbrojtura do mund të krijonin të ardhura të mjaftueshme që do të kthehen në investime në shërbim të zbatimit të planeve të menaxhimit të zonave të mbrojtura, përmirësimit të shërbimeve për vizitorët, parandalim dhe kontroll të dëmtimeve dhe përmirësim të gjendjes së ppërgjithshme të zonave të mbrojtura.

Përmirësimi i industrisë së turizmit përfshin edhe cilësinë e produkteve dhe të shërbimeve (akomodimin, restorante, guidat turistike, operatorët turistik, etj), me qëllim rritjen e kërkuesës kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare, promovimin e konkurrueshmërinë brenda kësaj industrie, dhe prodhimin e informacioneve të besueshme e të vlefshme mbi standartet e cilësisë.

Zona Bregdetare, me gjithë potencialet e saj për turizëm, ka nevojë për orientime konkrete zhvillimi, të cilat duhet të jenë të qarta dhe të bazuara në politikat kombëtare të zhvillimit të sektorit, të jenë të në harmoni me vizionin global të evolimit të turizmit, të kenë në fokus mbrojtjen e natyrës e peisazhit, të cilët janë edhe lënda e parë për sektorin. Këto oreintime duhet të lidhen si me funksionet e shumëlojshme që pwrfsin sektori dhe shpërndarjen e tyre në territor, ashtu edhe me tiparet e zhvillimit të territorit dhe gjuhën e komunikimit arkitektonik të zhvillimeve në funksion të turizmit. Si përherë, shtrirja e aktivitetit turistik mbetet një sfidë, e cila mund të trajtohet siç duhet vetëm nëpërmjet një planifikimi të mirë të territorit dhe orientimeve konkrete të zhvillimit, duke marre në konsiderat të gjithë aspektet e mbrojtjes së mjedisit.

Hartimi i dokumenteve të *Vlerësimit Strategjik Mjedisor për Planin e Detajuara të Zonës së Rëndësise Kombëtarë (PDZRK) Spille*, rrjedh si detyrim nga ligji nr. 91/2013, datë 28.02.2013, "Për vlerësimin strategjik mjedisor". Referuar nenit 2 pikë 1/a të këtij ligji theksohet se, procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor i nënshtrohen të gjitha planet dhe programet për bujqësinë, pyjet, peshkimin, energjinë, industrinë, industrinë minerare, transportin, menaxhimin e mbetjeve, menaxhimin e ujërave, telekomunikacionin, **turizmin**, planet kombëtare e vendore të planifikimit të territorit urban e rural, përfshi dhe mbrojtjen e peizazhit, të përdorimit të tokës, të cilat vendosin

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

kuadrin për miratimin, në të ardhmen, të projekteve të listuara në shtojcat 1 e 2 të ligjit nr. 10 440, datë 7.7.2011 “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”¹.

1.2. Nisma për PDZRK Spille

Zona në studim ndodhet në afërsi të grykëderdhjes së lumbit Shkumbin, në këtë zonë shfaqet një peizazh tipik bregdetar, me duna të vogla ranore dhe brezi i pishave, brez të gjerë plazhi etj. Këto karakteristika i japin zonës potencial të lartë turistik dhe tërheqës për vizitorët. Megjithatë, zona është deri më tanë e pazhvilluar për shkak të mungesës së infrastrukturës por edhe të kufizimeve ligjore në zonën bregdetare.

Ndërkaq, programet dhe projektet e propozuara për të zhvilluar këtë territor si zonë pushimi kryesish me shtëpi të dyta dhe më pak me hotele, kanë qenë konsideruar si të papërshtatshme.

Qeveria e Shqipërisë është në kërkim të ideve të zhvillimit për këto llojë zonash, të cilat të janë të përshtatshme me natyën dhe karakteristikat e tyre; *për koncepte projektimi që do t'i bënte këto zona të aksesueshme dhe të vlerësuara; për koncepte zhvillimi që janë në gjendje të ruajnë bukurinë e peizazhit dhe tiparet territoriale të tyre, ndërsa në të njëjtën kohë të hapë hapësira për aktivitetet njerëzore që mund të sigurojnë të ardhura dhe ekonomi; për koncepte projektimi që do të ishin të ndjeshme ndaj peisazhit dhe modeste.*

Në këtë kontekst, nisma për hartimin e PDZRK Spille ndërmerret nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit si autoritet planifikues në fushën e turizmit. *Nisma është në përputhje me Planin e Përgjithshëm Kombëtar (PPK) "Shqipëria 2030", Planin e Integruar Ndërsektorial të Bregdetit dhe DRAFT-Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019 – 20223.*

Ndonëse PDZRK e Spillesë paraqet një plan për një zonë relativisht të vogël prej 100-200 ha), sikurse sqaruar më sipër, Plani ka nevojë ti nënështrohet procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor në përputhje më *Nenit 1 të Ligjit Nr. 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”*

Ky përkufizim ligjor përligj dhe procesin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM) për PDZRK-në Spille.

1.3. Parimet dhe synimi i VSM

Sipas *Sadler dhe Verheem (1996)* Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) është një proces sistematik për vlerësimin e pasojave në mjedis nga politika e propozuara, nismat per plane dhe programe, në mënyrë që pasojat të janë tëresisht të përfshira dhe të adresuara sic duhet në fazat më të hershme të vendim-marrjes dhe që i jep të njëjtën rëndësi në raport me çështjet ekonomike dhe sociale.

¹ Ligji nr. 91/2013, datë 28.02.2013, “Për vlerësimin strategjik mjedisor”

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Kësisoj VSM-ja është një vendimarrje strategjike që integron konsideratat mjedisore dhe ato të qëndrueshmërisë.

Në mënyrë që zhvillimi të jetë i qëndrueshëm, VSM-ja zbaton parimet e mëposhtëme:

- a. *VSM duhet të përmirësojë Veprimin Strategjik.* Për ta kryer këtë, VSM duhet të nisë para procesit të vendim-marrjes, duhet të integrohet në vendim-marrje, të fokusohet në përcaktimin e alternativave të mundshme dhe në modifikimin e veprimit strategjik. Vendim-marrësi duhet të përfshihet aktivisht në proces për tu siguruar që gjetjet e VSM të janë marrë parasysh.
- b. *VSM duhet të promovojë pjesëmarrjen publike në vendimmarje.*
- c. *VSM duhet të jetë e fokusuar në vështirësitet kyçë të mjedisit dhe të qëndrueshmërisë.*
- d. *VSM duhet të ndihmojë në identifikimin dhe vlerësimin e opsoneve më të mira, të përbushë nevojat dhe të minimizojë dëmet.*
- e. *VSM aplikon parimin e parakujdesit. Në këtë kuptim, nëse vlera e zhvillimit dhe impakti janë të pasigurtë, atëherë duhet mbrojtje e asaj vlere mjedisore që kemi në gjendje.*
- a. *VSM duhet të vlerësojë efektet negative, pozitive dhe kompensimin e mundshëm.* Zbutja e ndikimeve në mjedis kryhet nëpërmjet ndryshimit të veprimeve strategjike për të shhangur impaktin negativ ose të vendosë *kufizime në zhvillimin e projekteve të tjera*.
- b. *VSM nuk duhet të lejojë që veprimet strategjike të kalojnë kufijtë përtej të cilave ndodhin dëme të pariparueshme.* Kjo kerkon fillimisht identifikimin e këtyre kufijve, krahasim të situatës së mundshme pa ndërmarrjen e veprimit strategjik me atë të veprimit strategjik dhe kërkon gjithashtu gjykim nëse efektet janë të qënësishme dhe tejkalojnë kufijtë e vendosur mjedisor.

1.4. Kuadri ligjor i VSM-së

Kuadri ligjor shqiptar për VSM-në është përmirësuar ndjeshëm në vitet e fundit dhe siguron tashmë përputhshmëri të plotë më (i) *Direktivën 2001/42/EC të Komisionit Evropian* mbi Vlerësimin e Efekteve në Mjedis prej Planeve apo Programeve të Caktuara dhe me (ii) *Protokollin e VSM-së të Konventës ESPOO (UNECE)*.

- *Ligji nr. 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor" siguron tashmë plotësisht mbulimin e duhur të procesit të VSM-së.* Ligji ka për qëllim të sigurojë mbrojtje të lartë të mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm, përmes përfshirjes së çështjeve të mjedisit gjatë hartimit, miratimit, rishikimit, ndryshimit ose modifikimit të planeve a programeve me pasoja të mundshme negative në mjedis. Ligji përcakton institucionet dhe të drejtat e përgjegjësitë e tyre, si dhe procedurat, sipas të cilave kryhet Vlerësimi Strategjik Mjedisor.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- *Direktiva e Komisionit Evropian 2001/42/EC* për vlerësimin e ndikimit të disa planeve dhe programeve mbi mjedisin (Direktiva VSM).
- *Protokoll VSM, i miratuar në Kiev (Ukrainë) në vitin 2003*, në një takim të jashtëzakonshëm të Palëve të Konventës Espoo gjatë konferencës ministrore të "Mjedisit për Evropën" dhe nënshkruar nga 36 shtete dhe Komuniteti Evropian.

Një çështje e rëndësishme e procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor është ai i pjesëmarrjes publike dhe këshillimit të duhur të saj. Për këtë qëllim grapi i punës zbatoi kërkesat që rrjedhin prej Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 219, datë 11.3.2015 "Për përcaktimin e rregullave e të procedurave për konsultimin me grupet e interesit dhe publikun, si dhe dëgjesën publike gjatë procesit të vlerësimit strategjik mjedisor"

1.5. Fazat nëpër të cilat kalon procesi i VSM

Fazat e procesit të vlerësimit strategjik mjedisor sqarohen në Nenin 7 ku përcaktohet se procesi i vlerësimit strategjik mjedisor kalon detyrimisht në këto faza të njëpasnjëshme (Fig. 1):

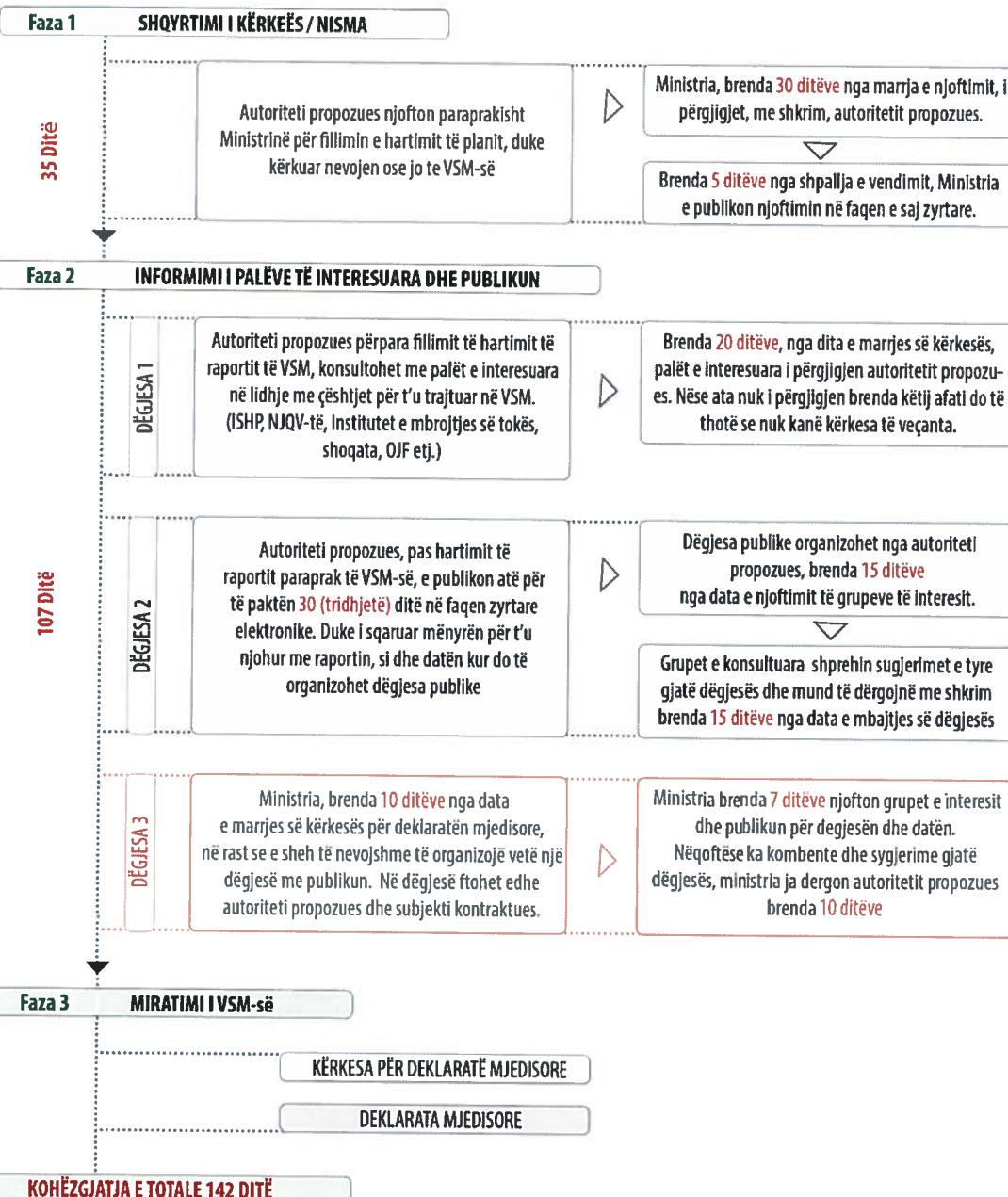
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 1. Fazat e procesit të VSM-së.

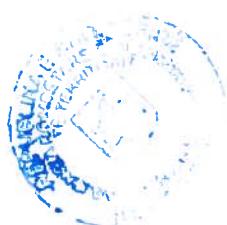
[Handwritten signature]

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

1.6. Njoftimi i ministrisë nga autoriteti propozues;

Gjatë kësaj faze, autoriteti planifikues njofton Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit për nismën e hartimit të PDZRK-së Spille duke i vënë asaj në dispozicion informacionin paraprak si dhe shtron

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

kërkesën për nisjen e procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor. Në vijim të këtij njoftimi, Ministria, në përputhje më Ligjin 91/2013 shprehet mbi mënyrën e zhvillimit dhe përputhjen me legjislacionin që duhet të ketë ky dokument.

Në njoftimin e ministrisë, autoriteti propozues dërgoi njëkohësisht dhe informacionin e mëposhtëm:

1. qëllimin e propozimit, shoqëruar me të dhëna të tjera të nevojshme, si: relacion shpjegues, hartat e të dhëna të tjera ndihmëse që disponon lidhur me propozimin;
2. arsyetimin për nevojën e hartimit të Planit;
3. përkatesinë e autoritetit miratues të Planit;
4. procedurën që do të zbatohej për hartimin e Planit.

1.7. Konsultimi me grupet e interesit për çështjet e trajtuar në raportin e VSM-së;

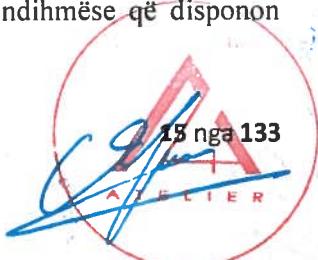
Grupet e interesit me të cilat autoriteti propozues duhet të këshillohet paraprakisht për paraqitjen e sugjerimeve për çështjet që ato duan të trajtohen në raportin e VSM-së janë:

- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM),
- Agjensia Kombëtare e Mjedisit (AKM),
- Agjensia Kombëtare për Zonat e Mbrojtura (AKZM),
- Agjensia Kombëtare e Planifikimit të Territorit (AKPT),
- Agjensia Kombëtare e Bregdetit (AKB),
- Agjensia Kombëtare e Turizmit (AKT),
- Agjensia Kombëtare e Territorit (AZHT),
- Agjensia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN),
- INSTAT,
- Agjensia Rajonale e Zonave të mbrojtura
- Bashkitë që preken nga zhvillimi i PDZRK-së
- OFJ-të e ndryshme me profil mjedisor dhe zhvillimin e turizmit.
- institucionet e mbrojtjes së shëndetit publik;
- institucionet e mbrojtjes së tokës bujqësore;
- institucionet e tjera që identifikojnë me përgjegjësi në propozim (ministratë etj.).
-

Autoriteti propozues organizoi për këtë qëllim dy takime këshëllimore.

Takimi i parë këshëllimor u mbajt më 17/07/2020, ora 11:30 nga MTM në cilësinë e autoritetit propozues të PDZRK-së Spille. Në njoftimet për takim u shënua:

- qëllimi i propozimit, relaciuni shpjegues dhe të dhëna të tjera ndihmëse që disponon autoriteti lidhur me propozimin;

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLË

- arsyetimi për nevojën e PDZRK-së
- autoriteti miratues i Planit;
- procedura që do të zbatohet për hartimin e planit dhe afatet kohore të parashikuara *dhe*
- axhenda e takimit.

Në këtë takim të parë u prezantua:

- nisma për hartimin e PDZRK-së
- gjendja e sektorit dhe nevoja për zhvillimin e turizmit në vend,
- çëshjtjet themelore të diskutuara në Planin kombtar të planifikimit të Territorit dhe atë të bregdetit
- nevoja për VSM të PDZRK-së
- ndikimet kryesore të pritshme në mjedis nga zbatimi i PDZRK-së,
- objektivat mjedisore paraprakë të VSM-së për PDZRK-në *dhe*
- çështjet parësore që priteshin të trajtohen në Vlerësimin Strategjik Mjedisor për PDZRK-në.

Takimi i dytë këshëllimor u zhvillua më 27/10/2020. Edhe ky takim këshëllimor u organizua nga MTM-ja nw cilwsinw e autoritetit propozues. Sikurse në këshillimin e parë publik, njoftimet për takim përbajtën informacionin e nevojshëm ku përfshihej:

- draft raporti i Vlerësimit Strategjik Mjedisor *dhe*
- axhenda e takimit

Këshillimi i dha rëndësi disa çështjeve thelbësorë të Vlerësimit Strategjik Mjedisor si:

- Vizioni dhe objektivat e VSM-së,
- Përshkrimi i elementeve të mjedisit që mund të preken nga PDZRK,
- Ndërveprimi i PDZRK me mjedisin,
- Kufizimet ligjore në çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare,
- Metodika e Vlerësimit të ndikimit / perputhshmërisë me Objektivat Mjedisore (OM),
- Vlerësimi i ndikimit në mjedis të projekteve të PDZRK,
- Përputhshmëria e PDZRK me objektivat mjedisore

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Vlerësimi i pasojave të zbatimit të PDZRK *dhe*
- Udhëzimet dhe masat zbutëse të propozuara nga VSM.

Minutat e takimit për këshillimin publik, si dhe komentet/sugjerimet e ardhura nga institucionet e ndryshme, MTM, MM, etj., janë paraqitur në Aneksin 1 dhe 2 të VSM-së.

1.8. Hartimi i raportit paraprak të VSM-së dhe konsultimi me grupet e interesit

Raporti paraprak i VSM-së përmblodhi të gjitha gjetjet gjatë diskutimeve me palët e interesit si dhe ato të nxjerra në pah nga vetë ekspertët. Në reportin paraprak u paraqit i gjithë informacioni si dhe të dhënat të rëndësishme mbi ndikimet në mjedis të Planit

1.9. Hartimi i raportit përfundimtar të vlerësimit strategjik mjedisor

Pas hartimit të raportit paraprak, ekspertët vijuan me hartimin e raportit përfundimtar i cili është në përputhje me strukturën e kërkuar nga vetë ligji 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”.

Ndërkaq struktura apo cështjet që duhet të mbulojë një raport VSM-je përcaktohen në pikën 3 të Nenit 10. Hartimi dhe konsultimi i raportit paraprak të VSM-së me publikun dhe grupet e interesit parashikohet në Kreun III. Raporti i VSM-së, konsultimi dhe Deklarata e Ministrit.

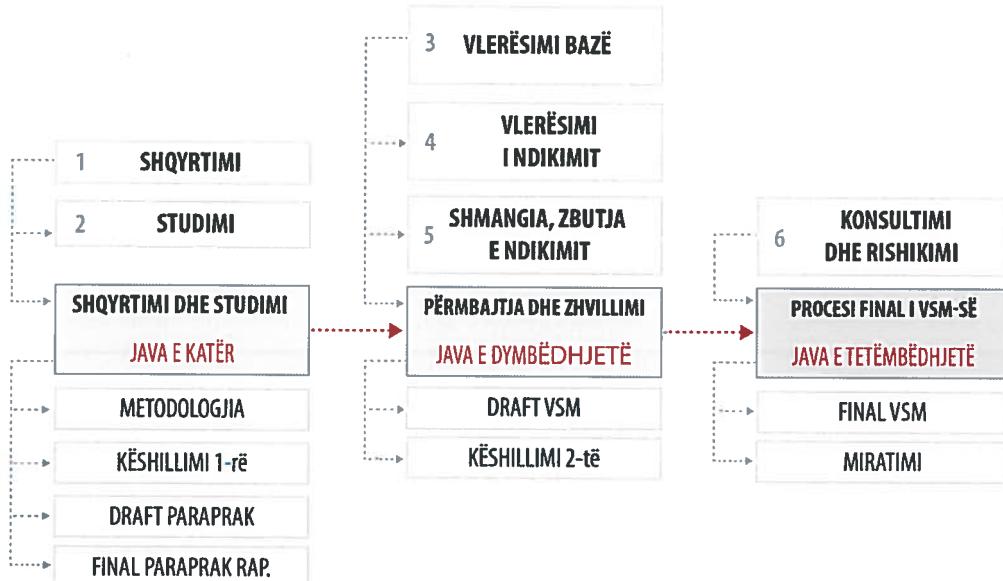
Në përputhje më këto nene ligjore, hartimi i VSM-së kalon në pesë fazë përfshirë (Fig. 2):

1. Shqyrtimin e nevojës për VSM,
2. Përshkrimin e gjendjes së Mjedisit
3. Hartimin e raportit paraprak të VSM-së
4. Hapat ligjorë të ndjekur për miratim *dhe*
5. Zbatimin dhe monitorimin e VSM-së

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 2. Paraqitje skematike e metodologjisë së VSM.

2.1. Qëllimi dhe objektivat kryesore të PDZRK-së dhe përputhja me plane/programe të tjera

Kjo pjesë do të paraqesë qëllimin dhe do të zbërthejë përbushjen e tij në disa objektiva të domosdoshëm. Por qëllimi i këtij plani si dhe objektivat e tij duhet të marrin parasysh dhe të integrojnë përputhshmërinë me disa plane apo programe themelore sikurse Strategjia Kombëtare

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

për Zhvillimin e Qëndrueshmërit të Turizmit 2019-2023, Plani Kombëtar Vendor, Strategjia Kombëtare e Biodiversitetit etj.

2.2. Vizioni dhe Drejtimet e Zhvillimit

Vizioni i Zhvillimit të ardhshëm i Spillesë bazohet në vizionin e planifikimit në nivel kombëtar dhe në vizionin e PPV-së. Spilleja do të zhvillohet si një lokalitet turistik bregdetar dhe rural. Në një vijë bregdetare prej afersisht 4 km do të jetë prioritet zhvillimi i turizmit me hotele dhe resorte si dhe hapësira të shumta shërbimi e rekreacioni. Zona do të jetë e organizuar e tillë në mënyrë që t'i shërbejë kategorive të ndryshme të turistëve. Do të ofrohen të gjitha shërbimet e nevojshme publike të cilat do të synojnë një standard të lartë turistik duke krijuar një lokalitet konkurruesh në rajon.

Në rang rajonal do të përforcohen lidhjet rrugore me autostradat Durrës-Lushnjë dhe Thumanë Lushnjë të cilat kryqëzohen në afersi të aksit lidhës me Spillenë. Do të përforcohet lidhja me potencialet natyrore dhe kulturore sikurse Parku Kombëtar Divjakë Karavasta dhe Kalaja e Bashtovës në jug, Plazh i Gjeneralit dhe Kalaja e Turrës në veri. Do të strukturohen lidhjet dhe fuqizohen filierat bujqësore si në kodrat lindore të zonës ashtu dhe në fushë duke ndikuar pozitivisht dhe në përmirësimin e peizazhit rural të Spillesë. Do të promovohet agroturizmi e turizmi tematik i gastronomisë, ullirit, Bashtova Festival etj. Do të përforcohet lidhja detare me anë të ndërtimit të molit në Spille dhe fashave të peshkimit si në Kanalin e Bashtovës ashtu dhe në Shkumbin. Karakteri natyror i zonës do të promovohet me anë të ndërtimit të shtigjeve natyrore këmbësore dhe çiklistike.

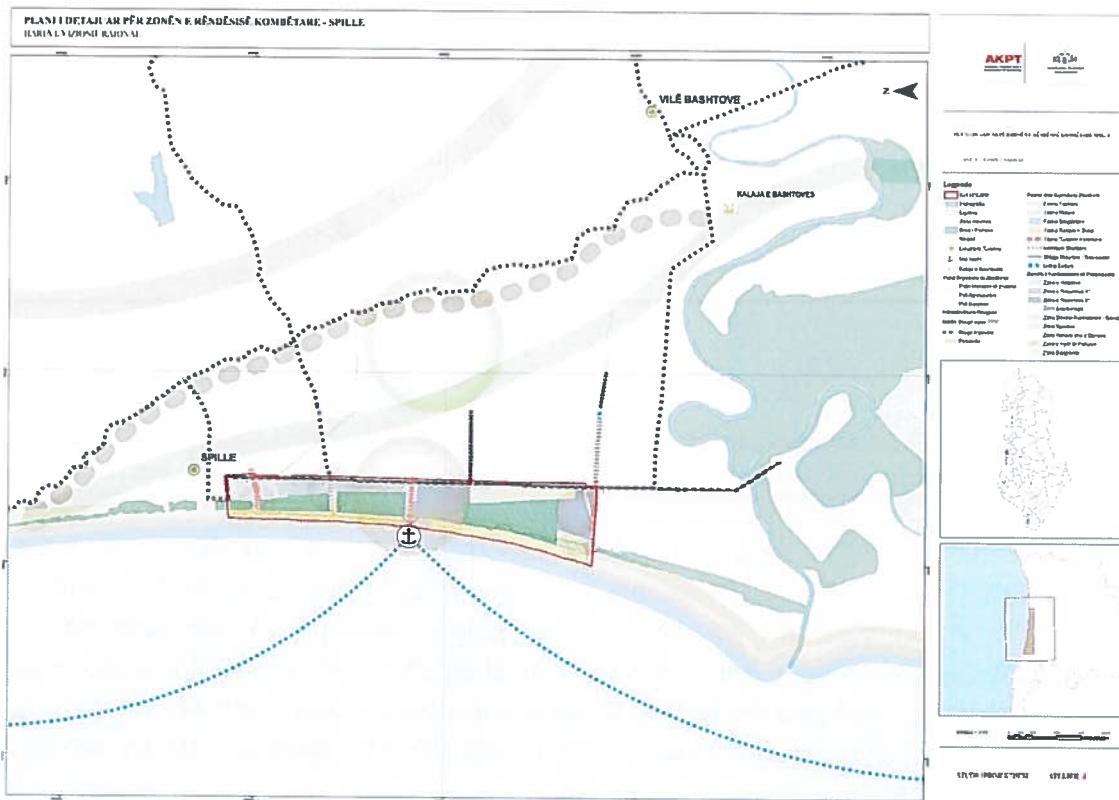
Në zonë do të krijohen mundësítë për zhvillimin e tipologjive të ndryshme turistike dhe të shërbimeve tregtare, institucionale dhe publike të nevojshme për të patur një zhvillim të qwendrueshmë, tërheqës për turistët dhe konkurruesh në Shqipëri dhe në Rajon.

Zona do të pajiset me një sistem transporti urban i cili do të përbushë kërkesat e turistëve dhe banorëve vendas. Shërbimet e transportit publik krahas aksesimit të shpejtë dhe të sigurtë të Spillesë, parkimeve publike me pagesë, dotë ofrojnë mundësi transporti miqësore me natyrën sic janë makinat dhe motorrat elektrik si dhe bicikletat për të cilat do të ketë dhe korsi të dedikuara për të kontribuar kështu në një jetesë më të mirë dhe më të shëndetshme. Shërbimet e zonës do të janë të shumëllojshme që nga ato tregtare ku firmat më brand të kohës do të zhvillojnë aktivitetet e tyre të dedikuara, deri tek hapësirat e tjera që do të ofrojnë një numër të madh aktivitetesh sportive dhe social kulturore të cilat parashikohet të mbulojnë çdo kërkesë të turistëve të akomoduar pranë këtij lokaliteti turistik. Vëmendje e veçantë do i kushtohet pyllit të pishave dhe zonës së plazhit me duna të cilat nuk do të prishen apo tjetërsohen por do të përshtaten me zhvillimin e ri dhe do të bëhen pjesë e integruar, duke u kthyer kështu në një vlerë të shtuar për zonën dhe turizmin në përgjithësi duke e vlerësuar dhe nxjerrë në pah Spillenë ne krasim me zonat e ngjashme fqinje.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

Figura 3. Harta e vizionit strategjik PDZRK

2.3. Ruajtja e Mjedisit (Zhvillimi i Qëndrueshëm)

Zona e Spillesë karakterizohet nga bregdeti me duna ranore, të cilat arrijnë në lartësinë deri në 2.5-3m. Mbi duna ka dhe një masiv pyjor pishe të ruajtur mirë, i cili shoqëron pothuajse të gjithë vijën bregdetare në mënyrë të pandërprerë. Fasha e dytë karakterizohet nga toka djerrë dhe zona kufizohet nga kanale kulluese që derdhen në Kanalin e Bashtovës. Këto kanale janë të rëndësishëm në ekosistem dhe në aktivitetet e pëshkimit.

Ruajta e mjedisit është një element ky në zhvillimin e ardhshëm të territorit ndaj synon dy pikat në vijim janë boshte kryesore të zhvillimit të Spillesë:

Ruajtja e brezit të pishave përgjatë vijës bregdetare, dhe zhvillimi të përqëndrohet në zona të hapura aty ku densiteti i pishave është tepër i rrallë dhe në tokat djerrë pas pyllit të pishave.

Propozimi synon që të ruhen sa më tepër të jetë e mundur dunat ranore. Në këto pjesë ~~rekomandohet~~ ndërhyrja me struktura të lehta sikurse strukturat e drurit.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

2.4. Objektivat e zhvillimit të zonës

Hartimi i kësaj PDZRK-je lidhet me promovimin e zhvillimit të turizmit, përthithjen e investimeve të huaja si dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës të komunitetit pranë zonës. Për të krijuar një lokalitet konkurrues në rajon në çdo drejtim duhen arritur disa objektiva.

Objektivat kryesore mbi të cilat do të orientohet zhvillimi turistik i zonës në studim do të janë:

- Mobiliteti dhe lëvizshmëria: Aksesi dhe parkimi, transporti publik dhe ai alternativ
- Shërbimet Infrastrukturore: Siguria publike dhe furnizimi me energji elektrike & ujë, largimi i ujrate të ndotur, implementimi i rrjetit të telekomunikacionit
- Ruajtja dhe konservimi i Mjedisit: Trajtimi dhe përshtatja e zonave me vlerë natyrore me zhvillimet dhe aktivitetet e reja turistike.
- Zhvillimi i Turizmit: Zhvillimi urban i zonës do të realizohet me struktura të ndryshme hoteljere dhe resortesh në funksion të aktivitetit turistik, të ndërthurura me një sërë hapësirash rekreative publike dhe shërbimesh për të përmbrushur në çdo kohë kërkuesat e turizmit.

2.4.1. Aksesi në zonë

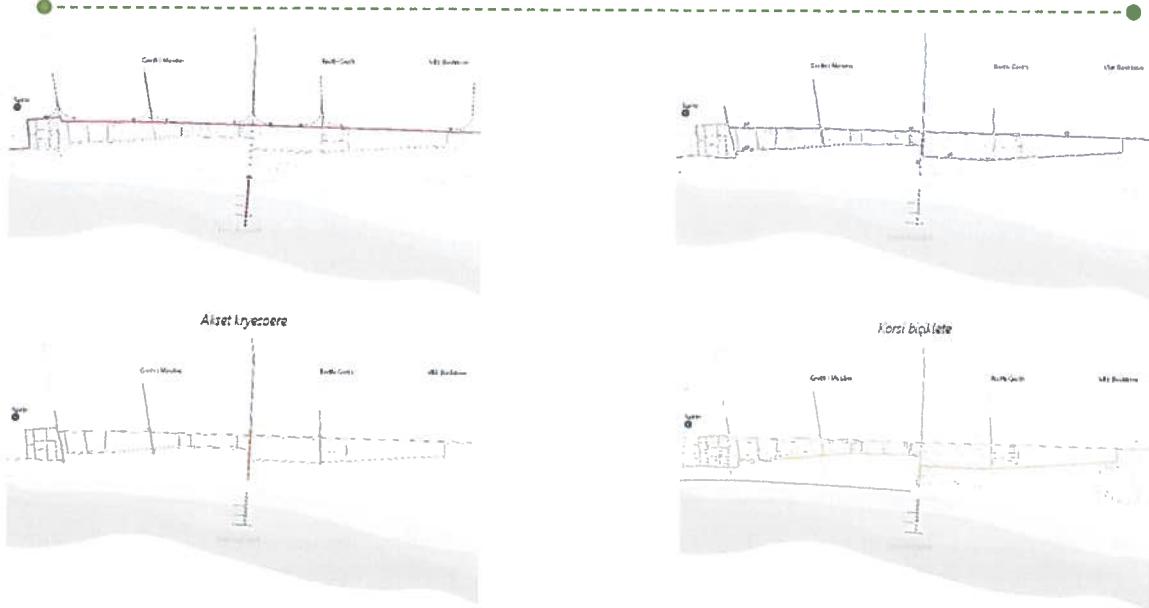
Spilleja, si pasojë e shtrirjes gjeografike dhe zhvillimeve të fundit urbane ka një akses mjaft të mirë në rajon. Akset kryesore hyrëse për në zonën e studimit janë rruga Luz-Kryevidh-Rreth Greth dhe rruga Gosë- Bashtovë.

Dy akset ekzistuese lidhëse do të sjellin në zonë dhe flukset e pritshem nga aksi peizazhistik bregdetar që kalon në rrëzë të kodrave lindore të zonës duke e lidhur me Plazhin e Gjeneralit dhe Karpenin në very dhe Plazhin e Divjakës dhe Parkun Kombëtar “Divjakë Karavasta” në jug. Një tjetër mënyrë aksesimi për zonën është nëpërmjet Molit të ri të Yacht-eve dhe varkave.

Figura 4. Harta e aksesit në zonën e PDZRK

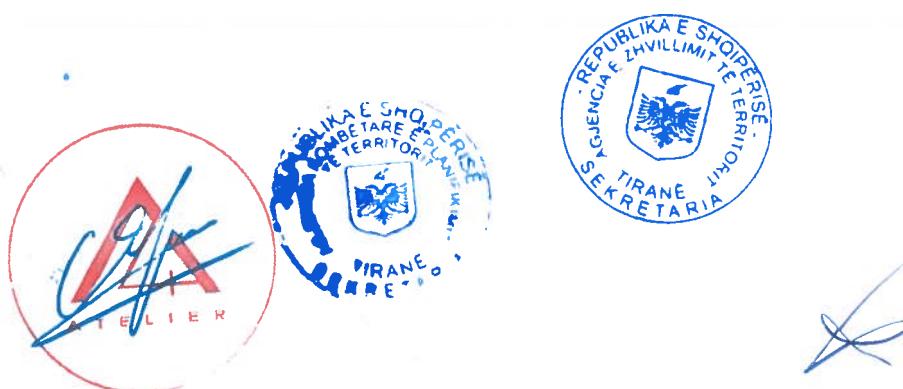
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

2.4.2. Mobiliteti i zonës

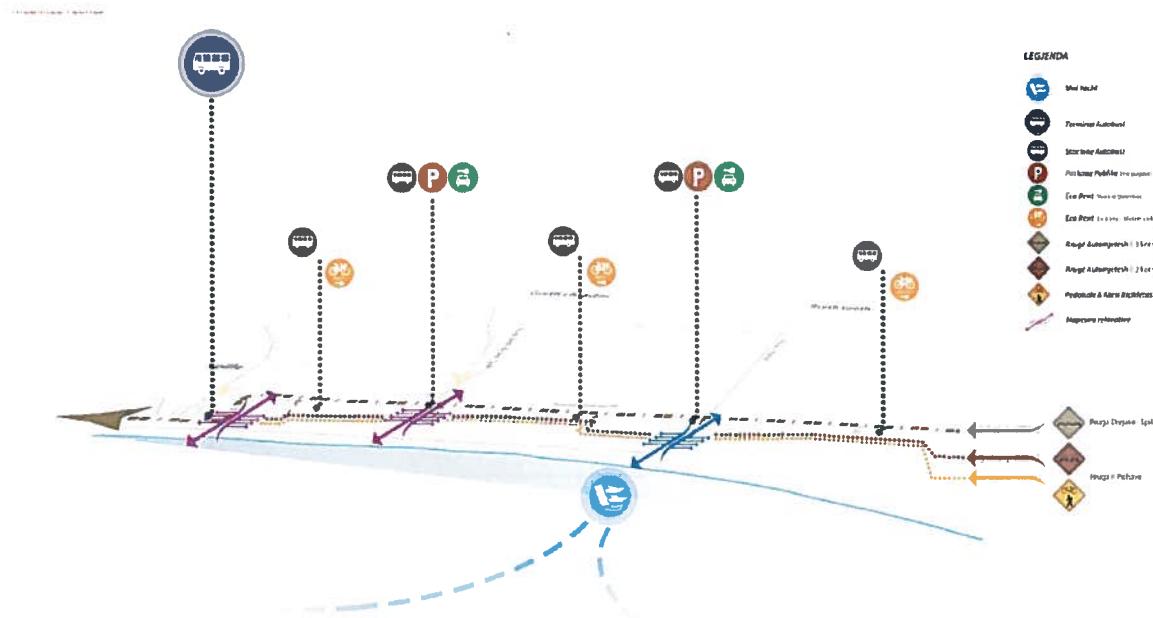
Spilleja me përmirësimin e aksosit pritet që të jetë subjekt i një kërkesë në rritje si për pushues ditorë ashtu dhe për turistë. Kjo kërkesë në rritje duhet të akomodohet në struktura turistike por në të njëjtën kohë duhet të mbështetet në një mobilitet të mirë strukturuar. Rruga e re do të shërbejë si një aks me fluks të madh automjetesh të cilat vijnë nga fshatrat dhe nga qytetet përrreth përfshire këtu dhe kryeqytetin i cili pritet të sjellë dhe numrin më të madh të njerëzve. Përgjatë këtij aksi do të këtë disa stacione për autobusët e linjës së re turistike të propozuar ku turistët apo vendasit pasi të zbresin mund të zgjedhin të marrin bicikleta apo makina elektrike me qera ose të ecin duke kaluar në rrugëen e Pishave. Aksi do të ketë dhe parkime publike për pushuesit ditorë duke kufizuar dhe ndaluar kalimin e mjeteve në rërë. Rruga e pishave do tranfromohet në një bulevard urban me një sërë shërbimesh dhe një shëtitore e pajisur dhe me korsi biciklete. Bulevardi i pishave do të jetë boshti kryesor i lëvizjeve në zonë. Përgjatë këtij aksi do të krijohen sheshe dhe lulishte, të cilat në pjesën më të dendur do të zgjerohen drejt detit duke u lidhur dhe me shëtitoren bregdetare. Ku bosht do të jetë i pajisur dhe me ndriçim publik duke rritur përdorimi ne zonës dhe gjatë orëve të natës, factor i rëndësishëm për zhvillimin e bizneseve.

Për cdo rast, është e rëndësishme të theksohet se infrastruktura e re rrugore lidhese e mundshme midis Divjakes dhe Spillesë duhet të zhvillohet tërësisht jashtë Parkut Kombëtar Divjakë-Karavasta.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 5. Harta e mobilitetit në zonën e PDZRK-s

2.4.3. Mjedis

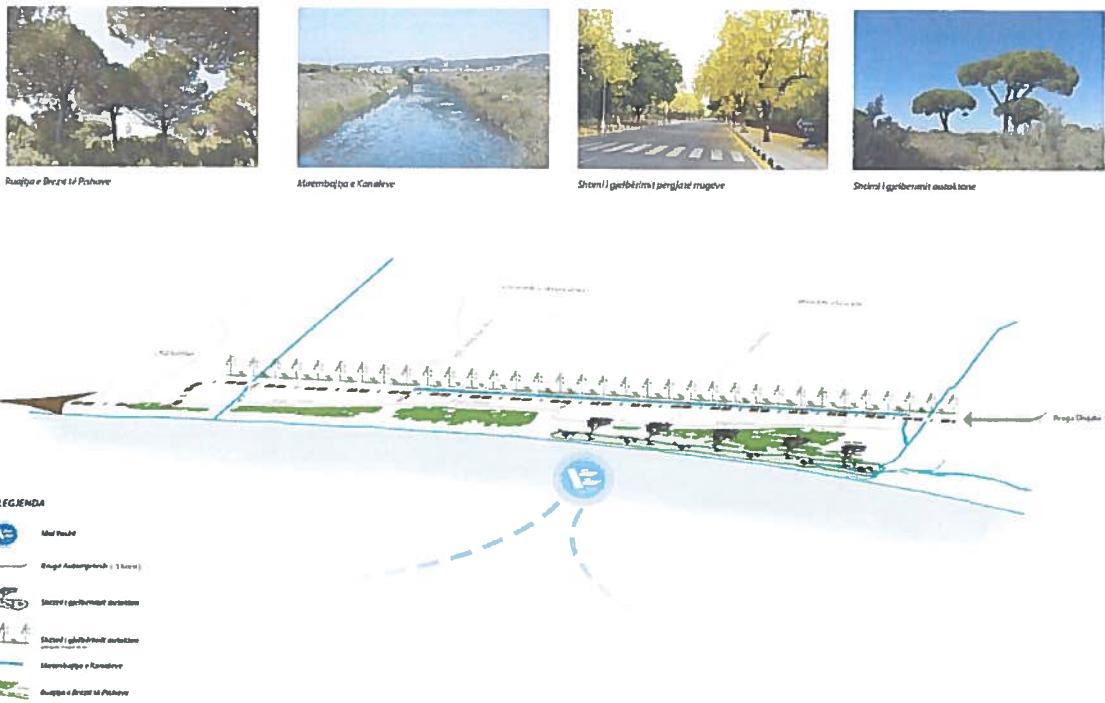
Përsa i përket mjedisit, zona do synojë që të ruajë vlerat e saj natyrore si brezi halor i pishave të Spillesë dhe dunat ranore përgjatë plazhit duke i ndërthurur këto me aktivitete dhe shërbime të ndryshme turistike që nuk cënojnë vlerat natyrore. Në zonat me mungesë të gjelbërimit synohet të shtohet gjelbërimi autokton. Përgjatë rrugëve të reja dhe atyre ekzistuese, në sheshe dhe lulishte do të mbillen pemë të cilat promovojnë dhe karakterin bujqësor të vetë Spillesë: ulliri, agrumet, pemët bërthamore: kumbulla, pjeshka etj. Kanalet në zonë do të kthehen në breza blu e të gjelbër duke ftuar turistin në brendësi të zonës drejt rezervuarëve kodrinorë ku do të zbulojë produktet autoktone dhe mikpritjen e zonës.

SD

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 6. Harta e mbrojtjes se mjedisit në zonën e PDZRK

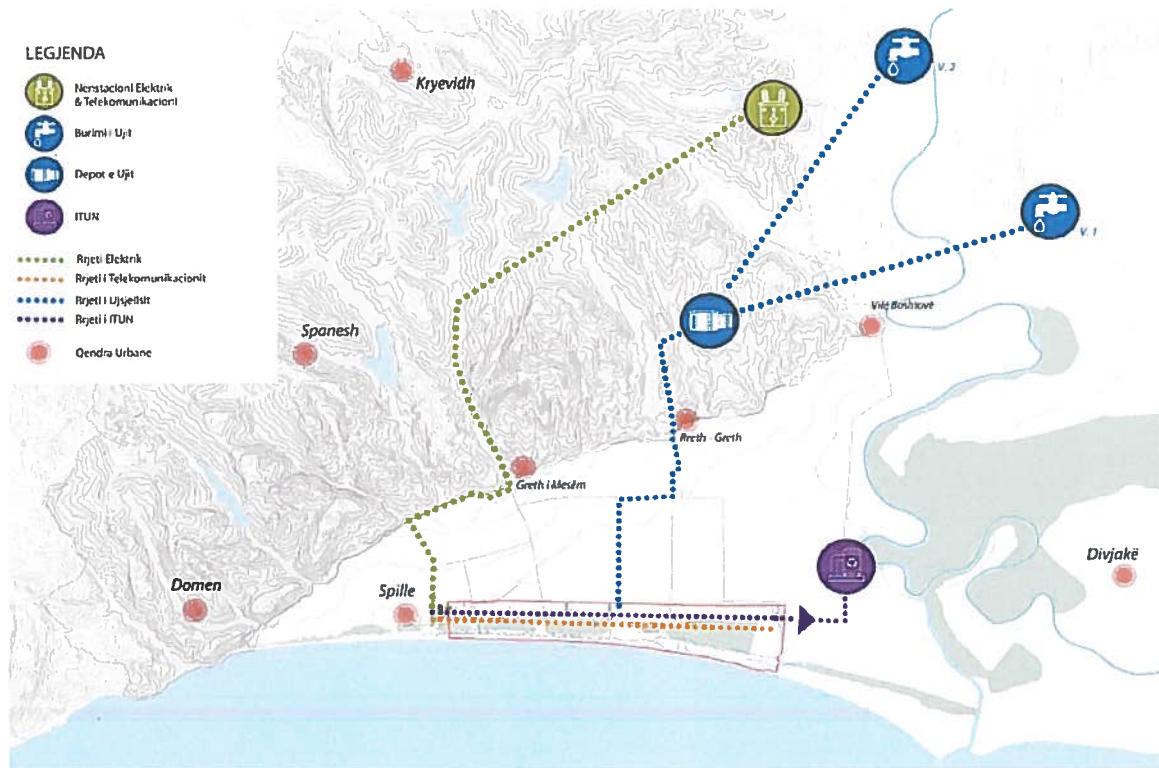
2.4.4. Shërbimet infrastrukturore

Krahas ndërtimit të rrjetit rrugor në zonë do të ndërtohen rishtazi dhe rrjetet e shërbimet e tjera infrastrukturore. Do të realizohet:

- Rrjeti i Kanaleve të Ujërave të Zeza (KUZ) dhe Impianti i Trajimit të Ujërave të Ndotur (ITUN) sipas projektit të financuar nga Qeveria Shqiptare;
- Rrjeti i largimit të ujравe të bardha, duke përdorur kanalin tretësor ekzistues;
- Rrjeti i furnizimit me energji elekrike që do të vendoset nëntokë duke ofruar kapacitetin dhe qëndrueshmërinë e nevojshme;
- Furnizimi me ujë duke rigjeneruar dhe plotësuar kapacitetet e depos ekzistuese dhe duke ndërtuar rishtazi të gjithë rrjetin;
- Investim për shtrimin e fibrës optike dhe të rrjetit të telekomunikacionit;
- Ndriçimi publik i të gjithë zones si investim i rëndësishëm.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Figura 7. Harta e shërbimeve infrastrukturore në zonën e PDZRK-së

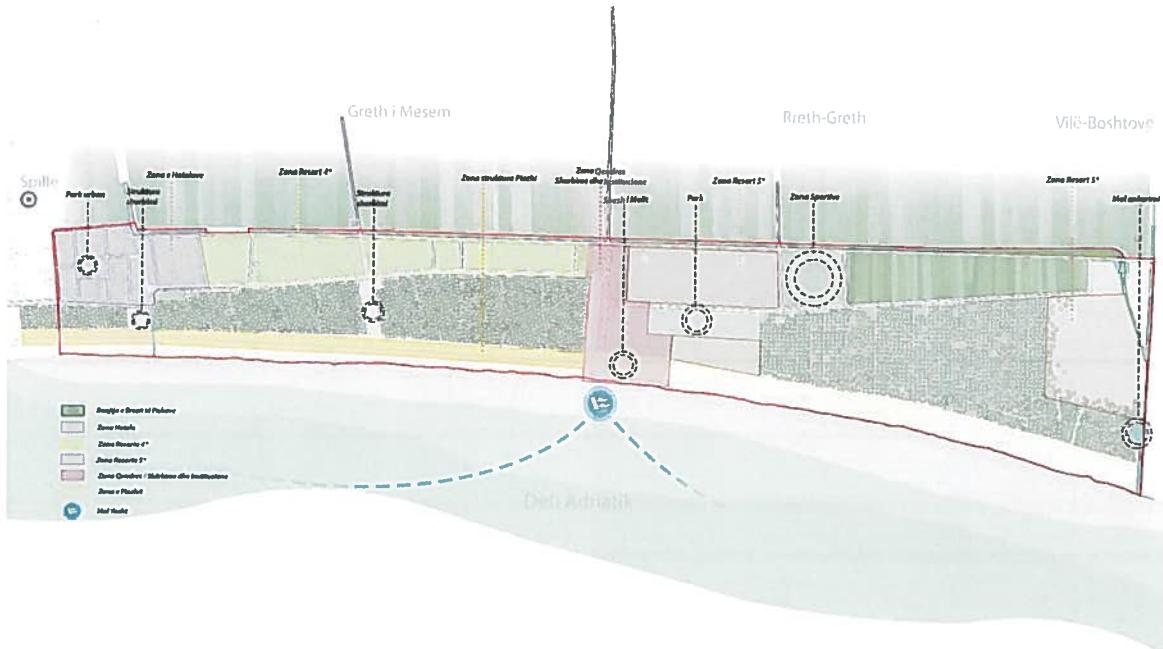
2.4.5. Zhvillimi i Turizmit

Zhvillimi turistik i zonës, dikton nevojën e rritjes dhe strukturimit të ofertës akomoduese në zonë. Strukturat sot të orientuara në një turizëm familjar do të përfshihen në zhvillimin e ardhshëm duke u bërë pjesë e strukturimit dhe rigjenerimit urban dhe arkitektonik. Gama e ofertës turistike në zonë do të pasurohet me struktura të reja hoteliere të kategorisë të mesme dhe të lartë, cilat do të ndërthuren në territor me struktura shërbimesh tregtare dhe gastronomike duke rritur aktivitetin ekonomik në Spille. Pjesa jugore e zonës me vlera natyrore dhe peizhazhistike më të larta, sot e pa prekur nga zhvillimi do t'i dedikohet zhvillimit të turizmit elitar -resorte të kompletuara me të gjitha shërbimet mbështetëse: aktivitetet sportive dhe rekreative si dhe shërbime të dedikuara tregtare.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Figura 8. Harta e zhvillimit të turizmit në zonën e PDZRK-së

2.5. Programet dhe projektet e zhvillimit

Që vizioni dhe objektivat e zhvillimit të realizohen janë evidentuar projekte sipas tre drejtimeve kryesore

1. Përmirësimi i aspekteve mjedisore
 2. Sigurimi i infrastrukturës së nevojshme për zhvillimin e zonave dhe
 3. Zhvillimi i turizmit

Këto projekte klasifikohen dhe në bazë të impaktit që kanë si:

- Projekte pa të cilat zona nuk mund të funksionojë si zonë turistike dhe
 - Projekte që lidhen me funksionimin e përditshëm të zonës.

Disa projekte janë madhore dhe lidhen me politikat kombëtare, të tjera janë projektet e vetë zhvillimit të zonës. Projekte të tjera do të shtohen në fazën e detajimit të planit, por këto projekte do të jenë të lidhura vetëm me funksionimin e zonës në brendësi të saj.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

2.5.1. Përmirësimi i aspekteve mjedisore

Përmirësimi i aspekteve mjedisore do të përqëndrohet tek:

Pr. 01: Sistemimi dhe ruajtja e brezit të Pishave të Buta.

2.5.2. Sigurimi i infrastrukturës së nevojshme për zhvillimin e zonave

Infrastruktura për zhvillimin e zonave do të sigurohet projektet më poshtë:

Pr. 02: Ndërtimi i stacioneve të autobuzave linje dhe stacion taksish.

Pr. 03: Ndërtimi i një moli yacht.

Pr. 04: Organizimi i Vendparkimeve.

Pr. 05: Ndërtimi i rrugës buzë kanalit (parkim, korsi bicikletash, gjelebërim dhe ndriçim).

Pr. 06: Ndërtimi i Bulevardit të Pishave (parkim, korsi bicikletash, gjelebërim dhe ndriçim).

Pr. 06: Ndërtimi i Bulevardit të Pishave (parkim, korsi bicikletash, gjelebërim dhe ndriçim).

Pr. 07: Ndërtimi i lidhjeve midis rrugës së Kanalit dhe Bulevardit të Pishave.

Pr. 08: Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve dhe impiantit të trajtimit të ujrale të ndotur.

Pr. 09: Ndërtimi i rrjetit të ujrale të bardha (KUB).

Pr. 10: Ndërtimi i rrjetit të furnizimit me ujë të pijshëm për kapacitetin turistik të propozuar.

Pr. 11: Ndërtimi i rrjetit elektrik.

Pr. 12: Ndërtimi i rrjetit të fibrës optike dhe telekomunikacionit.

2.5.3. Zhvillimi i turizmit

Zhvillimi i turizmit do të përqëndrohet tek:

Pr. 13: Ndërtimi i shërbimeve publike.

Pr. 14: Ndërtimi i lulishteve, sheshive dhe parqeve me mobilim urban.

Pr. 15: Ndërtimi i një zone me aktivitete sportive.

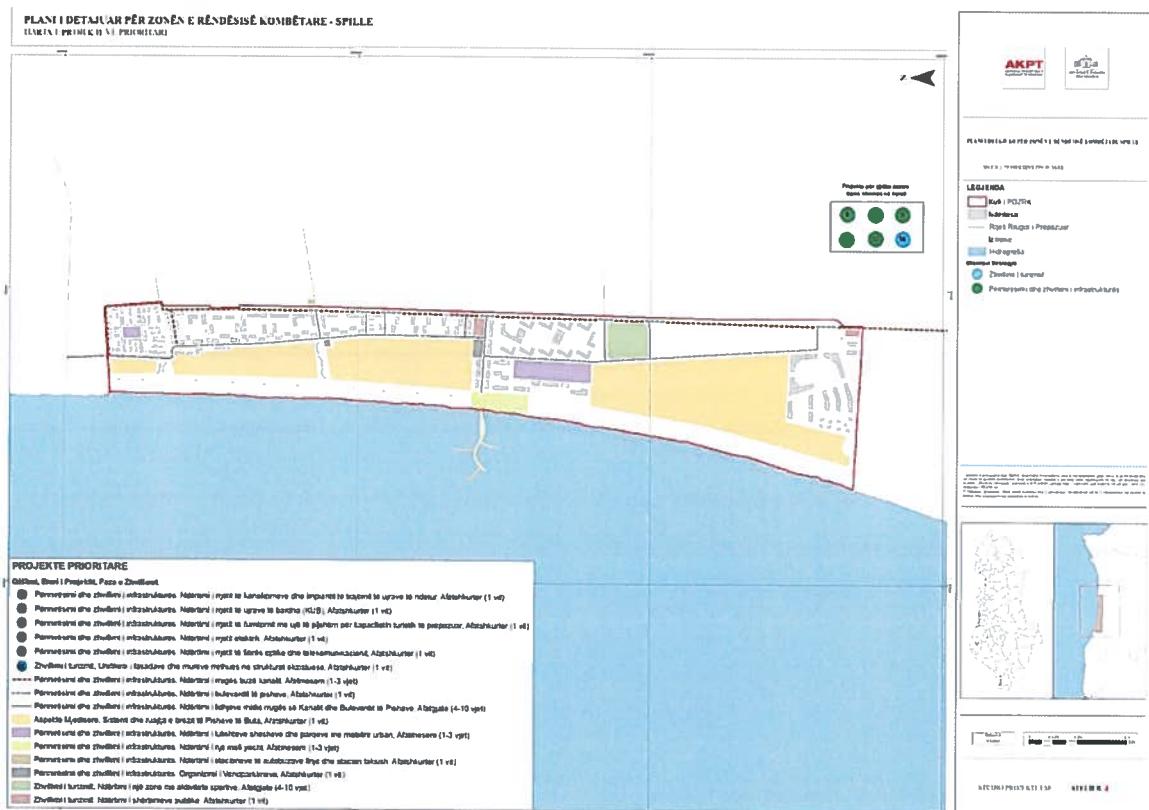
Pr. 16: Unifikimi i fasadave dhe mureve rrëthues ne strukturat ekzistuese.

Pr. 17: Ndërtimi i strukturave akomoduese, resorte dhe ndërtime të ulta.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 9. Harta e projekteve prioritare të propozuara në PDZRK

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

2.6. Mënyrat e ndërhyrjes në territor

Qëllimi i ndërhyrjes (zhvillimit ose kufizimit të zhvillimit) në zona të caktuara, i cili tregon objektivat që duhet të arrihen nëpërmjet zhvillimit/ndërhyrjes së autorizuar në zonën përkatëse, është kategorizuar në kategoritë e mëposhtme. Ndërhyrja në zonë mund të ketë një ose më shumë nga qëllimet e mëposhtme.

- Rigjenerim/ ripërtëritje: procesi i përmirësimit të kushteve ekonomike, fizike, sociale dhe mjedisore të një territori apo ndërtimi.
- Dendësim: procesi i rritjes së dendësisë së ndërtimit në një territor të caktuar.
- Konsolidim: procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës e të strukturës urbane ekzistuese, duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara.
- Urbanizim: procesi i ndërhyrjes në territor nëpërmjet zhvillimeve të reja, i cili sjell ndryshime të structures së popullsisë dhe territorit, në funksion të rritjes së sistemit urban.
- Rizhvillim: procesi i zhvillimit dhe i rindërtimit të një territori, i cili është i ndërtuar, por i degraduar dhe kryesisht me mungesa të funksioneve kryesore.
- Konservim: procesi i ruajtjes dhe i mbrojtjes së një territori ose ndërtimi të caktuar në formën e tij ekzistuese/aktuale.
- Rezervim: Në territoret e parashikuara për zhvillime të akseve të rëndësishme të infrastrukturës rrugore e inxhinierike, në territoret e dedikuara për ndërtimin e impianteve në shërbim të rrjeteve inxhinierike apo për infrastrukturë sociale dhe shoqërore parashikohet rezervimi i territorit në funksion të infrastrukturës publike. Në këto territore, nëse do të jetë e nevojshme, do të bëhet vlerësimi dhe rialokimi i strukturave dhe zhvendosja e banorëve ekzistues.

2.7. Perdorimi i tokës dhe propozimi

Sistemet, kategoritë, nënkatgoritë dhe funksionet e tokës

Për qëllime planifikimi, bazuar në legjislacion në fuqi territori ndahet në sisteme territoriale. Në territorin e Spillesë gjenden të 5 sistemet territoriale.

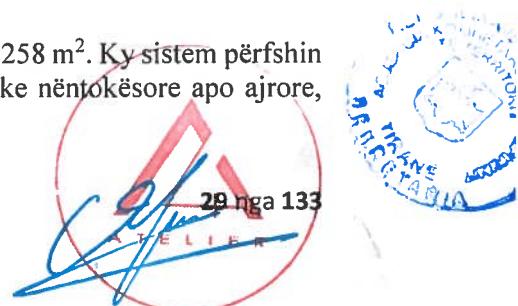
Sistemi urban

Sistemi urban zë një sipërfaqe prej 721054 m² të zonës në studim. Krijimi i zonës urbane fillimisht ka nisur në fshatin e Spillesë dhe më pas është shtrirë përgjatë bregut të detit, i nxitur nga zhvillimi i sektorit të turizmit. Nga kërkesa e lartë për struktura akomoduese mjaft banesa janë transformuar në bujtina apo mdhënie dhomash me qera për të kënaqur nevojat për akomodim të zonës.

Sistemi natyror

Zona në studim ka një sipërfaqe prej 1031091 m² që i përket sistemit natyror. Ky sistem ka një shtrirje në të gjithë zonën. Përfaqësues i këtij sistemi është brezi i pishave të Spillesë. Potencial natyror në zonë përbëjnë dhe dunat të cilat janë një aset mjaft i vlefshëm për ekosistemin e fushës së Reth-Grethit.

Sistemi infrastrukturor Sistemi infrastrukturor zë një sipërfaqe prej 188258 m². Ky sistem përfshin të gjithë rrjetin rrugor të propozuar të zonës, si dhe rrjetet inxhinierike nëntokësore apo ajrore, molin dhe strukturat e shërbimit të këtyre rrjeteve.

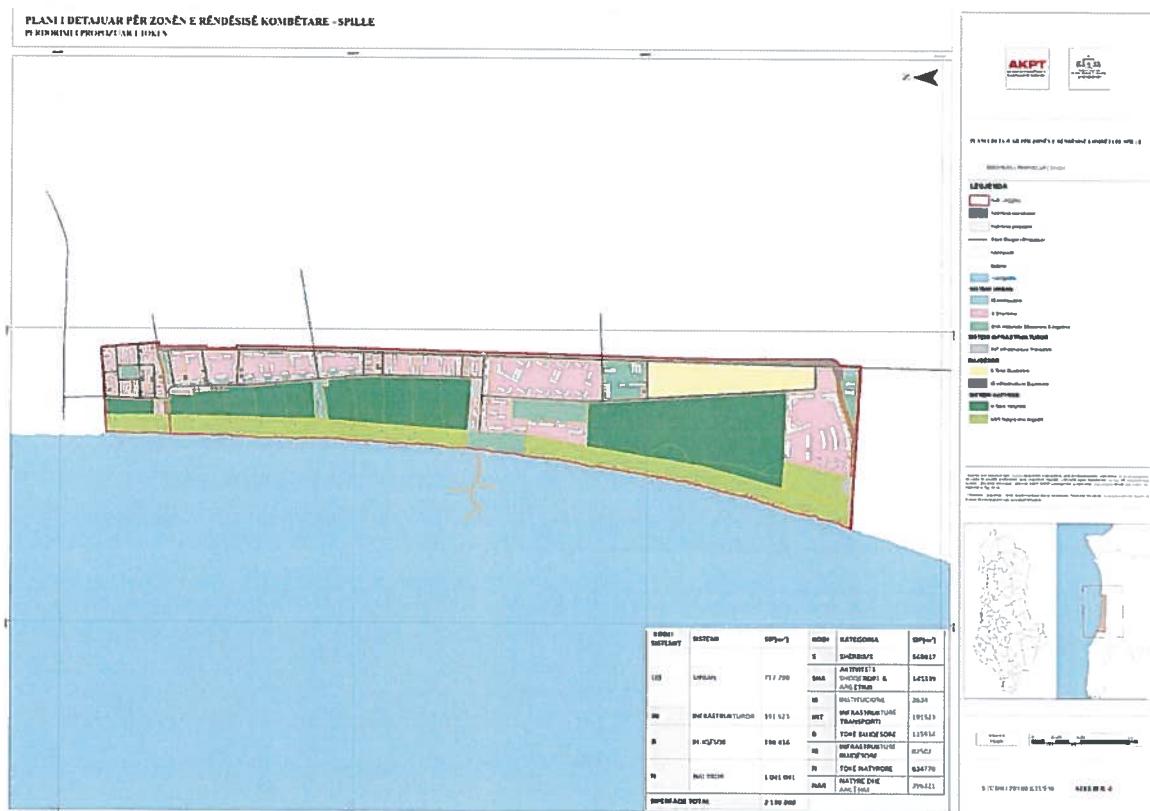

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

Sistem bujgësor

Sistemi bujqësor zë një sipërfaqe prej 198436 m². Në këtë sistem përfshihen kanalet vaditëse dhe toka bujqësore.

Figura 10. Harta e përdorimit të tokës, i propozuar në PDZRK

2.8. Kapaciteti turistik i propozuar

Bazuar në dokumentin e Plani i Detajuar i Zonës së Rëndsisë Kombëtare të Spillesë, kapaciteti turistik është si më poshtë:

30 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Zona		Spille	Komente Shpjeguese
Sipërfaqe e zonës	ha	213	Të dhëna zyrtare dhe rezultate të hulumtimit
Sipërfaqe plazhi	m ²	450,000	
Numri i pushuesve të shfrytëzimi të plazhit	Shfrytëzim maksimal	10m ² /pushues	45,000
	Shfrytëzim pothuajse maksimal	20m ² /pushues	22,500
	Shfrytëzim mesatar	30m ² /pushues	15,000
	Shfrytëzim pothuajse minimal	40m ² /pushues	11,250
	Shfrytëzim minimal	50m ² /pushues	9,000
Pjesa e turisteve mbi numrin total të vizitorëve			Proporcion turist-vizitor ditor kombëtar është 80%-20%. Ky proporcion jo vetëm që pasqyron karakteristikat kombëtare, por është gjithashtu i ngashëm me vijat bregdetare në përafersi të poleve urbane mesdhetare dhe i përafrohet proporcionalisht nevojave që ka një turist në territor dhe nevojave që ka një vizitor ditor.
Numri i turistëve	Shfrytëzim maksimal	Turist/shtretër	36,000
	Shfrytëzim pothuajse maksimal	Turist/shtretër	18,000
	Shfrytëzim mesatar	Turist/shtretër	12,000
	Shfrytëzim pothuajse minimal	Turist/shtretër	9,000
	Shfrytëzim minimal	Turist/shtretër	7,200
Vlerësimi i nevojave për investim	Vlerësimi i ndërhyrjes në trajtimin dhe rrjetin e ujërave të zeza	Shfrytëzim maksimal	2
		Shfrytëzim mesatar	2
		Shfrytëzim minimal	3
	Vlerësimi i ndërhyrjes në ujësjellës	Shfrytëzim maksimal	2
		Shfrytëzim mesatar	2
		Shfrytëzim minimal	3
	Vlerësimi mesatar		2.3
	Vlerësimi i ndërhyrjes në sistemin elektrik	Shfrytëzim maksimal	2
		Shfrytëzim mesatar	2
		Shfrytëzim minimal	3
	Vlerësimi mesatar		2.3
	Vlerësimi i ndërhyrjes transporti	Shfrytëzim maksimal	1
		Shfrytëzim mesatar	2
		Shfrytëzim minimal	2
	Vlerësimi mesatar		1.7
	Vlerësimi i ndërhyrjeve në fushën turizmit	Shfrytëzim maksimal	2
		Shfrytëzim mesatar	2

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

	Shfrytëzim minimal	3	
	Vlerësimi mesatar	2.3	
	Shfrytëzim maksimal	2	
	Shfrytëzim mesatar	2	
	Shfrytëzim minimal	3	
	Vlerësimi i ndërhyrjeve në fushën e mjedisit	2.3	
	Mesatare e vlerësimit total	2.2	
	Numri mesatar i turistëve	12,056.0	
	Kapaciteti optimal i turistëve për zonë.	12,000	
	Bazuar në notën mesatare që pasqyron ndikimin financiar të shfrytëzimeve të ndryshme të vijës bregdetare, bëhet e mundur vlerësimi i një kapaciteti optimal, mbi të cilin kostot e investimeve për turist do të ishte tepër i larta dhe nën të cilin investimet nuk do të përfitonin nga ekonomia e shkallës.		

2.9. Parimet e PDZRK-së dhe ndërthurja me Strategjitet / planet e tjera

Nisma për hartimin e PDZRK Spille ndërmerret nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit. *Plani hartoheq në përputhje me Planin e Përgjithshëm Kombëtar (PPK) "Shqipëria 2030", Planin e Integruar Ndërsektorial të Bregdetit dhe DRAFT-Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2018 – 2022.* Ky plan zhvillohet në përputhje me strategjitet, programet dhe planet kombëtare të zhvillimit ekonomik, procesin e integrimit në BE dhe në përputhje me marrveshjet ndërkombëtare, duke marrë në konsideratë zhvillimin e sektorit të turizmit, minimizimin e ndikimeve negative në mjedis me kosto sa më të ulët dhe të përballueshme. PDZRK-ja është përpjekur të zhillohet në bazë të parimeve të minimizimit të ndikimeve në mjedis, konform ligjeve kombëtare të mbrojtjes së komponentëve mjedisorë, Direktivave Europiane, Draft Strategjisë Ndërsektoriale të Mjedisit 2015 - 2020 dhe dokumentat strategjikë dhe politikë të mbrojtjes së biodiversitetit e komponentëve të veçantë të mjedisit, si mbrojtja e cilësisë së ajrit, ujit dhe zhurmave.

Në mënyrë specifike mbi qëllimet, objektivat dhe parimet e disa dokumentave strategjike dhe planifikuese në nivel kombëtar që merr parasyshë dhe përpinqet të integrojë në vetvete PDZRK-ja, listohen në tabelën në vijim.

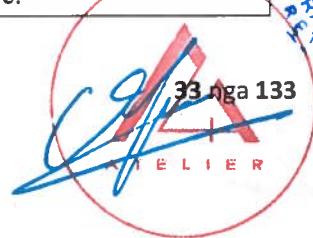
Tabela 1. Parimet e PDZRK-së dhe ndërthurja me Strategjitet / planet e tjera

Nr.	Strategjitet Kombëtare, Ndërsektoriale dhe Sektoriale	Fusha/synimi	Ndërthurja me planin
1	Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015	Përcakton prioritetet dhe vizionin kombëtar për zhvillimin e vendit.	Fuqizimi i sektorit të turizmit që nxit zhvillimin ekonomik

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

	- 2020 (VKM nr. 348, datë 11.5.2016)		dhe cilësinë e jetesës së qytetarit.
2	Strategjia Ndërsektoriale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor (VKM nr.709, datë 29.10.2014)	Përcakton prioritetet dhe objektivat e zhvillimit rural	Zhvillimi i turizmit në zonat rurale dhe agro-turizmit
3	Strategjia Kombëtare për Cilësinë e Ajrit të Mjedisit, (VKM nr. 594, datë 10.9.2014)	Përcakton objektivat dhe normat e cilësisë së ajrit në mjedis	Politika ose zhvillime specifike, për turizmin duhet të marrin në konsideratë ndikimin e shkarkimeve në cilësinë e ajrit dhe ndryshimeve klimatike nga pikëpamja e konsumit të energjisë dhe përmirësimit të teknologjisë
4	Strategjia e Zhvillimit të Biznesit dhe Investimeve 2014 - 2020 (VKM Nr. 635, datë 1.10.2014)	Synon rritjen e investimeve nëpërmjet përmirësimeve të vazhdueshme në kuadrin ligjor dhe institucional, stabilitetit dhe rritjes ekonomike të qëndrueshme, përmirësimit të mëtejshëm dhe modernizimit të infrastrukturës.	Rritja e nivelit te konkurueshmerise në sektorin e turizmit me mevendet e rajonit
5	Dokumenti i Politikave Strategjike për Mbrojtjen e Biodiversitetit 2015 - 2020 (VKM nr.31 datë 20.01.2016)	Përcakton prioritetet dhe objektivat e ruajtjes së natyres	Integrimi i parimeve të mbrojtjes së biodiversitetit në zhvillimin e turizmit në vend
6	Draft Strategjia e Përdorimit të Burimeve Ujore	Përcakton objektivat për ruajtjen e burimeve ujore nëpërmjet kritereve të përdorimit të qëndrueshëm të tyre	Kufizimi i efekteve negative në sistemin ujor përfshirë burimet sipërfaqësore, nëntokësore, ujëra të kripur, të embël, ujë i pijshëm.
7	Strategjia Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm	Përcakton objektivat dhe drejtimet kryesore të	Zhvillimi i turizmit në zonën bregdetare.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

të Turizmit 2018 – 2022 (draft)		zhvillimit të turizmit të qëndrueshëm në vend.	
8	Dokumenti i Angazhimeve Kombëtare për Ndryshimet Klimatike (INDC, Paris 2015)	Përcakton angazhimet e Shqipërisë në reduktimin e gazeve serë.	Adoptimi i infrastrukturës së turizmit dhe transportit dhe zbatimi i kritereve në ndërtimin e tyre në përgjigje të ndryshimeve klimatike me qëllim reduktimin e sasive vjetore të emetimeve të gazeve serë.
9	Plani kombëtar i veprimit Për Menaxhimin e zhurmave në mjedis (VKM nr.123, datë 17.02.2011)	Përcakton objektivat dhe masat për menaxhimin e zhurmës në mjedis.	Integrimi i qëllimit të minimizimit të zhurmës në zhvillimin e turizmit në zonën bregdetare
10	Plani i Përgjithshëm Kombëtar (VKM Nr. 881, datë 14.12.2016)	Koordinimin dhe bashkërendimin e politikave dhe planeve sektoriale kombëtare për territorin	Zhvillimi i turizmit dhe rritja e konkurueshmerise së sektorit në nivel rajonal.

2.10. Alternativa të konsideruara gjatë hartimit të PDZRK-së

Hartimi i PDZRK-së kaloi në një process të gjatë diskutimi midis ekspertëve, institucioneve dhe grupeve lokale të interest. Përgjatë procesit të hartimit të këtij dokumenti, VSM-se dhe PDZRK-se, u diskutuan 2 alternativa zhvillimi të zonës, duke ballafaquar aspektet mjedisore dhe ato zhvillimore, për të arritur një balancë dhe zhvillim sa më të qëndrueshëm të turizmit dhe mbrojtjen e aspekteve mjedisore të zonës.

Gjatë procesit të hartimit të PDZRK-së janë bërë ndryshime të shumta, hap pas hapi, të cilat janë reflektuar direkt në dokumentin e planit, duke synuar mbrojtje maksimale të burimeve natyrore dhe sigurimin e një zhvillimi sa më të qëndrueshëm të turizmit.

Alternativat e diskutuara dhe të marra në konsideratë nga PDZRK-ja janë si më poshtë:

1. *Alternativa 0 - Vazhdimi i situatës dhe gjendjes aktuale të zonës, duke pasur zhvillim të orientuar nga nevojat individuale dhe të pa strukturuara me një plan zhvillimor.*
2. *Alternativa 1 - Zhvillimi i zonës duke u bazuar në resurset natyrore dhe ato njerëzorë në territorin e PDZRK-së.*

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Duke marrë parasyr, ndryshimet që ka pësuar plani gjatë diskutimeve të ngushta midis ekspertëve mjedisor dhe ekspertëve të fushave të tjera, mendohet se krasimi i dy alternativave është i mjaftueshëm dhe siguron zhvillimin e zonës me ndikime sa më minimale të mundshme.

Alternativa 1: Alternativa 0 - Vazhdimi i situatës dhe gjendjes aktuale të zonës, duke pasur zhvillim të orientuar nga nevojat individuale dhe të pa strukturuara me një plan zhvillimor.

Kjo alternativë nënkupton zhvillimin e zonës të vecuar nga konteksti më i gjerë, rajonal apo shkallë bashkie, duke u zhvilluar në bazë të nevojave vetiak, të pa koordinuara mirë dhe pa një vision të mirëfilltë zhvillimi.

Ky model zhvillimi, do të sjellë një përkeqësim të aspekteve mjedisore, kryesisht në rritjen e mbetjeve urbane të pa menaxhuara mirë, ndotjen e ujrale mbi/nën tokësor, dhe rrit rriskun e përkeqësimit të situatës social ekonomike të zonës. Nga ana tjetër, ku lloj zhvillimi mund të ketë përparësi në aspektin e mbrojtjes së biodiversitetit, duke shpresuar që sy lloj zhvillimi është i ngadaltë dhe duke besuar në zbatimin korrekt të ligjit mbi zhvillimin e territorit.

Alternativa 2 - Alternativa 1 - Zhvillimi i zonës duke u bazuar në resurset natyrore dhe ato njerëzore në territorin e PDZRK-së.

Vizioni i Zhvillimit të ardhshëm të Spillesë bazohet në vizionin e planifikimit në nivel kombëtar dhe në vizionin e PPV-së. Spilleja do të zhvillohet si një lokalitet turistik bregdetar dhe rural. Në një vijë bregdetare prej afersisht 4 km do të jetë prioritet zhvillimi i turizmit me hotele dhe resorte si dhe hapësira të shumta shërbimi e rekreacioni. Zona do të jetë e organizuar e tillë në mënyrë që t'i shërbejë kategorive të ndryshme të turistëve. Do të ofrohen të gjitha shërbimet e nevojshme publike të cilat do të synojnë një standard të lartë turistik duke krijuar një lokalitet konkurruës në rajon.

Në rang rajonal do të përforcohen lidhjet rrugore me autostradat Durrës-Lushnjë dhe Thumanë Lushnjë të cilat kryqëzohen në afersi të aksit lidhës me Spillenë. Do të përforcohet lidhja me potencialet natyrore dhe Kulturore: Parku Kombëtar Divjakë Karavasta dhe Kalaja e Bashtovës në jug, Plazh i Gjeneralit e Kalaja e Turrës në veri. Do të strukturohen lidhjet dhe fuqizohen filierat bujqësore si në kodrat lindore të zonës ashtu dhe në fushë duke ndikuar pozitivisht dhe në përmirësimin e peizazhit rural të Spillesë. Do të promovohet agroturizmi e turizmi tematik i gastronomisë, ullirit, Bashtova Festival etj. Do të përforcohet lidhja detare me anë të ndërtimit të molit në Spille dhe fashave të peshkimit si në Kanalin e Bashtovës Ashtu dhe në Shkumbin. Karakteri natyror i zonës do të promovohet me anë të ndërtimit të shtigjeve natyrore këmbësore dhe ciklistike.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Në zonë do të krijohen mundësítë për zhvillimin e tipologjive të ndryshme turistike dhe të shërbimeve tregtare, institucionale dhe publike të nevojshme për të patur një zhvillim të qendrueshëm, tërheqës për turistët dhe konkurruet në Shqipëri dhe në Rajon.

Tabela 2. Krahasimi dhe avantazhet e secilës alternative

Nr.	Çështjet mjedisore	Alternativa 0	Alternativa 1
	Degradimi i tokës bujqësore	++	++
	Humbje e tokës bujqësore	++	++
	Rritje e erozionit të tokës	++	+++
	Rënia e pjellorisë së tokës	++	++
	Rritja e prerjeve të paligjshme në pyje	++	++
	Rritja e rasteve të brakonazhit	+	+++
	Mbikullotje	++	++
	Mbi-shfrytëzimi i bimëve medicinale etero-vajore	++	++
	Rënia e larmisë biologjike	+++	++
	Mungesa e menaxhimit të mbetjeve urbane	+	+++
	Sistemimi i ujësjellës kanalizimeve dhe trajtimi i ujrave të përdorur urban	+	+++
	Rritja e ndotjes së ajrit	++	+
	Total	22	27

Nisur nga vlerësimi i dy tabelave, theksojmë që alternativa 1, ka përparësi, në mbrojtjen e disa prej elementeve mjedisor, kryesisht të përmirësimit të situatës nga ndotja. Gjithashtu kjo alternativë siguron zhvillim të qëndrueshëm të aspekteve social – ekonomike të zonës.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

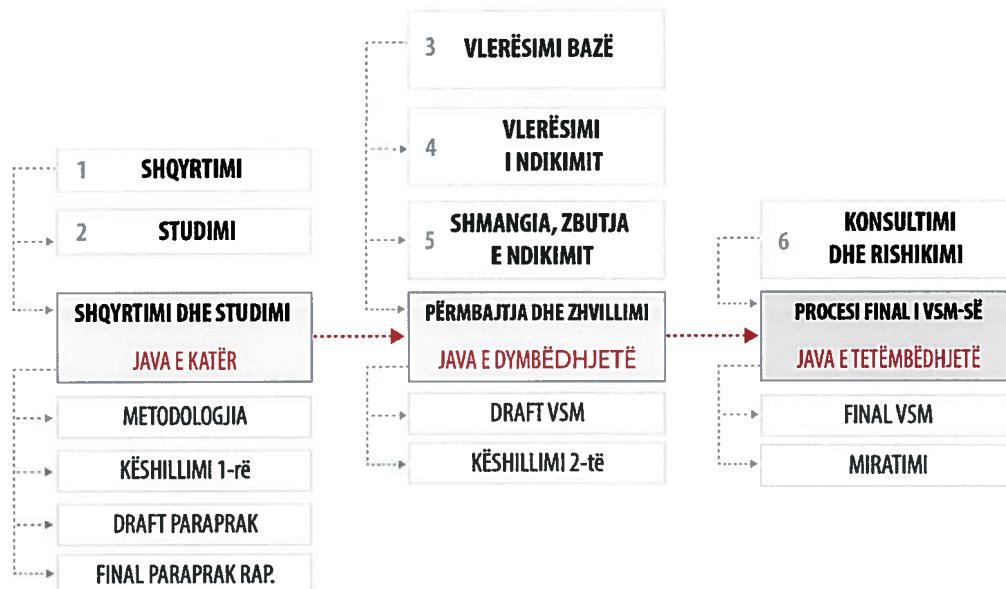
3. Metodologja dhe objektivat e VSM

3.1. Metodika e hartimit të vlerësimit strategjik mjedisor

Përshkrimi i metodikës së zbatuar për hartimin e raportit të VSM-së, Vështirësitë e hasura gjatë përgatitjes së tij, Burimet e informacionit

Metodologja për VSM-në e PDZRK-së parasheh gjashtë hapa proceduralë ku secili hap përfshin disa detyra. Për secilën detyrë do të ndiqet një qasje e veçantë në mënyrë që të japë rezultatin e dëshiruar.

Figura 11. Proseset e hartimit të VSM-së

Në përputhje me skemën e mësiprime, hartimi i këtij rapporti kërkoi dhe zbatimin e një metodike të vecantë përfshirë:

- Mbledhjen e informacionit për aspekte të ndryshme mjedisore përfshirë klimën lokale, të dhënat gjoeologjike dhe hidrogeologjike, sasinë dhe cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore, cilësinë e ajrit, ujërave, tokës, gjendjen e biodiversitetit dhe të natyrës për hapësirën në studim, sistemit të menaxhimit të mbetjeve, sistemit te grumbullimit dhe përpunimit të ujërave të zeza.
- Shqyrtimin e dokumenteve strategjike dhe planifikues me rëndësi për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor. Këtu mund të përmendim disa plane si:
 - Plani për Menaxhimin e Integruar te mbetjeve të Ngurta
 - Planet për Zonat e Mbrojtura Ekzistuese
 - Plani i Përgjithshëm Vendor

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Studimi dhe analiza e dokumenteve të mësipërm dhe gjetjet në terren, kanë ndihmuar për të kuptuar gjendjen e mjedisit si dhe identifikimin e probleme mjedisore që lindin dhe që duhet të trajtohen nga ky plan.

Megjithë burimet e mësipërme, hartuesit e raportit janë përballur njëkohësisht me vështirësi përsa i përket disa të dhënavë për të cilat mungojnë studimet e detajuara për komponentë të ndryshëm mjedisorë. Të dhënat për cilësinë e ajrit, zhurmat, cilësinë e ujërave etj janë të fokusuara vetëm në qendrat urbane kryesore duke lënë jashtë monitorimit qendrat urbane më periferike. Mungesa e të dhënavë vërehet edhe për elementë të tjera sikurse larmia biologjike, nivelet e erozionit të tokës etj.

3.2. Objektivat strategjikë mjedisore

Raporti Mjedisor përcakton fushat dhe objektivat mjedisore të rëndësishme si më poshtë:

Toka dhe burimet minerale

Objektivi mjedisor 1: Sigurimi i menaxhimit të qëndrueshëm dhe mbrojtjes së tokës.

Objektivi mjedisor 2: Parandalimi i shfrytëzimit të burimeve natyrore duke rritur nivelin e përdorimit të materialeve të ricikluara në ndërtimin dhe rindërtimin e infrastrukturës së turizmit.

Ajri

Objektivi mjedisor 3: Ruajtja e cilësisë së ajrit në qendrat e banuara dhe sigurimi i arritjes së objektivave afatgjata kombëtare për sasitë vjetore të emetimeve të ndotësve atmosferikë.

Faktorët klimatikë

Objektivi mjedisor 4: Përshtatja ndaj efekteve të ndryshimit të klimës globale dhe reduktimi i sasive të emetimeve të gazeve serë.

Uji

Objektivi mjedisor 5: Kufizimi i ndikimeve të presionit të infrastrukturës së turizmit mbi ujërat e sipërfaqes dhe nën-tokës, ujërat e lumenjëve, ujërat bregdetarë, lagunorë dhe burimet e ujit të pijshëm.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Natyra

Objektivi mjedisor 6: Sigurimi i kohezionit të popullatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit në territor.

Objektivi mjedisor 7: Ruajtja e larmisë biologjike të zonave me status natyror të mbrojtur përkundrejt aktiviteteve me ndikime të konsiderueshme.

Ndotja nga zhurma

Objektivi mjedisor 8: Parandalimi/Reduktimi i ndotjes së mjedisit nga zhurma dhe përafrimi me nivelet e rekomanduara nga BE

Popullsia dhe asetet materiale

Objektivi mjedisor 9: Përmirësimi i cilësisë së jetës së banorëve në brendësi/afërsi të zonës së PDZRK

Trashëgimia kulturore

Objektivi mjedisor 10: Ruajtja e fushëveprimit dhe karakteristikave të objekteve dhe zonave të trashëgimisë kulturore.

Peizazhi

Objektivi mjedisor 11: Sigurimi i ruajtjes së peizazheve të jashtëzakonshme dhe zonave me peizazhe me karakteristika të veçanta në nivel lokal dhe kombëtar dhe një imazh peizazhi me cilësi.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4. Përshkrimi i Përbërësve të Mjedisit

4.1. Pozita gjeografike

Spilleja bën pjesë në njësinë administrative Kryevihd në bashkinë e Rrogozhinës dhe shtrihet në pjesën perëndimore fushore. Fusha kufizohet në veri me vargjet kodrinore të Lagjit (kodrat e Kryevihit) si dhe me Plazhin e Gjeneralit, në jug me lagunën e Karavastasë si dhe me grykëderdhjen e Shkumbinit. Zona subjekt i PDZRK-së ndodhet në pjesën qëndrore të fushës konturuar në veri nga fshati i Spillesë në jug dhe në lindje nga kanalet kullues të fushës së Rreth-Grethit dhe në perëndim nga deti Adriatik. Përpas disa shërbimeve restoracioni të vendosura në vijën bregdetare, përdoruesit e zonës për të aksesuar shërbime drejtoven në fshatin e Spillesë, ndonëse dhe këtu shërbimet janë të pakta dhe jo të strukturuara për të përpalluar kërkosat në rritje të turistëve.

Zona ka akses të mirë nga qendrat kryesore urbane, vetëm disa kilometra larg:

Spille-qyteti i Rrogozhinës 26,6 km

Spille-Kavajë 20,8 km

Spille-Porti Durrës 41,6 km

Spille-Aeroporti "Nënë Tereza" 68,4 km

Në Autostradën Tiranë-Durrës aktualisht janë 2 hyrje për në zonë. Aksesi nga Fshati Luz – Kryevihd është ai kryesor që është dhe i asfaltuar dhe mban flukset kryesore të lëvizjes. Aksi Gosë-Vilë Bashtovë lidhet me zonën turistike vetëm nga aksi i fshatrave i cili është në gjendje shumë të keqe. Rrugë dhe mundësojnë lidhjen e Spillesë dhe me plazhin e Gjeneralit, ky akses është i mundur vetëm me automjete të larta (off road).

Figura 12. Pozita gjeografike

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.2. Topografia

Zona e Rëndësisë Kombëtare Spille ndodhet në vijën bregdetare të Adriatikut, në terren krejtësisht të rrafshët në nivelin e detit. Zona shtrihet në veri të Kanalit të Madh, pranë grykëderdhjes së Lumit Shkumbin deri në afërsi të fshatit Spille. Zona kompozohet nga duna ranore, pjesë plazhi, brez masiv me pisha të buta dhe nga bujqësore.

Zona e Spillesë ka një vijë bregdetare/plazhi mjaft të gjërë dhe me rërë të bollshëm në formë kokrrizore të imët. Zona ka një sistem të zhvilluar dunash ranore të mbuluara me dëllinjë dhe zabake rëre. Pjesë përbërse në zonë është edhe masivi i pishës së butë, i cili shoqëron në mënyrë të pa ndërprerë gjithë zonën bregdetare të Spillesë.

Figura 13. Hartë topografike, ZRK Spille

Burimi: Geoportal.asig.gov.al, 2019

4.3. Gjeologjia

Në zonën në studim dhe rethinat shikohet prania e depozitimeve të formacioneve kuartenare. Depozitimet e Kuaternarit kanë përhapje të gjërë në territorin e qarkut të Tiranës. Ato përhapen gjërësisht në fushën e Tiranës, ne fushën e Kavajës, në segmentin Spille-Lumi Shkumbin, ne

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLË

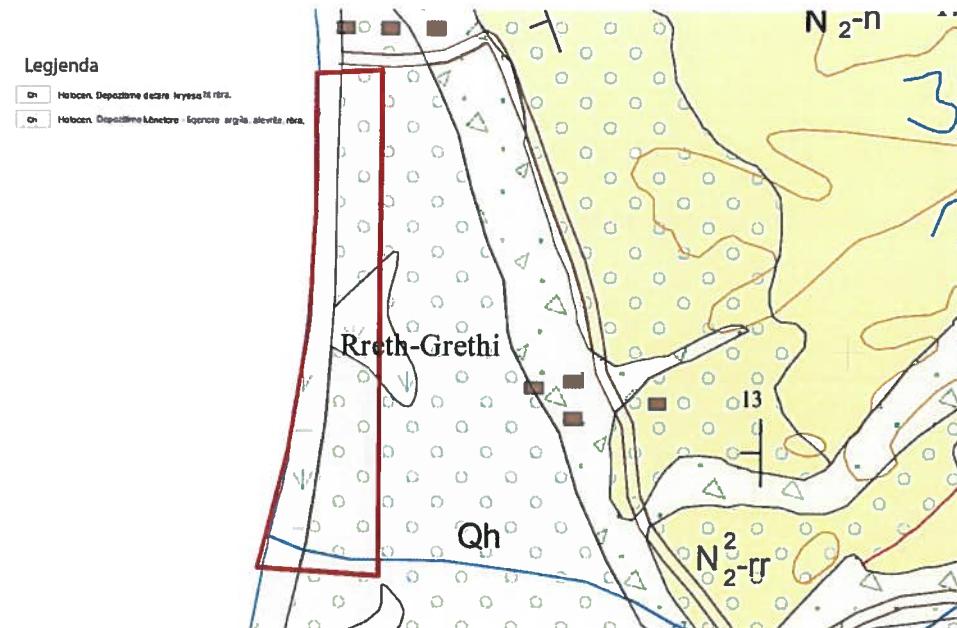
luginën e lumenit Erzen etj. Në depozitimet Kuaternare veçohen ato të Pleistocenit dhe të Holocenit. Ato kanë gjenezë aluviale, detare, lagunore, kënetore, proluviale, kolviale, deluviale².

Në fushën e Kavajës depozitimet kuaternare kanë trashësi të konsiderueshme dhe zënë një sipërfaqe të madhe. Depozitimet aluviale Holocenit të Hershëm (Qh1) përbëhen nga argjila, alevrite, rëra, zhavorre dhe kanë një trashësi deri 90 m^3 .

Në këtë rajon depozitimet e Holocenit të Vonshëm (Qh2) janë aluvionale (rëra, zhure, argjila, me trashësi rrëth 5 m), lakustrine (rëra, argjila, alevrite, me trashësi rrëth 15 m), kënetore (torfa, argjila, alevrite, me trashësi rrëth 15 m). Takohen gjithashtu depozitime detare dhe eoliane (rëra, duna) me trashësi rrëth 5 m⁴.

Rërat kanë përhapje në formë rripash dhe në vetvete nënkuqtojnë depozitime aluviale me granulometri të ndryshueshme të depozitimeve detare të quajtura rëra të plazheve në Grykederdhës së Shkumbinit. Mund të jenë rëra nga kokrriz madh deri kokrriz imët, të cilat arrijnë trashësi nga 2m deri në 20m⁵.

Figura 14. Harta Gjeologjike, ZRK Spille

Burimi: SHGJSH, 2014

² SHGJSH, Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë, Qarku Tiranë, Tirana, 2014

³ SHGJSH, Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë, Qarku Tiranë, Tirana, 2014

⁴ SHGJSH, Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë, Qarku Tiranë, Tirana, 2014

⁵ SHGJSH, Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë, Qarku Tiranë, Tirana, 2014

g

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.4. Përdorimi i tokës

Për qëllime planifikimi, bazuar në legjislacion në fuqi territori ndahet në sisteme territoriale. Në territorin e Spillesë gjenden të 5 sisteme territoriale.

Sistemi urban

Sistemi urban zë një sipërfaqe prej 27.3 ha të zonës në studim. Krijimi i zonës urbane fillimisht ka nisur në fshatin e Spillesë dhe më është shtrirë përgjatë bregut të detit, i nxitur nga zhvillimi i sektorit të turizmit. Nga kërkesa e lartë për struktura akomoduese mjaft banesa janë transformuar në bujtina apo dhënie dhomash me qera.

Sistemi natyror

Zona në studim ka një sipërfaqe prej 109.2 ha që i përket sistemit natyror. Ky sistem ka një shtrirje në të gjithë zonën. Përfaqësues i këtij sistemi është brezi i pishave të Spillesë. Potencial natyror në zonë përbëjnë dhe dunat të cilat janë një aset mjaft i vyer për ekosistemin e fushës së Rreth-Grethit.

Sistemi bujqësor

Sistemi bujqësor zë një sipërfaqe prej 66.8 ha. Përbëhet kryesisht nga toka të lëna djerrë të cilat kanë tendencë të kthehen në toka ndërtimore. Parcelat janë të fragmentuara dhe në afërsi të fshatit të Spillesë alternohen me parcela tashmë të ndërtuara dhe pjesë e sistemit urban. Infrastruktura bujqësore zë një peshë të rëndësishme në këtë zonë, Këtu përmendim Kanalet kulluese dhe Hidrovorin, i cili i shërben jo vetëm kësaj zone.

Sistemi ujor

Sistemi ujor përbëhet nga Deti Adriatik dhe sistemi i përrenjve. Në zonën në studim kalon vetëm Përroi i Sharrdushkut me një sipërfaqe prej 0.67 ha. Ky përrua tashmë është bërë pjesë e infrastrukturës bujqësore. Kanalet kryesore kulluese, krahas rolit paresor në funksion të bujqësisë janë mjaft të rëndësishëm për habitatet dhe ekosistemet pranë tyre, ndaj mirëmbajtja e tyre është një nevojë e menjëhershme.

Sistemi infrastrukturor

Sistemi infrastrukturor zë një sipërfaqe prej 6.5 ha. Ky sistem përfshin të gjithë rrjetin rrugor (rrugë dhe sheshe) të zonës, si dhe rrjetet inxhinjerike nëntokësore apo ajrore dhe strukturat e shërbimit të këtyre rrjeteve. Përsa i përket rrjetit rrugor në territorin në studim momentalisht peshë zë aksi interurban dytesor Luz i Vogël- Spille, ndërsa rrugët e tjera janë rrugë lokale. I gjithë territori është i aksesueshëm, por brenda zonës rrugët janë të amortizuara së tepërti dhe aksesi është i vështirë. Nëse bëjmë një krahasim të përdorimit aktual të tokës me 22 kategoritë e VKM 686, vërejmë që territori i Spillesë përmban 9 kategori. Dominuese është kategoria N-Tokë Natyrore 985 499 m², e ndjekur nga kategoria B- Tokë Bujqësore me 621 754 m² dhe S- Shërbimet të cilat zenë 132 175 m²,

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 15. harta e përdorimit të tokës ekzistues.

4.5. Hidrografia

4.1.5.1. Ujërat sipërfaqsorë

Zona e Rëndësisë Kombëtare Spille shtrihet në Grykëterdhjen e lumit Shkumbin, i cili është trupi ujor (ujë të embël) më i rëndësishëm në zonën përreth. Gjithashtu spilleja ka një rrjet të dendur të kanaleve vaditës dhe kullues. Në afërsi të zonës kalon kanali i Hidrovorit dhe Kanali i Madh.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Figura 16. Harta ujërat Sipërfaqsor, ZRK Spille

Burimi: Geoportal.asig.gov.al, 2019

4.6. Cilësia e ujërave sipërfaqësorë

4.6.1. Ujërat mbitokësorë

Ujërat sipërfaqsorë në zonë janë nën presion të vazhdueshëm nga ndotja, pasi ndodhen në një zonë tërësisht me zhvillim bujqësor përreth dhe ujërat e lumenit Shkumbin që derdhet në afersi të kësaj zonë vjen nga zona të banuara, të cilat nuk i trajtojnë ujërat e ndotura urbane, por i shkarkojnë në këtë trup ujorë.

Lumi Shkumbin, ashtu siç u theksua edhe më lartë, është trupi ujor më i rëndësishëm në zonën e Spillesë, derdhet fare pranë zonës në studim. Afërsia e plazhit të Spillesë me grykëderdhjen e Shkumbinit tregon qartë se cilësia e ujërave të lumit impakton direkt në cilësinë e ujërave të plazhit, ndaj duhen njohur cilësia e këtyre dy ujërave.

Sipas AKM-së për vitin 2016 dhe 2017 rezulton se uji i plazhit të Spillesë është i cilësisë shumë të mirë. AKM-ja ka bërë monitorimin në gjashtë pika në këtë plazh, në asnjëren prej tyre nuk ka vlera nëgative të cilësisë së plazheve.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Sipas AKM⁶, ujërat e lumenit Shkumbin vlerësohen të jënë të cilësisë së moderuar. Nga elementet e monitoruar (O_2 i tretur, NBO_5 , NH_4 , NO_2 , NO_3 dhe P-Total) rezulton se elementet NBO_5 , NH_4 dhe NO_2 janë Jasht normave të lejuara. Ujërat në stacionin e Urës së Rrogozhinës klasifikohen me cilësi të moderuar, kategoria e III-të.

Elementët me përqëndrim të lartë në ujërat e këtij lumi mendohet të vijnë si pasojë e shkarkimit të ujërave të ndotura urbane të pa trajtuar dhe shëplarja e ujërave nga fermat dhe tokat bujqësore. Në tabelën në viji paraqite të dhënat për cilësinë e ujërave lumin e Shkumbin, të monitoruara nga AKM-ja për vitin 2017.

Tabela 3. Të dhënat e monitorimit për cilësinë e ujërave të lumenit Shkumbin

Stacioni Rrogozhinë			
Treguesi	Klasifikimi	Vlera	Norma
O ₂ i tretur	I	8.2	>7
NBO ₅	III	4.8	<7
NH ₄	II	0.1	<0.3
NO ₂	II	0.016	<0.06
NO ₃	I	0.78	<0.8
P-total	I	0.08	<0.1
Klasifikimi i stacionit		III	

4.6.2. Ujérat nëntokësorë (Akuiferët)

Spilleja ndodhet në zonë jo akufere, pa porozitet të mjaftueshëm ndërkokrrizor, çarjesh e karsti, lidhen me depozitimet argjilore të Kuaternarit, depozitimet flishore të N2 1 h, Pg3 3 Pg3 2 Pg3 1, J3t-Cr2cm, J3t-Cr1v, J3, argjila, ranorë, mergele). Burimet që lidhen me keto depozitimë kanë prurje të vogla 0.01-0.1l/sek.

⁶ AKM, Monitorimi i ujërave të lumenjëve, ëeb: eeë.akm.gov.al,

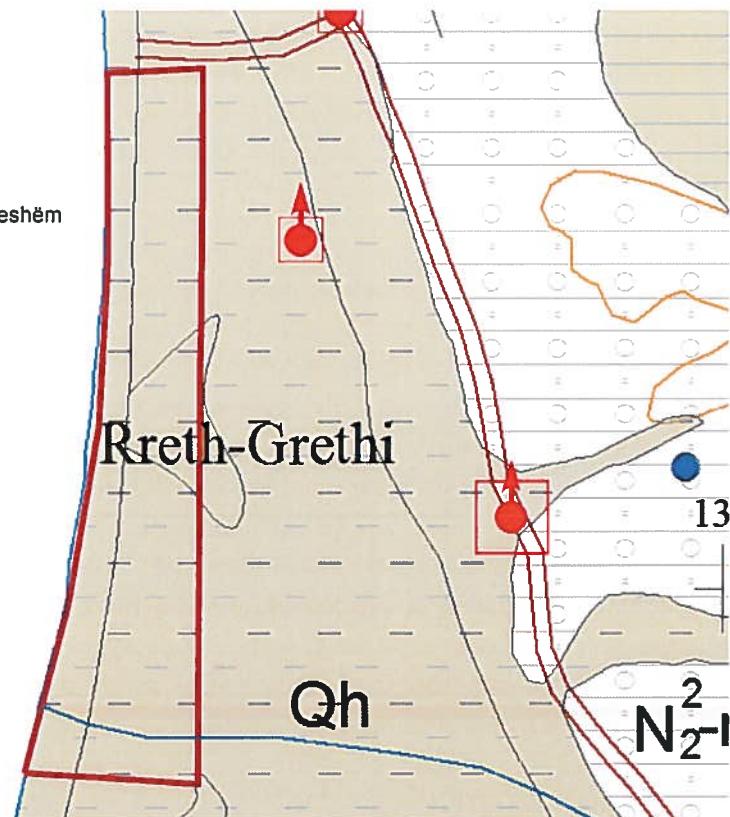
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 17. Harta Hidrogeologjike, ZRK Grykëderdhja e Ishmit

Legjenda

Jo akuifer

- Shkëmbinj pa porozitet të mjaftueshëm ndërkokrizzor ose çarjesh (argjila, fliš)
- Argjila, alevrolite, rera

Burimi: SHGJSH, 2014

4.8. Cilësia e ajrit

Verifikimi i kryer në të gjitha burimet e certifikuara të informacionit mbi cilësinë e ajrit, përfshirë këtu Raportet e Gjendjes në Mjedis për vitet 2011-2018 apo raportime të tjera të Institutit të Shëndetit Publik dhe Institutit të Fizikës Bërthamore, tregon se nuk ka monitorime të kryera nga Institucionet publike në zonën në studim. Po kështu nuk ka as të dhëna të raporteve të vetëmonitorimit duke qenë se në këtë zonë nuk ka subjekte të licensuara industriale që të kenë detyrimin ligjor të hartimit të raporteve të vetëmonitorimit.

Megjithë mungesën e të dhënavëve, ka argumente të mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se cilësia e ajrit është brenda normave të vendit për sa i takon niveleve të lejuara të ndotjes nga pluhurat PM10 dhe PM_{2.5}, dioksidin e sqafurit (SO₂), oksidet e azotit (NO_x), ozonin troposferik (O₃), Monoksidin e karbonit (CO), komponimet organike të avullueshme (Benzeni C₆H₆).

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.9. Ndryshimet Klimatike

Aktualisht, Shqipëria po përjeton ndikim të ndryshimeve klimatike, kryesisht në zgjatjen e periudhes se thatë, itensifikimin e rasteve ekstreme të motit, përmbytje dhe çrregullime në sektorin e bujqësisë. Shqipëria ka bërë parashikim të gjithë këtyre ndikimeve për të ardhmen për periudhat 2030 - 2100. Efektet që pritet të kenë këto ndryshime përfshijnë rritjen e temperaturave, reduktimin e reshjeve dhe shtimin e thatësirave, çrregullimet e motit dhe ngritjen e nivelit të detit dhe përmbytjet.

Në skenarët e rritjes së temperaturës, deri në vitin 2050, parashikohet rritje mesatare e temperaturës prej 1.7°C dhe rritja maksimale në rastin e skenarit më negativ parashikohet të jetë prej 2.2°C . Deri në 2080, temperatura parashikohet të rritet me 2.8°C , ndërkohë që vlera maksimale e parashikuar e rritjes është 3.5°C . Deri në vitin 2100, temperatura mesatare vjetore parashikohet të rritet me 2.4°C ose 4.1°C në rastin e skenarit më negativ. Gjithashtu pritet që të ketë një rritje të theksuara të zgjatjes së numrit të ditëve me kushte ekstreme të temperaturave mbi 35°C ose më të ulta se 0°C . Sipas parashikimeve, në vitet e ardhshme sasia e reshjeve pritet të ulet deri në 14.37% në vitin 2080, dhe deri në më shumë se 18% në vitin 2100. Periudhat e thatësirës pritet që rriten duke bërë që sezonet e verës do të jenë 50% më të thata. Me mungesën e reshjeve Vendi to të hasë nëj problem serioz në zhvillimin e sektorëve të energjisë, bujqësisë dhe në aspektet natyrore në përgjithësi. Gjithashtu është parashikuar rritje e nivelit të detit me 5-14 cm deri në vitin 2030 dhe me 49 cm deri në vitin 2100. Deri më tani, Deti Adriatik është ndikuar nga ndryshimet klimatike globale, duke rritur nivelin e ujërave më një centimetër në vit dhe është ngrohur me 0.5°C krahasuar me vitin 1970⁷.

Rritja e Nivelit të ujërave të detit, do të shkaktojë probleme të mëdha në zonën bregdetare, kryesisht në përmbytje, kripëzim të tokave bujqësore dhe të ujërave nëntokësor dhe erozion. Këto ndikime priten të nxiten edhe si pasojë e një sërë problematikash zinxhirë si prishja e sitemeve ligatinore në vijën bregdetare, prishja e dunave ranore, mungesa e sedimentimit në grykëderdhjet e lumenjëve për shkak të ndërtimeve të HEC-eve në pellgjet ujbledhëse të lumenjëve dhe dëmtimi i brezit mbjojtës me pisha në zonën bregdetare⁸.

4.10. Zhurmat në mjedis

Verifikimi i kryer në të gjitha burimet e certifikuara të informacionit mbi zhurmat në mjedis, përfshirë këtu Raportet e Gjendjes në Mjedis për vitet 2011-2018 apo raportime të tjera të Institutit të Shëndetit Publik dhe Institutit, tregon se nuk ka monitorime të kryera nga Institucionet publike në zonën në studim. Po kështu nuk ka as thë dhëna të raporteve të vetëmonitorimit duke qenë se

⁷ Ministry of Tourism and Environment, Third National Communication of the Republic of Albania under the United. Communication Report, Tiranë 2016

⁸ R. Gjoka, Xh. Hoxha, K. Bashmili "Qeverisja për zgjidhjen e problematikave që lidhen me ndryshimet klimatike", 2018

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

në këtë zonë nuk ka subjekte të licensuara industriale që të kenë detyrimin ligjor të hartimit të raporteve të vetëmonitorimit.

Megjithë mungesën e të dhënave, ka argumente të mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se niveli i zhurmave në mjedis është brenda normave të vendit. Mbetet problematic dhe I pa vlerësuar niveli i zhurmave gjatë stinës së verës.

4.11. Natyra

4.11.1 Habitatet Kryesore

Në zonën e spillesë ndodhet disa habitate të rëndësishme, si brezi i pishave të buta, dunat ranore me dëllënje të kuqe, dhe tokat bujqësore me kanalet vaditëse dhe kulluese me bimë ujë dashëse.

4.11.2. Flora

Dunat ranore në brigjet e Spillesë gjenden në pjesën jugore të zonës. Speciet kryesore të dunave ranore janë *Juniperus oxycedrus macrocarpa*, *Amophyla arenaria*, *Eryngium maritimum*, *Medicago marina*, *Euphorbia paralias*, *Hordeum marinum*, *Avena barbata*, *Reichardia picroides*, etj. Gjithashtu zona është e përbërë nga një masiv pishash të butë.

4.11.3. Fauna

Zona e Spillesë ndodhet në korridordin e shtegtit të Adriatikut dhe për pasojë ajo vizitohet nga shume specie shtegtare përfshirë insekte, shpend, amfibë, reptilë dhe gjitarë. Duke u ndodhur në kufirin verior të Pakut Kombëtar Divjakë-Karavasta, zona shërben dhe si stacion qëndrimi për shumë specie që përdorin Parkun Kombëtar.

Pylli me pisha shërben si korridor shtegtimi per shume shpend të vegjël këngëtarë sikurse Bilbilthat (*Sylvia sp*), Avdosat dhe Gardelinat (*Fringillidae*), Trishtilat (*Paridaë*) etc.

Ligatinat bregdetare në afërsi të Shkumbinit u sherbejnë baltakëve të ndryshëm sikurse Qyrylyket (*Tringa sp*), Gjelëzat (*Calidris sp*) etj.

Po kështu zona shërben si koridor edhe për shpend grabitqarë ku më tipikët janë Shqipet (*Circus sp.*), Hutat (*Buteo sp.*), Skifterët (*Falco sp.*), Gjeraqinat (*Accipiter sp.*)

Ndër gjitarët e mesëm janë të pranishëm Cakalli (*Canis aureus*), Dhelpra (*Vulpes vulpes*), Shqarrthët (*Mustelidae*) etj.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.12. Peizazhi

Vija bregdetare e ZRK-së Spille karakterizohet nga tipologji peizazhi dominuese natyrore. Në zonë dominojnë tre elementë kryesore peizazh formuese, Vija bregdetare me rerë dhe duna ranore, brezi i pishave të buta që shoqërojnë gjithë vijën bregdetare dhe tokat bujqësore.

Vija bregdetare dhe dunat ranore: Vija bregdetare në zonën e Spillesë karakterizohen nga plazh i gjerë dhe më rërë të bollshme, të shoqëruar me duna të lartësive të ndryshme, 1 - 3m të larta, me bimësi të ulët, kryesisht dëllinja e kuqe dhe zambaku i rërës. Dunat ranore janë unike në këtë zonë, pasi vazhdojnë përgjatë gjithë vijës bregdetare dhe kanë një lartësi të konsiderueshme, duke krijuar një peizazh të valëzuar dhe dinamik.

Brezi i pishave: Pishat e buta të kultivuara në zonë krijojnë një koridor të gjelbërt përgjatë gjithë zonë së plazhit të Spillesë, duke i dhënë zonës një karakter të virgjër natyror. Brezi i pishave është në gjendje të mirë, i pa dëmtuar, me kurorë të rregullt dhe gjendje vegetative mjaft të mirë.

Tokat bujqësore: Tokat bujqësore shtrihen pas brezit të pishave, duke krijuar një peizazh kuadratik, me rripa të gjelbërt që krijohen nga bimësia përgjat kanaleve kullues. Këto toka konsiderohen shumë të kripura, ndaj aktualish kanë mbetur të pa kultivuara, në përiudhen e reshjeve të shiut këto toka përmbyten deri në disa centimetra.

Figura 18. Foto nga zona e Spillesë

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.13. Infrastruktura mjedisore

4.13.1. Menaxhimi i mbetjeve

Zona ku shtrihet PDZRK Spille konsiderohet krejtësisht me karakter natyror, me ndikime të vogla nga ndërtimet në pjesën veriore të saj. Kjo zonë dhe rrëthinat shquhet për karakteristika të mira mjedisore dhe peizazhistike, duke filluar nga vija bregdetare me rërë të bollshëm, dunat ranore dhe brezi i pishave.

Situata e mbetjeve urbane në zonën e projektit paraqitet në gjendje relativisht të mirë. Në zonë evidentohen raste sporadike të depozitimeve të mbetjeve të ngurta urbane në mënyrë të paligjshme. Duhet theksuar se sasia e mbetjeve të shpërndara në zonën e projektit janë në sasi tepër të vogël.

Aktualisht, zona e projektit është e pa zhvilluar me ndërtime. Ndaj në këtë zonë nuk është parë e nevojshme të shtrihet shërbimi i menaxhimit të mbetjeve. Ndërsa në pjesën veriore të zonës mbetjet menaxhohen nga NjA Spille, pjesë e Bashkisë Rrogozhinë.

Në të ardhmen, pas zhvillimit të projekteve të propozuara në PDZRK, në zonën e Spillesë pritet të ketë një rritje të fluksit të truristëve prej 12,000 turistë/ditë, të cilët arrijnë një normë gjenerimi mbetjesh rrëth 1.18 kg/ditë/person⁹, ose thënë ndryshe gjenerimi i mbetjeve do të arrijë vlerën maksimale rrëth 14.1 ton/ditë ose rrëth 5,146 ton/vit. Duke qënë zonë turistike, kjo sasi mbetjesh duhet menaxhuar me kujdes të veçantë, duke perdonur skema të integruar të menaxhimit të tyre dhe implementimin e parimeve të 3R¹⁰.

Mbetjet e ngurta, të prodhura në zonën e projektit, do të menaxhohen në përputhje me hierarkinë e mbetjeve të përcaktuar në *Direktivën e BE-së 2008/98/EC* dhe *draft-Strategjinë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Mbëtjeve, në vitin 2018*. Në këto dokumente përcaktohen qartë parimet dhe hierarkia e menaxhimit të mbetjeve urbane, qëi jep rëndësi parandalimit të mbetjeve, ripërdorimit të tyre, riciklimit, djegies me qëllim përfitim energjie dhe depozitimit në landfill. Përdorimi i depozitimit në landfill është gjithësesi opzioni i fundit dhe vetëm kur janë ezauruar katër shkallët e para të hirearkisë së menaxhimit të integruar të mbetjeve. Thesojmë qësynimi mbetjet që mbetjet e destinuara për depozitim final në landfill duhet të shkojnë drejt "0" zeros.

Autoriteti kryesor për menaxhimin e mbetjeve në zonën e projektit do të vazhdojë të jetë Bashkia e Rrogozhinë, e cila do të bëjë të mundur largimin e mbetjeve për në zonën e përcaktuar prej saj. Ndërsa në plotësimin e infrastrukturës së grumbullimit të mbetjeve në zonë do të jetë përgjegjës investitori i caktuar nga bashkia.

⁹ Banka Botërore, Norma e gjenerimit të mbetjeve për Europën dhe Azinë Qëndrore, 2018

¹⁰ Reduktum, Ripërdorim dhe Riciklim

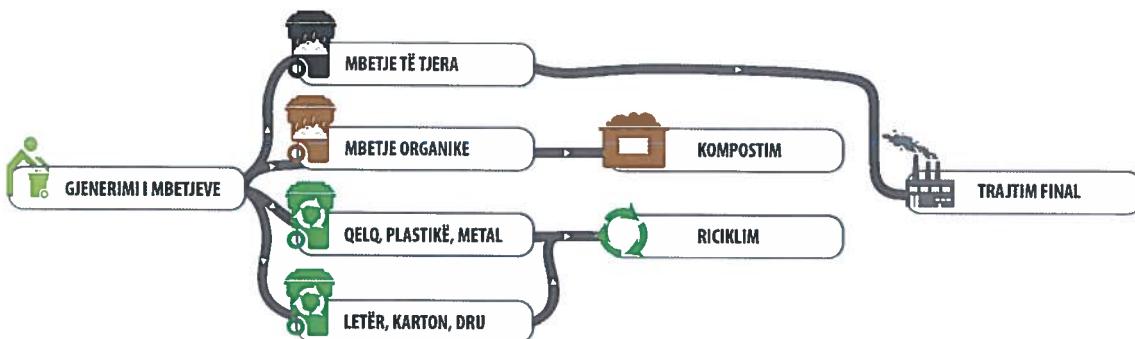

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Është shumë e rëndësishme që në këtë zonë të ndërtohet një skemë tepër efikase, e cila garanton menaxhimin e integruar të mbetjeve të ngurta urbane dhe integrohet gjithashtu mirë në aspektet e dizajnit dhe arkitekturës së pëjzazhit.

Në zonën e projektit do të realizohet mbledhja e mbeturinave ne sistem te diferencuar me 4 koshë. Në secilin prej koshave, të paisur me ngjyrë dhe pershkrimet përkatëse do të grumbullohen: 1) Qelq, plastikë dhe metal, 2) Letër, karton dhe dru, 3) Organike dhe 4) mbetje të tjera. Në këtë mënyrë, mbetjet janë gati për tu futur në procesin e riciklimit dhe kompostimit.

Figura 19. Skema e menaxhimit të mbetjeve të ngurta urbane

Për grumbullimin e mbetjeve do të përdoren dy lloje kontenierësh (koshash), në madhësi dhe dizajnë të ndryshëm. Kontenierët do të garantojnë një dizajn të përshtatshëm dhe do të plotësojnë kushtet higjenike të nevojshme. Të dy modelet do të janë të mbyllur, pasi në sezonin e nxehët mbetjet mund te krijojnë aroma të pa këndshme dhe të afrojnë insekte që mund të shkaktojnë shqetësim në të turizmit dhe mjedisit.

Kontenierët e mbeturinave në zonën e plazhit dhe në afersi të pedonaleve do të janë të kapacitetit relativisht të vogël, rreth 50 - 200 litra, secili prej tyre do te mbulojë një sipërfaqe me rreze 50-100 m. Në zonën e plazhit kontenierët do të janë të lëvizhshëm, ndërsa përgjat shëtitoreve ato do te janë të pa lëvizshëm. Disa prej modeleve të rekomanduar paraqiten në figurat ilustruese në vijim, duhet theksuara se këto modele mund të ndryshohen varësisht dizajnit apo mënyrës së vendosjes sipas rastit.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Figura 20. Modele të kontenierëve të mbeturinave në zonën e plazhit dhe shëtitore

Burimi: trashcanreview.com

Kontenierët e grumbullimit të mbeturinave në zonën e bizneseve dhe resorteve propozohet të janë nëntokësorë, për të siguruar higjenëdhe kapacitet relativisht të lartë dhe të mbrojtur nga kushtet atmosferike. Gjithashtu këto lloje kontenierësh do tësigurojnë një dizajn të përshtatshëm dhe nuk do të zënë hapësirë, pasi pjesa e sipërme, mbi tokë, është shumë e vogël.

Ky model përbëhet nga pjesa e sipërme, e cila shërben për të hedhur mbeturinat, kontenieri i cili ndodhet nëntokë dhe mekanizmi ngritës, që mund të jetë vetjak për çdo kontenier, ose për të gjithë pikën e grumbullimit bashkë (Për të katër kontenierët).

Figura 21. Model kontenieri mbeturinash për zonën e biznesit dhe resortet.

Burimi: correiodominho.pt

Grumbullimi i mbetjeve do të mundësohet nga makineri teknologjike të përshtatshme për vetëgarkimin e kontenierëve. Makina duhet të jetëme kapacitet rreth 7.5ton dhe të sigurojë mbledhjen e diferencuar të mbetjeve.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Për mbledhjen e kontenierëve do të instalohet një model SMART, i cili do të konsistojë në paisjen e çdo kontenieri me sensor¹¹ i lidhur me ËiFi që tregon sasinë e mbushjes së tij. Kur kontenieri arrin mbushjen mbi 80% sensori lajmëron në mënyrë automatike qëndrën e grumbullimit, duke përcaktuar edhe lokacionin e kontenierit. Në këtë mënyrë, do të zhvillohet një model i cili ofron eficënsë maksimale në mbledhjen e mbeturinave, rritjen e cilësisë së shërbimit dhe ul sasinë e ndotësve në atmosferë, kryesisht CO₂. Në skemën vijuese paraqitet në mënyrë të detajuar secila pjesë e këtij sistemi dhe mënyra e mbledhjes së mbetjeve.

Figura 22. Skema e modelit SMART të grumbullimit të mbetjeve të ngurta urbane

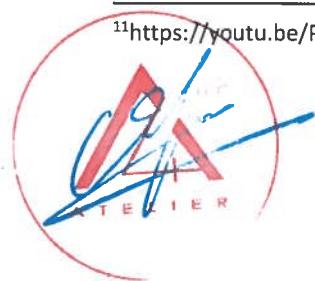
Burimi: ecubelabs.com

4.13.2. Furnizimi me ujë dhe trajtimi i ujrate të përdorur

4.13.2.1. Furnizimi me ujë

Zona e Kryevidhit, ku bën pjesë dhe Spilleja, furnizohet me ujë nga 2 puse shpimi me nga 15 litra/sek, dhe me një depo 500 m³, gjithashtu në zonën rurale ka edhe 5 depo të tjera me volum secila prej 40 m³. Burimet e vetme të furnizimit me ujë janë puset e shpimit. Administrimi i tyre në vite ka qënë i paqëndrueshëm dhe me ndërhyrje të rralla, pothuajse inekzistente, përmirëmbajtjen dhe rikonstruksionin e puseve dhe stacioneve të pompimit. Kjo situatë bën që furnizimi me ujë të jetë me kufizime të theksuara si në orare edhe në sasinë litra/frymë. Nga informacionet e deritashme dhe analiza e skemave të furnizimit del, se në harkun e pesë viteve të ardhshëm, duhet bërë, detyrimisht, ristrukturimi i tyre dhe rikonstruksione te pjesshme zgjerimi. Duhet bërë, gjithashtu, zgjerimi i këtyre rrjetave shpërndarës, në funksion të rritjes së konsumatorëve të përkohshëm (turistë, vizitorë ditorë apo banesa të dyta). Furnizimi aktual nuk

¹¹<https://youtu.be/PpFSrKëTms4>

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

mbështet nevojat, kështu që do të ketë nevojë për një burim të ri. Bazuar në tëdhant aktuale mundësia më e mirë është nëntoka: fusha e Tërbufit në bregun e majtë të lumit Shkumbin ose nga konusi i të njëjtit akuifer në bregun e djathtë të lumit në zonën e Ballajt.

4.13.2.2. Kanalizimet dhe ujërat e bardha

Në zonë nuk ka kanalizime të ujrave të bardha. Largimi i ujrave të bardha, ose të shiut, bëhet nëpërmjet përdorimit të kanaleve kulluese.

Banorët kanë zgjidhur individualisht problemin largimit të ujrave të zeza nëpërmjet ndërtimit të gropave septike individuale të cilat të cilat pastrohen herë pas here, por nuk janë subjekt i një mirëmbajtjeje periodike.

Formacioni i tokës ku ato janë ndërtuar në përgjithësi është ranor, gjë e cila ndihmon në filtrimin e lehtë të ujit. Pranë Bashkisë Rrogozhinë dhe Ndërmarrjes së Ujësjellës - Kanalizimeve Rrogozhinë sh.a. nuk ekzistojnë harta të rrjetit të kanalizimeve dhe mungesa e informacionit është pothuajse totale.

Në vitin 2017, me financim të Qeverisë Shqiptare (AKUK) është hartuar “Projekti i kanalizimeve të ujrave të zeza dhe impjantit të trajtimit të U.Z në zonën turistike të Spillesë”. Ky projekt ende i pa zbatuar, është bazuar në PPV-në e bashkisë së Rrogozhinës dhe ka marrë në konsideratë një popullsi të parashikuar prej: 5424 banorë dhe 14398 turistë.

Figura 23. Harta e skemës së furnizimit me ujë

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.14. Potenciali i Burimeve tw Rinovueshme Energjitike në ZRK Tale

Zona në studim edhe pse një hapësirë relativisht e vogël, mbart një potencial të lartë për shfrytëzimin e energjive të rinovueshme, kryesisht të energjisë së diellit (solare) dhe erës.

Megjithatë përparësi duhet ti jepet shfrytëzimit të energjisë diellore. Prodhimi i energjisë nga era, nëpërmjet turbinave të erës, nuk është i rekomandueshëm kur investimet prekin korridoret apo zonat e rëndësishme të shtegtitimit masiv të shpendëve. Marrë parasysh, se zona e propozuar për zhvillim të PDZRK-ve, ndodhet në zonën bregdetare dhe njëkohësisht në rrugën e shtegtitimit të shpendëve që përdorin Adritikun Lindor, prodhimi i rekomandueshëm energjisë së rinovueshme, sikurse thënë dhe më lartë, mbetet ai i energjisë diellore.

Pozicioni gjeografik dhe kushtet klimatike i jepin mundësi për të zhvilluar në përpudhje me parimet mjedisore të prodhimit të energjisë të rinovueshme dhe përdorimin e teknikave përkusimini të energjisë në ndërtesa.

Spilleja dhe rrithinat karakterizohet nga klimë tipike mesdhetare me verë të nxehët e të thatë dhe dimër relativisht të butë, me vjeshtë e pranverë të paqëndrueshme, si nga pikëpamja e reshjeve ashtu edhe e temperaturave. Temperatura mesatare shumëvjeçare në zonën e Kavajës arrinë rrëth 15.3°C , rezatimi djellor arrin në rrëth $>1650 \text{ k}\ddot{\text{E}}\text{h}/\text{m}^2$, me rrëth 2500 - 2700 orë/vit/diell. Ndërsa reshjet luhaten ndërmjet 950 - 1200 m/m/vit dhe era është e vazhdueshme me shpejtësi mesatare vjetore 4.1 - 4.5 m/s.

Karakteristikat klimaterike të paraqitura më lart, tregojnë qartë potencialin për shfrytëzimin e energjisë djellore në zonë, si në prodhim të energjisë elektrike, ashtu edhe përdorimin pasiv të kësaj energjie. Gjithashtu, zona mundëson një sasi të konsiderueshme të reshjeve vjetore, e cila mund të mblidhet për të plotësuar nevojat e aktiviteteve të ndryshme në zonë me ujë. Mund të themi që edhe zhvillimi i teknologjive për shfrytëzimin e energjisë së erës është i mundur, por për shkak të synimit të zhvillimit, ky potencial nuk shikohet i arsyeshëm të zhvillohet.

Në këtë pikpamje, vetë PDZRK-ja propozon që ndërhyrjet në zonë të kryhen duke marrë në konsideratë mundësinë e mbledhjes dhe përdorimit të ujrate të shiut, përdorimin e materialeve ndertimore (mure, dyer, dritare, dysheme dhe çati) me performancë të lartë energjitike në ndërtesa dhe integrimin e paneleve diellore në arkitekturën e ndërtesave për të prodhuar energji dhe ngrohje të ujit, apo ambjenteve.

VLERËSIMI STRATËGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.15. Prania e Hot-spoteve në zonë

Verifikimi i kryer në të gjitha burimet zyrtare të informacionit mbi vratat e nxeha mjedisore, përfshirë këtu Raportet e Gjendjes në Mjedis për vitet 2011-2017 apo raportime të tjera të institucioneve të linjës dhe dokumentin e Strategjisë së Mjedisit 2013 - 2020 dhe Draft-Strategjinë e Menaxhimit të integruar të Mbetjeve 2018, tregon se nuk ka "hot-spote" në zonë dhe rrëthinat e saj.

4.16. Popullsia dhe kushtet social-ekonomike

Pavarësisht zhvillimit socio-ekonomik të tre dekadave të fundit, Shqipëria përballet me problematika të shumta socio-ekonomike si: migrimi, papunësia, niveli i ulët i të ardhurave, cilësisë e jetës, vështirësi e integrimit në tregun e punës etj. Këto problematika bëhen dhe me domethënëse në zonat rurale, ku sektori i bujqësisë nuk arrin të gjen roj të ardhura dhe punësim të mjaftueshëm për popullsinë lokale. Në këtë kontekst vendoset dhe Njësia administrative Kryevidh, ku pavarësisht se nga të dhënat Census 2011 vlerat e papunësisë renditen nga më të ultat në vend, rënie prej 46.5% të popullsisë gjatë periudhës 1989-2011 dhe me tej tregon një braktisje të territorit. Nëse do të marrim në konsideratë shkallën e papunësisë së bashkisë

Rrogozhinë arrin vlerat e 24.7% dhe 43.4% tek grupmoshat e reja. Nisur nga kjo situatë socio ekonomike, ndërmarrja e veprimeve në përmirësimin e cilësisë së jetës, tregut të punës, aktivitetit ekonomik të zonës renditen si një domosdoshmëri për zhvillimin e qëndrueshëm të territorit. Nëse i referohemi vlerësimet e UNETO dhe G20 për turizmit, zhvillimi i industrisë së turizmit përbën një hap konkret drejt zhvillimit socio-ekonomik rajonal, për shkak se gjeneron të ardhura të larta, kontribuon në zgjerimin e tregut të punës dhe në parandalimin e varférise dhe pabarazive etj. Në këtë kuadër zhvillimit i aktiviteteve turistike shfaqet si një mundësi për zhvillimin socio-ekonomik të zonave në vështirësi dhe me potencial turistik. Për të lehtësuar implementimin e aktivitetave turistike është e domosdoshme që pushteti qendror dhe lokal të ndërmarrin hapa konkret në formimin dhe kualifikimin e moshave të reja drejtë nevojave të këtij sektori. Paradoksalisht volumi i lartë i forcës së re punëtore të lirë përbën një avantazh territorial për shkak se janë pikërisht moshat e reja ato që shfaqin një fleksibilitet më të lartë drejt tregut të punës dhe specializimit.

4.17. Problematikat Mjedisore

Zona e plazhit të Spillesë është kryesisht natyrore, me ndërhyrje të vogla nga aktivitetet humane në pjesën veriore të zonës. Krahas problematikave që lidhen me gjuetinë dhe shqetësimin e habitatit, në zonë janë identifikuar edhe disa problematika, kryesisht me menaxhimin e mbetjeve urbane dhe prishjen e dunave ranore në zonën e plazhit.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.17.1. Mbetjet e ngurta urbane

Pothuajse i gjithë territori i vendit tonë përballet me sfidën e menaxhimit të mbetjeve të ngurta urbane. Në të gjithë lumenjtë e vendit ushtrohet presion i lartë me depozitimin e mbetjeve të ngurta urbane, ku një pjesë e tyre transportohet drejt pjesës së poshtme të këtyre lumenjëve deri në det¹². Rrymat bregdetare bëjnë të mundur shpërndarjen e mbetjeve të ngurta urbane (mbetjet pluskuese) në të gjithë vijën bregdetare, kryesisht në afërsi të grykderdhjeve lumore. Në këtë zonë, trysni të lartë ushtrojnë edhe bizneset e zonës dhe vizitorët ditorë gjatë periudhës së verës, që shpesh përdorin pyllin si venddepozitim të mbetjeve. Po kështu edhe grupet e peshkatarëve aktivë në bregdet, kanë ngritur struktura të përkoshme dhe kanë grumbulluar mbetje të ndryshme pranë tyre.

Në plazhin e Spillesë ky fenomen ndjehet pothuajse në të gjithë pjesën jugore të zonës, ku mbetje të ngurta urbane gjenden të depozituara në brendësi të pyllit me pisha si dhe të shpërndara përgjat vijës bregdetare. Mbetjeve e shpërndara janë kryesisht plastike dhe të ambalazhit prej alumini të përdorur për pijet freskuese. Këto lloj mbetjesh transportohen nga ujërat e lumit Shkumbin drejt grykëderdhjes e më pas shpërndahen në zonën përreth. Ndërsa një pjesë e tyre duket qartë që hidhen nga banorët e zonës, apo subjektet private që ushtrojnë aktivitet në zonë.

Figura 24. Foto e shpërndarjes së mbetjeve të ngurta urbane, ZRK Spille

4.17.2. Dëmtimi i Dunave ranore

Zona e Spillesë shquhet për bukurinë natyrore dhe për dunat në gjithë gjatësinë e plazhit. Dunat janë të veshura me dëllinjë të kuqe dhe me zambakët e rërës, që në periudhën e lulëzimit krijojnë

¹² MTM, Draft-Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, 2018

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

një panoramë mjaft tërheqëse për vizitorët. Në pjesën qëndrore dhe veriore të zonës, aty ku aktivitetet private janë disi të përqëndruara, kryesisht restorante dhe hotele të vogla, vihet re dhe fenomeni i shkatërrimit të dunave ranore për krijimin e hapësirave për shërbim. Dëmtimi i dunave shkatërron gjithë habitatin e zones. Krahas aspektit vizual, dunat janë të rëndësishme për larminë biologjike në zonat bregdetare. Në këtë kontekst duhet një ndërhyrje nga ana e institucioneve, kryesisht Bashkisë Rrogoshinë, që zona e plazhit të funksionojë me relievin e dunave dhe jo të sheshohet, pasi kjo do të conte në humbje të gjithë dunave dhe të biodiversiteti në plazhin e Spillesë.

Figura 25. Foto nga dunat ranore të dëmtuara në Spille

4.17.3. Ujërat e përdorura urban

Ujërat e përdorura urban (ujërat e zeza) nga zona e pellgut të Shkumbinit dëmtojnë së tepërmci cilësinë e ujërave në zonën në studim. Ujërat e zeza përcaktohen si çdo trup ujor që është ndikuar negativisht në cilësi nga aktiviteti njerëzor. Ujërat e përdorura urbane përbëhen nga mbetje të lëngshme dhe të ngurta që shkarkohen nga shtepitë, ambjentet tregtare, industria e lehtë në zonat urbane, dhe ferma ose toka te kultivuara pranë këtyre zonave. Sipas të dhënave të MTM-së asnjë nga qytetet në pellgun ujëmbledhës të Shkumbinit nuk i trajton ujërat e përdorura urbane.

Ujërat e zeza përmbytjenë një gamë të gjerë ndotësish në përqendrime të ndryshme, që ndahen kryesisht në ndotës me potencial toksik, sic janë metalet e rënda dhe ndotës organik. Ujërat e zeza përmbytjenë kimikate të ndryshme në formë të ndryshme si, Kërkesa për oksigjen kimik (COD), Karboni total organik (TOC), Azoti, Fosfor, Klorur (Cl-), Sulfate (SO₄-2) dhe metalet e rënda si,

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Mërkuri (Hg), Arsenik (As), Plumbi (Pb), Zink (Zn), Kadmium (Cd), Bakri (Cu), Nikel (Ni), Kromi (Cr), Argjend (Ag)¹³.

Nga monitorimi i fundit i AKM-së për cilësinë e ujërave të lumit Shkumbin, në stacionin fundor të tij (Ura e Rrogozhinës), rezulton se këto ujëra janë të cilësisë së moderuar, sipas niveleve të cilësisë i përkasin kategorisë III-të (Shih seksionin e cilësisë së ujërave).

4.18. Përfundime dhe sygjerime për zhvillimin e mëtejshëm të zonës

Zona subjekt i PDZRK-së ka sipërfaqe rreth 170ha, kufizuar në jug nga kanali i madh ose hidrovori, duke vazhduar përgjat vijës bregdetare drejt veriut deri në afërsi të Spillesë. Zona ka një masiv pyjor pishe të ruajtur mirë, i cili shoqëron pothuajse të gjithë vijën bregdetare në mënyrë të pa ndërprerë. Gjithashtu, përgjat zonës së plazhit ndodhet dunat ranore të cilat arrijnë në lartësinë deri në 2.5-3m. Në këtë zonë sygjerohet si më poshtë:

- Ruajtja e brezit të pishave përgjatë vijës bregdetare, dhe ndërtimi të përqëndrohet në zona të hapura, psh, në pjesën qëndrore të zonës në studim, aty ku densiteti i pishave është tepër i rrallë.
- Propozimet të vijnë në mënyrë të tillë që të ruhen sa më tëpër të jetë e mundur dunat ranore. Në këto pjesë mund të ndërhyhet me struktura të lehta, struktura druri.

4.18.1. Kërkesat mjedisore për eficencë energjie

Efiçenca e energjisë së një ndërtese është shkalla në të cilën konsumi i energjisë për m^2 të sipërfaqes së dyshemesë së qëndron nën vlerat e përcaktuara të konsumit të energjisë për atë lloj të veçantë ndërtese në kushte të përcaktuara klimatike. Në zonën në studim, duke referuar edhe zonës klimatike në të cilën shtrihet, duhet të arrihet një koeficënt i konsumit të energjisë në rreth $<100 \text{ kWh}/m^2$ në vit.

Për të arritur rezultatin e kërkuar, për zhvillimin e zonës, do të aplikohen të gjitha materialet, teknologjitë dhe zbatohen praktikat e mundshme për kursimin e energjisë dhe uljen e shkarkimeve të karbonit në atmosferë. Konkreksht në ndërtesa akomoduese dhe të shërbimeve, të cilat parashikohen të ndërtohen në zonën në studim, do të aplikohen këto parime dhe teknologji të mundëshme:

Orientimi i ndërtesave: Fasadat kryesore të ndërtesave, kryesisht me sipërfaqe më të madhe xhami, do të orientohen në pozicionin jugor. Ky pozicion mundëson përrthihjen e rrezatimin djellor

¹³ KE, "Potentially toxic elements: Sources, pathways, and fate through urban wastewater treatment systems", web: www.ec.europa.eu, 2019.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

gjatë stinës së ftohtë, ndërsa gjatë verës, kur dielli rreh pingul tokën, rrezatimi në fasadat prej xhami do të jetë i reduktuar. Ky element do të shërbejë së tëpërmë për ngrohjen e ambjenteve gjatë periudhës së dimrit, duke kursyer energjinë e destinuar për këtë qëllim.

Në fasada e xhamit gjithashtu do të integrohen mbrojtëse të rrezeve të djellit, të cilat do të pengojnë futjen e tyre në godinë gjatë periudhës së nxehë. Gjelbërim me bimë gjetherëna do të jetë prezent në të gjithë zonën, dhe do të përdoret me zjuarsi për të kriuar hijëzim gjatë periudhës së nxehë.

Ventilimi natyral: Në të gjitha ndërtesat e propozuara do të integrohen parimet e ventilimit natyral. Në to do të projektohen çarje horizontale dhe vertikale, me qëllim ventilimin e tyre. Ndërtesat do të parashikohen me dritare që mund të hapen, ndërsa hollet kryesore do të orientohen drejt ventilimit vertikal, ku do te lejohet një hapsirë për futjen e ajrit në pjesën e poshtme dhe një tjetër për daljen e ajrit në taracë.

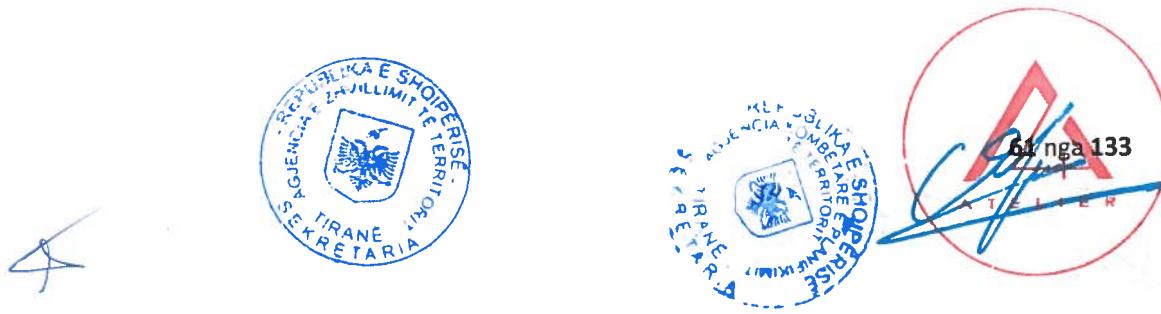
Skema ne proces

Termo-izolimi: Ndërtesat e propozuar për qëllime akomodimi dhe shërbimesh në zonë do të zhvillohen në përputhje me kërkesat dhe parimet ndërkombëtar të kursimit të energjisë. Vëmëndje e vecantë do të tregohet në përzgjedhjen e materialeve të ndërtimit me koeficent sa më të ulët të transmetimit të nxehësisë për muret, dyshemetë dhe mulesën. Gjithashtu, dyert dhe dritaret do të zbatojnë standartet e kërkura, duke përdorur teknikën me dy (ose tre) shtresa xhami të mbushur me gaz në mes, si dhe kasë plastike me material termoizolues në brendësi (qeramikë). Urat termike, kryesisht në anët e dritareve dhe të dyerve do të realizohen ne tekniken e myllur, p.sh. një pjesë e kasës së dritares do të jetë e futur disa centimetra në murë. Konkretnisht do të zbatohen këto masa:

Tabela 4. Menyra e izolimit termik të një ndërte

Emërtimi	Shtresat
Muri	Fasadë e fentiluar, grafiato+llaç, tullë, polisterol, tullë, llaç
Çatia / taraca	Llaç, beton, material termo-izolues, membranë, drenazhues, dhe me pleh, vegjetacion
Dritare + Dyer	Kasë plastike me material termoizolues (qeramikë), dy shtresa xhami, kasa e dritares e futyr në mur

Sistemet e ngrohjes dhe ftohjes qëndrore: Të gjitha godinat e propozuar në zonë do të funksionojnë me sistëm qëndrorë të ngrohjes dhe ftohjes. Ky sistem do të paiset me sensorë të zgjuar për të ruajtur temperaturen e kërkuar në eficiencë maksiale të përdorimit të energjisë.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

4.18.2. Kërkesat mjedisore për prodhim energjie diellore

Ndryshimi i fundit i ligjit për energjinë (ligji nr. 43/2015) në Shqipëri hap rrugën e diversifikimit të prodhimit të energjisë dhe inkurajon prodhimin nga burime të rinovueshme. Në këtë asperk, zona e propozuar për zhvillim, do të kontribuojë në këtë drejtim, duke prodhuar energji nga panelet diellore të instaluara kryesisht në taracat e godinave dhe jo vetëm.

Për maksimizimin e prodhimit të energjisë dhe solare, do të përdoren 3 (tre) mënyrë kryesore, panele diellore për ngrohjen e ujit, panele diellore në taraca për prodhim energjie dhe panele për ndricimi apo procese të veçuara. Në vijim trajtohen në mënyrë të veçuar secili prej teknologjive të përdorimit të energjisë diellore në zonë.

Panele diellore për ngrohje uji: Në thelb ka tre lloje kolektorësh djellor për ujin e ngrohjes: pllaka e rrafshët, tubi i vakumit dhe kolektor përqëndrues. Të tre llojet ngrohin ujin ose një lëng transferimi të nxehtësisë së qarkulloni ujin ose një antifriz jo - oksidik nga kolektori tek rezervuaret e depozitimit te ujit. Kolektorët e bëjnë këtë në mënyrë pasive ose në mënyrë aktive.

Përdorin sisteme pasive diellore të ngrohjes së ujit, përbëhen kryesisht nga konvepcion natyral, duke krijuar presion për të depozituar ujin në një depozitë. Këta lloje nuk kanë përbërësit elektrikë, janë më të lehta për tu mirëmbajtur dhe ndoshta më të jetë-gjatë se sistemet aktive.

Një sistem aktiv përdor një pompë elektrike për të qarkulloni ujin ose antifrizin jo-tokсik përmes sistemit. Sistemet aktive janë zakonisht më të shtrenjtë se sistemet pasive, por ato janë gjithashtu më të efektshme. Sistemet aktive gjithashtu mund të janë më të lehta për tu rikualifikuar sesa sistemet pasive sepse ruajtja e rezervuarëve të tyre nuk ka nevojë të instalohen sipër ose afér kolektoreve të rrezeve të djellit.

Në zonën në studim, duke qënë se është destinuar për zhvillimin e turizmit elitar, elementi i dizajnit është tepër i rëndësishëm, ndaj propozohet të përdoret sistemi aktiv i ngrohjes së ujit, pasi bolierët/depozitat mund të fshihen duke ruajtur dizajnin arkitektonik të godinave. Ky sistem, edhe pse me kosto pak më të lartë, mendohet të jetë efektiv dhe të plotësojë nevojën për ujë të ngrohtë deri në masën 60-70%, duke kursyer një sasi të konsiderueshme energjie.

Panele për prodhim energjie elektrike: Energjia diellore ose teknologjia fotovoltaikë (PV) konverton rrezet e diellit drejtpërdrejt në energji elektrike. Edhe pse shumë lloje të sistemeve elektrike diellore janë më dispozicion sot, të gjitha ato përbëhen në thelb nga tre instrumenta kryesore: module që shndërrojnë rrezet e diellit në energji elektrike; Inverters që e shndërrojnë atë në energji elektrike që mund të përdoret nga shumica pajisje shtëpiake; dhe ndonjëherë bateritë që ruajnë energjinë e tepërt të prodhuar nga sistemi. Pjesa tjeter e sistemit përfshin pajisje të tilla si instalime elektrike, ndërprerës dhe strukturat mbështetëse.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Në zonën në studim propozohet të instalohen panele diellore në taracat e ndërtesave dhe në fasadat e tyre. Duke parë zhvillimet teknologjike të paneleve fotovoltaikë, është e përshtatshme që këto panele të integrohen si pjesë e dizajnit arkitektonik të ndërtesës. Ndaj, zhvillimet në zonë do ta shfrytëzojnë më së miri këtë risi.

Konkreksht në zonën në studim është menduar të instalohen panele fotovoltaikë në masën 40 - 70% të sipërfaqës së taracave. Si dhe të gjenden hapsira gjatë projektimit arkitektonik për përfshirjen e paneleve në fasadat e ndërtesave, kryesisht në orjentimin jugor të tyre. Për maksimizimin e prodhimit të energjisë nga këto panele, rekomandohet të vendosen në kundrejtum jugor, në kënd rrëth 180° .

Prodhimi i energjisë nga energjia solarë në zonë, kërkon të arrijë një plotësim rrëth $>50\%$ të nevojave për energji elektrike të gjithë zonës. Ky është një qëllim ambicioz, i cili falë teknologjisë dhe projektimit të duhur është i prekshëm, duke bërë një shembull pozitiv të prodhimit të energjisë së rinovueshme në vendin tonë.

Skema e propozuar për prodhimin e energjisë në zonë do të jetë pa akumulator, pra do të hidhet direkt në rrjetin e energjisë elektrike. Kjo mënyrë redukton ndjeshëm kostot e investimit fillestar dhe minimizon kostot operative. Ky lloj sistemi, momentalisht është i pranuar nga legjislacioni shqiptar, por duhet dakortësimi paraprak me operatorin e shpërndarjes së energjisë elektrike në vend për të vendosur matës me dy krahë, që ben matjet hyrëse dhe dalës. Ky sistem është tepër efikas, pasi tepricat hidhen direkt në rrjetin shpërndarës të energjisë elektrike, ndërsa kur nevojitet energji shtesë e rimerr atë.

Panelë për prodhim energjie për përdorim specifik: Në zonën në studim parashikohet, krahas instalimit të paneleve për prodhim energjie elektrike në taraca dhe fasadat e ndërtesave, të instalohen paisje të cilat kanë të integruar panele fotovoltaikë. Ky sistem do të përdoret kryesisht në ndricimin e jashtëm, ku gjatë ditës do të furnizohet akumulatorët dhe gjatë natës do të mundësojnë ndricimin e rrugeve dhe zonave të parashikuara. Ky sistem është gjerësisht i përdorshëm, tepër efikas dhe me cilësi të lartë. Për sigurinë e funksionimit të këtij sistemi, shikohet e arsyeshme që të integrohet edhe lidhja me sistemin e energjisë elektrike, ku ndëpërmjet sensorëve të zgjuar, në mungesë të energjisë diellore, të përdoret energji nga rrjeti.

Kërkesat mjedisore për eficencë të perdonimit te ujërave

Mbledhja e ujërave të shiut është një furnizim alternativ me ujë i cili mbledh dhe ruan ujërat e shiut për përdorim të mëvonshëm/kontrolluar. Uji i shiut i mbledhur përdoret kryesisht për përdorim sanitar, ujitje lulishesh/pemësh, krijimi i peizazhit dhe qëllime të tjera jo të pijshme. Edhe pse uji i shiut është relativisht i pastër dhe cilësia është zakonisht e pranueshme për shumë qëllime, filtrimi dhe dezinfektimi është i nevojshëm të realizohet përparrë përdorimit.

Në këtë kontekst në zonën e projektit propozohet të ndërhyhet në integrimin e teknologjive të mbledhjes dhe stokimit të ujërave të shiut. Instalimi i sistemit të grumbullimit të ujërave të shiut

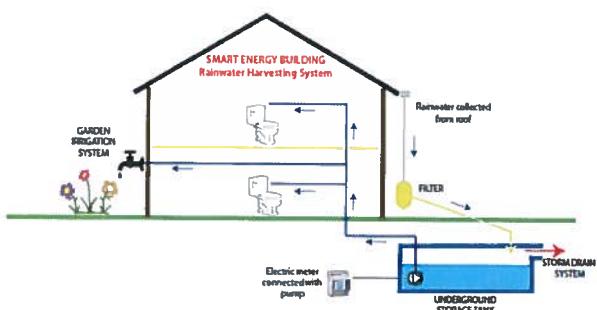
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

do të zhvillohet i ndarë në bloqe ndërtesash, ku secila "nën-njësi" do të mund të përdorë ujin e grumbulluar sipas nevojave.

Sistemi i grumbullimit të ujërave të shiut propozohet të realizohet vetëm për ujërat e çative/taracave të ndërtesave, ku do të dërgohet me vetë rrjedhje në depozitën e cila duhet të ndërtohet nën sipërfaqen e tokës. Kapaciteti mbajtës i këtij sistemi varjojnë nga më të vogla deri në disa qindra m^3 . Përcaktimin e madhësisë së sistemit të grumbullimit të ujërave të shiut mbetet detyrë e projektuesit në fazën e zbatimit të PDZRK-së. Instalimi i sistemit të mbledhjes së ujërave të shiut do të synojë ulje rreth 20 - 40% të të nevojës së përgjithshmë për ujë.

Një sistem i mbledhjes së ujërave të shiut përbëhet nga tre elemente themelore: zona grumbullimit, sistemi transportimit te ujit (tubot), depozitë stokimi nëntokësore, pompë dhe sistemi i shpërndarjes. Zona e grumbullimit në shumicën e rasteve është çatia/taraca e një ndërtese. Duhet pasur parasysh që, zona efektive e çatisë dhe materiali i përdorur në ndërtimin e çatisë ndikojnë në efikasitetin e grumbullimit dhe cilësinë e ujit.

Figura 26. Sistemi i mbledhjes dhe përdorimit të ujit të shiut

Krahas përfitimit mbi sigurimin e ujit dhe ruajtjen e burimeve ujore, zbatimi i teknikave të mbledhjes së ujërave të shiut siguron përfitime të drejtpërdrejta duke zvogëluar kërkësen për furnizimin me ujë, uljen e rriskut të përmbytjeve dhe erozionit dhe uljen e ndotjes së ujërave sipërfaqësor.

4.19. Mbrojtja e Mjedisit

4.19.1. Mbrojtja e Peizazhit

Vija bregdetare e ZRK-së Spille karakterizohet nga tipologji peizazhi dominuese natyrore. Në zonë dominojnë tre elementë kryesore peizazh formuese, Vija bregdetare me rerë dhe duna ranore, brezi i pishave të buta që shoqërojnë gjithë vijën bregdetare dhe tokat bujqësore.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

- **Vija bregdetare dhe dunat ranore:** Vija bregdetare në zonën e Spillesë karakterizohen nga plazh i gjerë dhe më rërë të bollshme, të shoqëruar me duna të lartësive të ndryshme, 1 - 3m të larta, me bimësi të ulët, kryesisht dëllinja e kuqe dhe zambaku i rërës. Dunat ranore janë unike në këtë zonë, pasi vazhdojnë përgjatë gjithë vijës bregdetare dhe kanë një lartësi të konsiderueshme, duke krijuar një peizazh të valëzuar dhe dinamik.
- **Brezi i pishave:** Pishat e buta të kultivuara në zonë krijojnë një koridor të gjelbërt përgjatë gjithë zonë së plazhit të Spillesë, duke i dhënë zonës një karakter të virgjër natyror. Brezi i pishave është në gjendje të mirë, i pa dëmtuar, me kurorë të rregullt dhe gjendje vegetative mjaft të mirë.
- **Tokat bujqësore:** Tokat bujqësore shtrihen pas brezit të pishave, duke krijuar një peizazh kuadratik, me rripa të gjelbërt që krijohen nga bimësia përgjat kanaleve kullues. Këto toka konsiderohen shumë të kripura, ndaj aktualish kanë mbetur të pa kultivuara, në përiudhen e reshjeve të shiut këto toka përmbyten deri në disa centimetra.

Figura 27. Pamje peizazhistike nga zona Spille

Hartimi i PDZRK-së ka synuar planifikimin e zhvillimit të zonës në mënyrë të tillë që të sigurojë mbrojtjen e mjedisit dhe të peizazhit në zonë. Për të siguruar mbrojtjen maksimale është e rëndësishme që:

- **Mbrojtja e aspekteve peizazhistike** të zonës nëpërmjet planifikimit në harmoni me natyrën dhe elementët peizazhistikë. Konkrektisht do ti kushtohet vëmendje e vecantë:
 - Ruajtjes në gjendjen e tanishme zonat të cilat janë të mbuluara me bimë dhe pemë autoktone, të cilat formojnë breza të gjelbër dhe pyje të vecuar në zonë;
 - Marrjes në konsideratë të aspektit vizual në rastet e ndërtimit në lartësi, në mënyrë që aspektet peizazhistike të zonës të mund të dallohen lehtësisht pa pasur barrierë vizuale. Në rastet më të përgjithshme, ndërtesat të mbahen në lartësi të ulët;

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLË

- Parandalimit të futjes së bimëve invazive (agresive) jo autoktone në zone dhe në rast nevoje për mbjellje të reja të përdoren bimë autoktone me karakteristika mjedisore dhe pejzazhore të njoitura.
- Përdorimit të brezave të gjelbër, apo mureve të gjelbër për të fshehur ndërtesa apo objekte të cilët nuk janë të këndshëm për tu parë, sikurse kabinat elektrike etj.
- *Permiresimi i aspekteve peizazhistike* të zonës të sigurohet nëpërmjet planifikimit dhe implementimit të masave restauruese të tyre. Konkrektisht do ti kushtohet vëmendje e vecantë që:
 - Mbledhja e fidaneve të reja në zonat e zhveshura të kryhet kryesisht me lloje autoktone te bimeve dhe drurëve *Juniperus oxycedrus macrocarpa*, *Amophyllum arenaria*, *Eryngium maritimum*, *Medicago marina*, *Euphorbia paralias*, *Hordeum marinum*, *Avena barbata*, *Reichardia picroides* dhe *Pinus pinea*,
 - Trajtimi në aspekt dizajni dhe rikonstruksioni të godinave ekzistuese, duke krijuar një uniformitet të harmonizuar me aspektin natyrore;
 - Gjelbërimi përgjatë infrastrukturës rrugore me pemë dekorative, kryesisht të llojeve autoktone dhe me karakteristika që njihen mirë.
- *Planifikimi i hapsirave të gjelbra dhe lulishteve* në përputhje me aspektet natyrore të zonës. Konkrektisht do ti kushtohet vëmendje e vecantë që:
 - Zonat e gjelbra të dizenjohen sa më afër natyres, në mënyrë sa më organike, me teknikën *Zen Garden*, që të përshtaten me zonën përreth.
 - Bimët të mbillen nëgrupe, duke marrë parasysh që të krijojnë të gjithë katet e pyllit, duke filluar nga bimët e ulta, shkurret e pemët e larta.
 - Pjesë e zonave të gjelbëra të janë të pranishme edhe sipërfaqet ujore, në formë pellgjesh, perrenjsh apo lloje të tjera sipas rastit.

4.19.2. Hapësirat e gjelbra dhe llojet e gjelbërimit

Hapsirat e gjelbra në zonat urbane, sidomos në zonat turistike, janë një element jashtëzakonisht i fortë në aspektin peizazhistik dhe të komoditetit. Zona ku shtrihet plani është pothuajse natyrore, me një vegetacion të zhvilluar dhe me larmi biologjike të konsiderueshme. Kjo karakteristikë e zonës do të ruhet, pasi është elementi më i fortë në territor, i cili i jep edhe karakterin dhe potencialin turistik kësaj hapësire.

Konkrektisht në zonën e projektit do të konservohet pjesa e pyllit me pishë, për të shërbyer më pas si hapsirë publike natyrore. Zonat e konservuara do të trajtohen duke densifikuar gjelbërimin në

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

to, kryesisht me bimësi autoktone, pishe dhe dëllënje, duke përdorur një teknikë mbjelljeje sa më afër natyrores. Bimësia dhe drurët që do të mbillen në zonë do të janë në formën e kateve të pyllit, duke filluar nga ana e detit me bimësi barishtore dhe shkurre e duke vijuar deri në pëmët e lartësive të mëdha. Në këtë mënyrë, hapsirat e gjelbra në zonë krijojnë jo vetëm një peizash atraktiv në formën e një amfiteatri të pëlqyeshëm për njerzit por edhe një habitat të mirëfilltë për gjallesat shtazore.

Për shtimin e sipërfaqeve të gjelbra në zonë do të përdoren bimë autoktone, të cilat janë përshtatur me kushtet e tokës dhe klimës dhe janë rezistentë ndaj sëmundjeve. Disa prej bimëve dhe drurëve do të janë: *Myrtus communis L.*, *Pinus pinea L.*, *Carpinus orientalis L.*, *Erica arborea L.*, *Juniperus nana L.*, etj. Duhet theksuar që në zonë mund të përdoren edhe bimë të tjera të cilat nuk janë autoktone, por kjo do të bëhet pasi të janë njohur mirë karakteristikat e tyre dhe të vlerësohen paraprakisht si të përshtatshme.

Gjatë përzgjedhjes së llojeve të bimëve për mbjedhje do të studiohen dhe mbillen ato lloje të cilat nuk shkaktojnë alergji dhe nuk konsiderohen si lloje invazive. Për mbjelljet do të zbatohet me përpikmëri të gjitha rregullat teknike për mbjedhje si dhe për periudhën e përcaktuar për cdo lloj bime apo druri.

Figura 28. Mënyra planifikimi të zonave të gjelbra (Foto ilustruese)

Burimi: emagazine.com

4.19.3. Uji

Sipas AKM-së për vitin 2016 dhe 2017 rezulton se uji i plazhit të Spillësë është i cilësisë shumë të mirë. AKM-ja ka bërë monitorimin në gjashtë (6) pika në këtë plazh, në asnjëren prej tyre nuk ka vlera négative të cilësisë së plazheve. Sipas të njëjtit burim¹⁴, ujërat e lumi Shkumbin vlerësohen të jenë të cilësisë së moderuar. Nga elementët e monitoruar (O_2 i tretur, NBO_5 , NH_4 , NO_2 , NO_3 dhe P-Total) rezulton se elementët NBO_5 , NH_4 dhe NO_2 janë jasht normave të lejuara. Ujërat në stacionin e Urës së Rrogozhinës klasifikohen të një cilësie të moderuar, kategoria e III-të. Për parandalimin e mëtejshëm të prishjes së cilësisë të ujërave bregdetare dhe lagunore që ndodhen në zonë është e rëndësishme marja e masave të mëposhtme:

¹⁴ AKM, Monitorimi i ujërave të lumenjëve, ëeb: ee.akk.gov.al,

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Në shkallë të gjerë, nevojitet trajtimi i ujrave të përdorura në të gjithë zona e banuara në pellgun ujembledhës së Shkumbinit. Ndalimi i derdhjes së ujrave të ndotura në lumin Shkumbin dhe degët e tij do të përmirësonë ndjeshëm cilësinë e ujërave në zonë.
- Projektimi dhe zbatimi i impjantit të trajtimit të ujrave të ndotura dhe rrjetit të kanalizimit të ujërave të përdorura për zonën e Spillesë;
- Trajtimi në vende të përshtatshme i plehrave organike në zonën përreth zonës së Spillesë do të ulte ndjeshëm presionin e ndotjes me lëndë organike të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore në zonë.

4.19.4. Ajri

Verifikimi i kryer në të gjitha burimet e certifikuara të informacionit mbi cilësinë e ajrit, përfshirë këtu Raportet e Gjendjes në Mjedis për vitet 2011-2017 apo raportime të tjera të Institutit të Shëndetit Publik dhe Institutit të Fizikës Bërthamore, tregon se nuk ka monitorime të kryera nga Institucionet publike në territorin e Velipojës dhe zonën në studim. Po kështu nuk ka as thë dhëna të raporteve të vetëmonitorimit duke qenë se në këtë zonë nuk ka subjekte të licensuara industriale që të kenë detyrimin ligjor të hartimit të raporteve të vetëmonitorimit.

Megjithë mungesën e të dhënave, ka argumente të mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se cilësia e ajrit është brenda normave të vendit për sa i takon niveleve të lejuara të ndotjes nga pluhurat PM10 dhe PM_{2.5}, dioksidin e sulfurit (SO₂), oksidet e azotit (NO_x), ozonin troposferik (O₃), Monoksidin e karbonit (CO), komponimet organike të avullueshme (Benzeni C₆H₆).

Masat për parandalimin e ndotjes së ajrit janë të shumëllojshme dhe në varësi të burimit të ndotjes. Por në mënyrë përgjithësuese masat do të janë:

- Përmirësimi i transportit publik,
- Mirëmenaxhimi i rrjetit rrugor dhe trafikut,
- Promovimi i përdorimit të bicikletave,
- Rritja e sipërfaqeve të gjelbërtë, pastrimi dhe larja e rrugëve,
- Përmirësimi i infrastrukturës rrugore për një qarkullim më të mirë,
- Ngritja e kapaciteteve lokale për monitorim të cilësisë së ajri dhe mjedisit në tërësi.

4.19.5. Natyra dhe biodiversiteti

Në zonën e Spillesë ndodhet disa habitate të rëndësishme, si brezi i pishave të buta, dunat ranore me dëllënje të kuqe, dhe tokat bujqësore me kanalet vaditëse dhe kulluese me bimë ujë dashëse. Dunat ranore në brigjet e Spillesë gjenden në pjesën jugore të zonës. Speciet kryesore të dunave ranore janë *Juniperus oxycedrus macrocarpa*, *Amophyla arenaria*, *Eryngium maritimum*,

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Medicago marina, Euphorbia paralias, Hordeum marinum, Avena barbata, Reichardia picroides, etj. Gjithashtu zona është e përbërë nga një masiv pishash të butë.

Pylli me pisha shërben si korridor shtegtimi per shume shpend të vegjël këngëtarë sikurse Bilbilthat (*Sylvia sp.*), Avdosat dhe Gardelinat (*Fringillidae*), Trishtilat (*Paridae*) etc. Ligatinat bregdetare në afërsi të Shkumbinit u sherbejnë baltakëve të ndryshëm sikurse Qyrylyket (*Tringa sp.*), Gjelëzat (*Calidris sp.*) etj. Po kështu zona shërben si koridor edhe për shpend grabitqarë ku më tipikët janë Shqipet (*Circus sp.*), Hutat (*Buteo sp.*), Skifterët (*Falco sp.*), Gjeraqinat (*Accipiter sp.*) Ndër gjitarët e mesëm janë të pranishëm Cakalli (*Canis aureus*), Dhelpa (*Vulpes vulpes*), Shqarrthët (*Mustelidae*) etj. Në këtë kontekst është e nevojshme të ndërmerren masa të menjëhershme ku ndër më kryesoret janë:

- Mbrojtja dhe restaurimi i habitatit nëpërmjet përcaktimit të territorit sipas ndjeshmërisë, përmirësimit të tokave pyjore dhe konvertimit të tyre në habitate të përshtatshmë për speciet e egra;
- Ndalimi i gjuetisë së paligjshme: Përpjekjet për të ulur gjuetinë e jashtëligjshme mund të intensifikohen duke forcuar vigilencën ndaj ngjarjeve të tilla dhe përforcimet e mekanizmave ndëshkues;
- Përmirësimi i zonave të dëmtuara duke ndërhyrë me mbjellje fidanësh autoktonë, pemë dhe shkurre dhe kallamishtë;

4.20. Përcaktimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit dhe peisazhit

Zona subjekt i këtij studimi karakterizohet nga ndjeshmëri shumë e lartë mjedisore, në aspektin e larmisë biologjike dhe tipologjive të peizazhit natyror. Si e tillë, zona kërkon një kujdes të veçantë në aspektin e planifikimit duke zbatuar një sërë rregullash për mbrojtjen e aspekteve mjedisore në të. Korniza rregullatore për mbrojtjen e mjedisit në tërësi në zonë paraqitet si më poshtë vijon:

- Ndërtimet në zonë të shoqërohen gjithmonë me krijimin e sipërfaqeve të gjelbra, duke i konceptuara të ndërthurura nga gjelbërim i ulet e deri tek pemët e larta, në mënyrë që të plotësohet gjelbërimi publik dhe përmirësimi i peizazhit.
- Ndalohet rreptësish aktivideti ndërtimor dhe bujqësor në pusshpimet e ujit të pishëm, në zonën A ndalohet çdo lloj aktivideti në distancën 20m ndërsa në zonën B aktividitet që mund të shkarkojnë ndotjen ndalojen deri në distancën 100m.
- Përgjatë kanaleve kullues dhe vaditës duhet të ruhet një distance sigurie nga ndërtimet e mundshme, në kategorinë e parë të kanaleve 8m dhe në kanalet dytësor 4m.
- Mbjelljet e reja në zonë duhet të bëhen me bimësi autoktone, duke imituar katet e pyllit, që fillon nga shkurret e deri tek drurët e lartë.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Zonat të cilat vlerësohen si të rëndësishme për larminë biologjike të lihen të pashqetësuara, duke krijuar zonë buferike (tampon) me bimësi të lartësive të ndryshme në gjerësi 20-100m.
- Dunat ranore të zonës së Spillesë duhet të ruhen të paprekura dhe të mirëmbahen me shtimin e rërës në pjesën e paradunave, gjithashtu të mbillen bimë të përshtatshme për të siguruar qëndrueshmërinë e tyre.
- Për cdo rast, është e rëndësishme të theksohet se infrastruktura e re rrugore lidhese e mundshme midis Divjakes dhe Spillesë duhet të zhvillohet tërësisht jashtë Parkut Kombëtar Divjakë-Karavasta.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

5. Vlerësimi i ndikimit në mjedis

5.1. Ndërveprimet e mundshme të PDZRK me mjedisin

Në PDZRK parashikohen tre programe strategjike dhe një sërë masash që do të kenë ndërveprim të fortë më mjedisin, si në aspektin pozitiv por edhe me ndikime negative përgjithësisht mbi mesatar.

Pothuajse të gjithë projektet e propozuara nga PDZRK kanë ndikim në mjedis, në nivele të ndryshme dhe specifik për secilin prej komponentëve të mjedisit. Projektet në PDZRK kryesisht janë në formën e ndërhyrjeve fizike në territor, pasi ndërtimi i infrastrukturës së turizmit janë të tilla.

Në tabelën në vijim listohen projektet e propozuara në PDZRK, ndërhyrjet që parashikohet të ndodhin për cdo projekt si dhe ndërveprimi që ka secili me mjedisin. Ndërsa në sektionet në vijim do të analizohen në mënyrë specifike të gjithë ndikimet e mundëshme që kanë këto projekte në komponentët e mjedisit dhe shëndetin e njerzve.

Tabela 5. Ndërveprimet e mundshme të PDZRK me mjedisin

Projektet e PDZRK Spille	NDËRHÝRJA	NDËRVEPRIMI ME MJEDISIN
O.01 Aspektet Mjedisore		
Pr. 01: Sistemimi dhe ruajtja e brezit të Pishave të Buta	Mbjellje fidanësh / ruajtje	I ulët
O.02 Përmirësimi dhe zhvillimi i infrastrukturës		
Pr. 02: Ndërtimi i stacioneve të autobuzave linje dhe stacion taksish	Infrastrukturë	Mesatar
Pr. 03: Ndërtimi i një moli yacht	Ndertim moli	Mesatar
Pr. 04: Organizimi i Vendparkimeve	Infrastrukturë	Mesatar
Pr. 05: Ndërtimi i rrugës buzë kanalit (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim)	Infrastrukturë rrugore	I lartë
Pr. 06: Ndërtimi i Bulevardit të Pishave (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim	Infrastrukturë rrugore	I lartë

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

<i>Pr. 07: Ndërtimi i lidhjeve midis rrugës së Kanalit dhe Bulevardit të Pishave</i>	Infrastrukturë rrugore	Mesatar
<i>Pr. 08: Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve dhe impiantit të trajtimit të ujrale të ndotur</i>	Ndërtim kanalizimesh	Mesatar
<i>Pr. 09: Ndërtimi i rrjetit të ujrale të bardha (KUB)</i>	Ndërtim kanalizimesh	Mesatar
<i>Pr. 10: Ndërtimi i rrjetit të furnizimit me ujë të pijshëm për kapacitetin turistik të propozuar</i>	Ndërtim kanalizimesh	Mesatar
<i>Pr. 11: Ndërtimi i rrjetit elektrik</i>	Germime	Mesatar
<i>Pr. 12: Ndërtimi i rrjetit të fibrës optike dhe telekomunikacionit</i>	Gërmim	Mesatar

O.03 Zhvillimi i turizmit

<i>Pr. 13: Ndërtimi i shërbimeve publike</i>	Ndërtesë	Mesatar
<i>Pr. 14: Ndërtimi i lulishteve, shesheve dhe parqeve me mobilitë urban</i>	Mbjellje + infrastrukturë	I lartë
<i>Pr. 15: Ndërtimi i një zone me aktivitete sportive</i>	Ndërtim inf. sportive	Mesatar
<i>Pr. 16: Unifikimi i fasadave dhe mureve rrëthues ne strukturat ekzistuese</i>	Rikonstruktion	I ulët
<i>Pr. 17: Ndërtimi i struktura akomoduese, resorte dhe ndërtime të ulta</i>	Ndërtim godinash	I lartë

5.2. Kufizimet ligjore në çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare

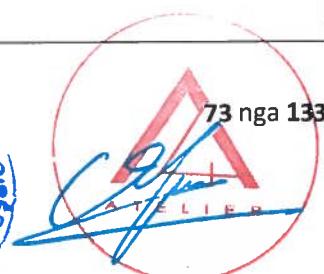
Zhvillimi i infrastrukturës së turizmit shpesh shtrihen në sipërfaqe të gjera të territorit, në disa raste duke krijuar konflikt me çështje, zona apo objekte të rëndësisë kombëtare, ku shumica prej tyre kanë kufizime ligjore. Disa prej këtyre zonave të rëndësishme kombëtare janë (krahas të tjerave) zonat e mbrojtura mjedisore, burimet ujore, habitatet më rëndësi për zhvillimin e larmisë biologjike dhe burimet e ujërave për furnizimin më ujë të pishëm popullatën. Kufizimet më të qënësishme, dhe që mendohet të ketë konfliktualitet PDZRK janë paraqitur në tabelën në vijim.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Tabela 6. Kufizimet ligjore në çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare

Zonat dhe objektet me rëndësi kombëtare	Kufizimet ligjore
Zonat e Mbrojtura Mjedisore	<p>Zonat e Mbrojtura sipaslojeve dhe kategorive në Ligjin 81/2017 " Për Zonat e Mbrojtura":</p> <p><i>a) zona të mbrojtura me interes kombëtar;</i> i) "Rezervë strikte natyrore/rezervat shkencor (kategori I)"; ii) "Park kombëtar (kategori II)"; iii) "Monument natyror (kategori III)"; iv) "Rezervat natyror i menaxhuar/park natyror (kategori IV)"; v) "Peizazh i mbrojtur (kategori V)"; vi) "Zonë e mbrojtur e burimeve të menaxhuara (kategori VI)". vi) "Park natyror bashkiak (kategori IV)"; vii) "Kurorë e gjelbër (kategori V)</p> <p><i>b) zona të mbrojtura me interes ndërkombetar ku bëjnë pjesë:</i> i) zonat "Ramsar"; ii) zonat me interes për Komunitetin European (SACs), ku bëjnë pjesë zonat e veçanta të ruajtjes të habitateve dhe të shpendëve (SCI dhe SPAs); iii) zonat me interes të veçantë ruajtjeje (zonat e rrjetit Emerald); iv) zonat "Rezervë të biosferës"; v) zonat e trashëgimisë natyrore Territori i zonës së mbrojtur mjedisore për zonat e mbrojtura të kategorive "Park kombëtar", "Rezervë natyrore e menaxhuar" dhe "Peizazh i mbrojtur" ndahet në nenzona, sipas rëndësisë së habitateve dhe të ekosistemeve që bëjnë pjesë në to. planifikimi, zhvillimi dhe ndërrhyrjet në këto zona bëhet komform ligjit për zonat e mbrojtura dhe në përpunhje më planet e menaxhimit të këtyre zonave, varësisht llojit dhe zonimit përcaktohen dhe përdorimet e mundshmë në to.</p>

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

<p>Burimet ujore</p>	<p>Ndërsa për zonat e mbrojtura të kategorive "Rezervë strikte e mbrojtur" dhe "Monumentet e natyrës" nuk do të ketë nën zona, por zona buferike, zona buferrike nënkupton një zonë e cila nuk lejon tjetësimin apo ndërhyrje më ndikim negativ të qënësishëm. Zona buferike është përcaktuar jo më pak se 200m.</p>
<p>Uji i pishëm për popullaten</p>	<p>Ligji 111/2012 "Për menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore" Përcakton kushtet dhe kriteret për mbrojtjen e burimeve ujore, të tilla si:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Mbrotjen e burimeve ujore nga ndaoja dhe keq menaxhimi; ii) mbrojtja e brigjeve nga ndërtimet e ndryshme; iii) Mbrotjen e zonave "dritare hidrologjike" të cilat ushqejnë direkt ujërat nëntokësor iv) Ndalimin e devijimit të rrjedhave dhe dëmtimin e shtretërve të lumenjëve. v) Ndalimin e ndërtimeve rrëth zonave të burimeve natyrore të ujërave kurative, minerale, termominerale dhe gjeotermale pa lejen e organeve të menaxhimit të burimeve ujore, etj.
	<p>Ligji 111/2012 "Për menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore" përcakton kriteret e mbrojtjes së ujit të pishëm për popullatën, ndër të tjera përmendim:</p> <p>Zonat e mbrojtjes higjieno-sanitare</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Zonat e mbrojtjes higjieno-sanitare përcaktohen rrötull burimeve sipërfaqësore ose nëntokësore të ujit, që furnizojnë popullsinë urbane e rurale me ujë, me qëllim që të ruhet cilësia e ujit pranë burimit. ii) Kufijtë e këtyre zonave miratohen nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit, ministrit përgjegjës për ekonominë,

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

	<p>ministrat përgjegjës për shëndetësinë dhe ministrat përgjegjës për punët publike.</p> <p>Zonat e mbrojtjes higjieno-sanitare përbëhen nga:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) zona e parë e mbrojtjes rrotull burimit, që kontrollohet nga operatori që nxjerr, prodhon dhe shpërndan ujë të pijshëm. Kjo zonë rrrethohet; ii) zona e mbrojtjes së afërt, brenda së cilës ndalohen ndërtimet, zhvillimi i industrisë, kryerja e veprimtarive bujqësore e blegtorale, etj. iii) zona e mbrojtjes së largët, brenda së cilës veprimtaritë e parashikuara në shkronjën "b" të kësaj pike do të jenë objekt i autorizimeve të posaçme administrative.
Biodiversiteti dhe habitatet	<p>Nr. 9587, datë 20.7.2006 " Për mbrojtjen e biodiversitetit" (i ndryshuar), përcakton kriteret për mbrojtjen e biodiversitetit dhe habitateve me rëndësi për të. Ligji gjithashtu thekson se, Ekosistemet, habitatet dhe peizazhet ruhen edhe kur ndodhen jashtë rrjetit përfaqësues të zonave të mbrojtura, pronë publike apo private.</p> <p>Veprimtaritë ose përdorimet e reja në ekosisteme, habitate dhe peizazhe të mbrojtura mund të ushtrohen vetëm pasi t'u jenë nënshtuar procedurave të vlerësimit të ndikimit në mjesid dhe të jenë pajisur me leje mjesidore.</p>

5.3. Ndikimet e mundshme negative

Ndikimet më të qënësishme në mjesid nga zbatimi i projektetve të propozuara në PDZRK pritet të ndodhin kryesisht në komponentët mjesidore të tokës, ajrit, ujit biodiversitetit dhe peizazhit. Duke qënë që shkarkimet në ajër pritet të rriten, niveli zhurmave gjithashtu, mendohet se do të ketë edhe ndikime negative zinxhir, si çlirimi i gazeve serë, shirat acide dhe ndikimi në shëndetin dhe

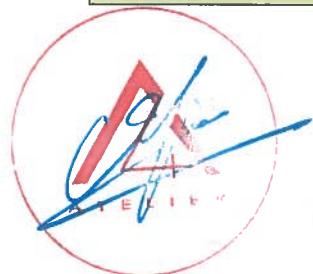
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

mirëqënien e popullatës si pasojë e ndotjes së ajrit dhe rritjes së nivelit të zhurmave. Specifikisht ndikimet negative kryesore që mund të përkeqësojnë situatën mjedisore pas zbatimit të projekteve të propozuara në PDZRK janë:

- i) zënia e tokës dhe koracimi i saj;
- ii) ndotja e ajrit, vibrime dhe rritja e nivelit të zhurmave;
- iii) modifikimi i brigjeve të rrjedhave lumore,
- iv) ndotja e ujërave dhe shirat acide;
- v) prishja e habitateve, fragmentimi dhe shqetësimi i specieve;
- vi) shtimi i gazeve serë në atmosferë *dhe*
- vii) ndikime të mundëshme në shëndetin e njerzve

Tabela 7. Ndikimet e mundshme negative

RECEPTORI	O.01 Aspektet Mjedisore	O.02 Përmirësimi dhe zhvillimi i infrastrukturës	O.03 Zhvillimi i turizmit
Toka	Përsierje dherash	Zënia e tokës Betonizimi i tokës Prishja e strukturës së tokës	Zënia e tokës Betonizimi i tokës Prishja e strukturës së tokës
Ajri dhe Zhurmat	-	Ndotja e Ajrit Vibracione Zhurma	Ndotja e Ajrit Vibracione Zhurma
Uji	-	Modifikim i rrjedhave ujore Ndotja e ujërave me inerte deh hidrokarbure Shirat acide	Modifikim i rrjedhave ujore Ndotja e ujërave me inerte deh hidrokarbure Shirat acide
Biodiversiteti	Rritje te biodiversitetit	Humbja e habitateve Fragmentimi i habitateve	Humbja e habitateve Fragmentimi i habitateve

76 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

		Ndotja e ekosistemeve Shqetësimi i Habitave dhe specieve Shpyllëzim	Ndotja e ekosistemeve Shqetësimi i Habitave dhe specieve Shpyllëzim
Peizazhi	Permiresim peizazhi	Ndryshimi i tipologjisë së terrenit Fragmentimi i peizazhit Dëmtime vizuale Shpyllëzim	Ndryshimi i tipologjisë së terrenit Fragmentimi i peizazhit Dëmtime vizuale Shpyllëzim
Ndryshimet Klimatike	-	Çlirimi i gazeve me efekt serë	Çlirimi i gazeve me efekt serë
Kultura	-	-	-
Cilësia e jetës	-	Ndotja e Ajrit Ndotja e Ujërave Ndotja nga zhurmat Shirat acide bëmtojnë të mbjellat	Ndotja e Ajrit Ndotja e Ujërave Ndotja nga zhurmat Shirat acide bëmtojnë të mbjellat

5.4. Ndikimet në mjedis të PDZRK

5.4.1. Metodika e Vlerësimit të ndikimit në mjedis të PDZRK

Vlerësimi i ndikimit në mjedis, është përgatitur në përputhje me kerkasat e Ligjit 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”. Ndikimet e rëndësishme të PDZRK në mjedis dhe objektivat mjedisore janë analizuar dhe vlerësuar sipas shkallëve të mëposhtme:

10 = S’ka ndikim/ndikim pozitiv

0.1 – 9.9 = Ndikimi bëhet i kontrollueshëm (sipas shkalles se vlerave)

0= Ndikim i rëndësishëm / lartë

x= Vlerësimi i ndikimit nuk është i mundur

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Vlerësimi i ndikimit në mjedis të PDZRK sipas shkallëve 0.1 – 9.9 tregon së ndikimet e projekteve të PDZRK, duke ndërmarrë masa zbutëse të ndikimit në mjedis, janë të pranueshme dhe nuk kanë ndikime të pakthyeshme për objektivat mjedisorë të përmendur në seksionet e mësipërme.

Shkalla e Vlerësimit të Ndjikitit në Mjedis “0” tregon se zbatimi i projekteve të PDZRK është i papranueshiem në aspektin mjedisor sepse ndikimi është tepër shkatërrues. Megjithë ndërmarrjen e masave zbutëse, ky ndikim nuk mund të mbahet nën kontroll.

Shkalla "x" e Vlerësimit të Ndjikitit në Mjedis tregon parmisht se ndikimi i disa prej projekteve nuk njihet ende për arsyet e karakteristikave apo për shkak të njohurive të kufizuara shkencore.

5.4.2. Përshkrimi i kritereve të vlerësimit në mjedis të PDZRK

Vlerësimi i ndikimit në mjedis të projekteve të PDZRK ka marrë në kosideratë 6-të kriterë, bazuar edhe në Ligjin 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”.

Kriteret e përdorura për një vlerësim sa më të saktë të ndikimit në mjedis të këtyre projekteve janë:

- i) mundësia e shfaqjes së ndikimit;
- ii) kohëzgjatja e ndikimit;
- iii) natyra e ndikimir;
- iv) riaftësimi i ndikimit;
- v) natyra komulative e ndikimit *dhe*
- vi) shtrirja e ndikimit.

Vlerësimi është bërë në sajë të vlerave numerike, ku ndikimi i papërfillshëm vlerësohet me 0 (zero) dhe ndikimi më shkatërrues është vlerësuar me numrin 3 (tre). Siç është përmendur edhe më lart, me shkronjën "x" janë vlerësuar projektet që nga pamundësia e njohjes së ndikimit nuk merren parasysh në vlerësimin e ndikimit në mjedis.

Mesatarja e secilit prej kritereve nxjerr vlerësimin e ndikimit në mjedis të projektit të vlerësuar. Në tabelën në vijim janë paraqitur të listuar kriteret e vlerësimit si dhe shpërndarja e pikëve të vlerësimit për cdo kriter.

Tabela 8. Përshkrimi i kritereve të vlerësimit në mjedis të PDZRK

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Pesha %	Kriteri i vlerësimit të ndikimit	Shpërndarja e pikëve të vlerësimit		
		PO	JO	E pjeshtme
10%	Mundësia e shfaqjes	PO	JO	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9
20%	Kohëzgjatja	E menjëherershme	E papërfillshme	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9
20%	Natyra e ndikimit	Shkatërron	Neutrale	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9
10%	Mundësia e riaftësimit	Kthim i plotë	Nuk ka kthim	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9
20%	Natyra kumulative	PO	JO	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9
20%	Shtrirja	Sipërfaqe e madhe	Pikësore	E pjeshtme
	Pikët	0	10	0.1-9.9

5.4.3. Vlerësimi i ndikimeve në mjedis të projekteve të PDZRK

Projektet e propozuara në PDZRKn dahanë në 3 grupe, të cilat përfaqësojnë edhe 3 objektivat strategjike të sajë, Përmirësimi i aspektit mjedisor, përmirësimi i infrastrukturor dhe zhvillimi i turizmit.

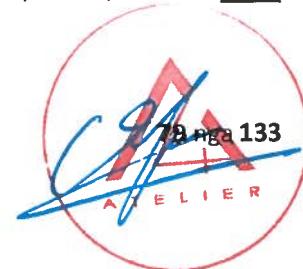
Për të tre objektivat janë propozuar 17 projekte, ku pjesa më e madhe e tyre kosiston në ndërhyrje fizike në territor, të cilat shoqërohen me ndikime të konsiderueshme në mjedis dhe kërkojnë masa paraprake për zbutjen e ndikimit.

Për efekt të lehtësimit në vlerësimin e ndikimit në mjedis, objektivat e VSM-së (11 objektivat për mbrojtjen e mjedisit), janë grupuar sipas komponentëve mjedisore, konkretisht Toka, Ajri dhe Zhurmat, Burimet ujore, Natyra dhe Biodiversiteti, Peizazhi, Klima, Kultura dhe Trashëgimia dhe Cilësia e jetës si dhe Shëndeti.

Tabela 9. Vlerësimi i ndikimeve në mjedis të projekteve të PDZRK

PDZRK SPILLE: Ndiqimi									MESATAR
Objektivat Mjedisore	OM1	OM2	OM3	OM4	OM5	OM6	OM7	OM8	

[Signature]

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

PROJEKTE TE PROPOZUARA NË PDZRK	Ajri	Uji	Toka	Biodiversiteti	Pyjet	Peizazhi	Klima	Kultura	Shëndet	Social-ekonomik	
O.1 Mbrojtja e Mjedisit											
Pr. 01: Sistemimi dhe ruajtja e brezit të Pishave të Buta	8	9	9	9	9	9	9	10	10	10	9. 2
O.1 Mbrojtja e Mjedisit	8	9	9	9	9	9	9	10	10	10	9. 2
O.2 Infrastruktura dhe Mobiliteti											
Pr. 02: Ndërtimi i stacioneve të autobuzave linje dhe stacion takshish	3	4	2	3	5	3	4	5	7	9	4. 5
Pr. 03: Ndërtimi i një moli yacht	5	3	4	2	10	5	5	9	9	9	6. 1
Pr. 04: Organizimi i Vendparkimeve	8	8	6	6	8	8	8	9	9	10	8. 0
Pr. 05: Ndërtimi i rrugës buzë kanalit (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim)	4	3	4	4	6	3	3	8	8	10	5. 3
Pr. 06: Ndërtimi i Bulevardit të Pishave (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim)	4	4	4	3	4	4	5	8	8	10	5. 4
Pr. 07: Ndërtimi i lidhjeve midis rrugës së Kanalit dhe Bulevardit të Pishave	4	4	2	2	3	3	3	8	7	10	4. 6
Pr. 08: Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve dhe impiantit të trajtimit të ujравe të ndotur	4	8	5	6	7	7	8	10	10	10	7. 5
Pr. 09: Ndërtimi i rrjetit të ujравe të bardha (KUB)	8	6	4	7	7	8	8	10	8	10	7. 6
Pr. 10: Ndërtimi i rrjetit të furnizimit me ujë të pijshëm për kapacitetin turistik të propozuar	8	8	8	7	7	8	8	10	10	10	8. 4
Pr. 11: Ndërtimi i rrjetit elektrik	8	8	8	5	7	5	8	10	10	10	7. 9
Pr. 12: Ndërtimi i rrjetit të fibrës optike dhe telekomunikacionit	8	8	8	5	7	5	8	10	10	10	7. 9
O.2 Infrastruktura dhe Mobiliteti	5.8	5.8	5.0	5	6.5	5.4	6.2	8.8	7	8	6. 7
O.3 Zhvillimi I Turizmit											
Pr. 13: Ndërtimi i shërbimeve publike	3	4	2	4	4	4	4	7	7	10	4. 9
Pr. 14: Ndërtimi i lulishteve, shesheve dhe parqeve me mobilim urban	6	6	7	8	7	9	7	9	10	9	7. 8

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Pr. 15: Ndërtimi i një zone me aktivitete sportive	6	5	4	4	5	6	7	10	10	10	6. 7
Pr. 16: Unifikimi i fasadave dhe mureve rrethues ne strukturat ekzistuese	6	7	7	5	0	8	8	9	8	10	6. 8
Pr. 17: Ndërtimi i struktura akomoduese, resorte dhe ndërtime të ulta	2	3	0	1	4	1	3	8	8	9	3. 9
MESATARE VLERSIMI: O.3 Zhvillimi i Turizmit	4.6	5.0	4.0	4.	4.0	5.6	5.8	8.6	8.	9.	6. 0

Bazuar në të dhënat e gjeneruara nga matrica e vlerësimit të ndikimit rezulton se, në mesataren e pikëve të vlerësimit konstatohet një ndikim i qënësishëm i ndikimeve në mjedis, që duhet shoqëruar patjetër me masa parandaluese dhe zbutëse të ndikimeve negative në mjedis. Sipas Programeve të propozuara rezulton se:

- Projektet e propozuara nën programin Mbrojtja e Mjedisit kanë arritur një mesatare numerike të vlersimit 9.2, ku pothuajse në të gjithë komponentët e mjedisit ka ndikim minimal dhe në shumë raste ka ndikim pozitiv.
- Projektet e propozuara nën programin Infrastruktura dhe Mobiliteti kanë arritur një mesatare numerike të vlersimit rrëth 6.7. Thënë ndryshe, projektet e propozuara në këtë program kanë një ndikim mesatar në mjedis, ndaj duhen shoqëruar patjetër me zbatimin e masave parandaluese dhe minimizuese të këtij ndikimi.
- Ndërsa, në vlerësimi për projektet nën programin Zhvillimi Turizmit kanë marrë vlerësim me të ulet numerik, mesatarja e ketij program arrin shifren 6. Ky program pritet që të ketë edhe ndikimin më të madh në mjedis, sidomos projekti nr. 17, zbatimi i së cilisë shoqërohet më ndërtimin e godinave dhe infrastrukturën akomoduese të nëvojshme në zonë. Projektet në këtë program, kanë nëvojë për vlerësimin e komponentëve të natyrës.

Në përfundim të vlerësimin, theksojmë që projekte të vecanta kanë nëvojë për vlerësim të ndikimit në mjedis në mënyrë specifike të shoqëruar edhe me masa zbutëse.

5.5. Përputhshmeria e PDZRK me objektivat mjedisorë

5.5.1. Metodika e përputhshmërisë së projekteve të PDZRK me Objektivat Mjediore

Përputhshmëria e objektivave të PDZRK me objektivat mjedisorë është kryer në mbështetje të plotë më ligjin nr. 91/2013, "Për vlerësimin Strategjik Mjedisor", konkretisht bazuar në shtojcën 1 të tij. Përputhshmëria e objektivave të PDZRK me OM-të është kryer me vlera numerike, duke e ndarë përputhshmërinë në 5 nivele. Konkretisht nivelet e vlerësimit numerik të përputhshmërisë së objektivave të PDZRK-së me OM-të, paraqiten në tabelën në vijim.

Tabela 10. Metodika e përputhshmërisë së projekteve të PDZRK me Objektivat Mjediore

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Vlerësimi numeri I përputhshmërisë së PDZRK me OM		
Nuk Përputhet	-1.00	-
Nuk lidhet	0.00	0.00
Përputhje e zbehtë	1.00	0.01-1.49
Përputhje e pjesshme	2.00	1.5-2.49
Përputhet plotësisht	3.00	2.51-3

5.5.2. Përputhshmëria e PDZRK me OM-të

Përputhshmëria e projekteve, programeve dhe objektivave strategjike të PDZRK me OM-të është realizuar në bazë të të shtojcës Nr. 1 të ligjit 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor".

Në tabelën në vijim paraqitet në mënyrë të detajuar vlerësimi numerik i përputhshmërisë së projekteve, dhe objektivave strategjike të PDZRK me OM-të. Gjithashtu në tabelë paraqiten dhe mesataret e përgjithshme të përputhshmërisë së objektivave të PDZRK me OM-të.

Tabela 11. Përputhshmëria e PDZRK me OM-të

Objektivat Mjedisore	PDZRK SPILLE: Përputhshmëria										Vlerësimi mesatar
	OM1 Ajri	OM2 Uji	OM3 Toka	OM4 Biodiversiteti	OM5 Pyjet	OM6 Peizazhi	OM7 Klima	OM8 Kultura	OM9 Cilësia e jetes		
PROGRAMET TE PROPOZUARA NË PDZRK											
O.1 Mbrojtja e Mjedisit	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
Pr. 01: Sistemimi dhe ruajtja e brezit të Pishave të Buta	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3.0
O.2 Infrastruktura dhe Mobiliteti	1.7	1.6	1.0	1.6	1.0	1.0	1.8	3.0	3.0	1.8	
Pr. 02: Ndërtimi i stacioneve të autobuzave linje dhe stacion taksish	2	2	1	2	2	1	2	3	3	2.0	
Pr. 03: Ndërtimi i një moli yacht	1	-1	2	1	0	1	2	3	3	1.5	
Pr. 04: Organizimi i Vendparkimeve	2	2	2	2	0	1	2	3	3	2.1	
Pr. 05: Ndërtimi i rrugës buzë kanalit (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim)	2	1	-1	1	2	-1	2	3	3	1.3	
Pr. 06: Ndërtimi i Bulevardit të Pishave (parkim, korsi bicikletash, gjelbërim dhe ndriçim)	2	2	-1	1	-1	1	1	3	3	1.2	
Pr. 07: Ndërtimi i lidhjeve midis rrugës së Kanalit dhe Bulevardit të Pishave	1	1	1	1	-1	1	1	3	3	1.2	
Pr. 08: Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve dhe impiantit të trajtimit të ujrale të ndotur	1	3	1	2	1	1	2	3	3	1.9	

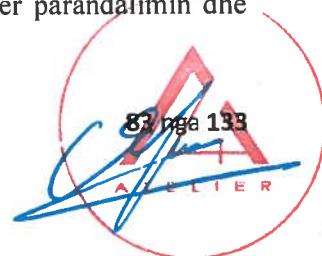
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

<i>Pr. 09: Ndërtimi i rrjetit të ujrave të bardha (KUB)</i>	2	2	2	2	1	2	2	3	3	2.1
<i>Pr. 10: Ndërtimi i rrjetit të furnizimit me ujë të pijshëm për kapacitetin turistik të propozuar</i>	2	2	2	2	1	2	2	3	3	2.1
<i>Pr. 11: Ndërtimi i rrjetit elektrik</i>	2	2	1	2	2	1	2	3	3	2.0
<i>Pr. 12: Ndërtimi i rrjetit të fibrës optike dhe telekomunikacionit</i>	2	2	1	2	2	1	2	3	3	2.0
O.3 Zhvillimi i Turizmit	1.2	1.6	0.2	0.8	1.0	0.8	1.6	2.8	2.8	1.5
<i>Pr. 13: Ndërtimi i shërbimeve publike</i>	1	1	-1	1	1	-1	1	3	3	1.5
<i>Pr. 14: Ndërtimi i lulishteve, shesheve dhe parqeve me mobilim urban</i>	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2.2
<i>Pr. 15: Ndërtimi i një zone me aktivitete sportive</i>	2	2	-1	1	1	2	2	3	3	1.7
<i>Pr. 16: Unifikimi i fasadave dhe mureve rrëthues ne strukturat ekzistuese</i>	2	2	2	1	0	2	2	3	3	1.9
<i>Pr. 17: Ndërtimi i struktura akomoduese, resorte dhe ndërtime të ulta</i>	-1	1	-1	-1	1	-1	1	2	2	0.3

Një mesatare të përgjithshme projektet, programet dhe objektivat strategjike të PDZRK-së kanë përputhje të pjesshme me objektivat mjedisorë. Konkrektisht vlerësimi mesatar i objektivave strategjike të PDZRK-së arrin vlerën e 2.09 çka përkthehet në përputhshmëri të pjesshmë.

Përputhshmëria e pjesshme, mund të mbahet nën kontroll me masa parandaluese dhe minimizuese gjatë zbatimit të projekteve të propozuara në PDZRK. Specifiksht për secilin objektiv strategjik (OS) të PDZRK-së, janë arritur vlerat e përputhshmërisë si më poshtë:

- O.1 -Mbrojtja e Mjedisit përputhet plotësisht me objektivat e mbrojtjes së mjedisit (OM) dhe vlerësimi mesatar arrin vlerën 3. Në këtë program ka projekte të cilat janë ideuar për të përmirësuar gjendjen e mjedisit, ndaj kërkojnë vetëm pak vëmëndje në fazën e zhvillimit, ndërsa në fazën e operimit nuk pritet të ketë pasoja negative në mëdus.
- O.2 – Infrastruktura dhe Mobiliteti ka përputhshmëri të pjesshme me OM-të dhe vlerësimi mesatar arrin vlerën rreth 1.8. Përputhshmëria e pjesshme mund të mbahet lehtësisht nën kontroll me masa parandaluese dhe zbutëse të ndikimit në mëdus gjatë zbatimit të projekteve në këtë nën objektive.
- O.3 – Zhvillimi I Turizmit ka përputhshmëri të pjesshme me OM-të dhe vlerësimi mesatar i kësaj ojektive arrin në vlerën 1.5. Përputhshmëria e pjesshme mund të mbahet lehtësisht nën kontroll nga masat parandaluese dhe zbutëse të ndikimit në mëdus gjatë implementimit të projekteve në këtë program. Kujdes i vecantë kërkon projekti nr. 17, zbatimi i të cilit konsiston në ndërtimin e godinave dhe infrastrukturave mbeshtetëse për zhvillimin e turizmit. Këto projekte kërkojnë një vlerësim më të thelluar përpara zbatimit të tyre, që të njihet mirë ndikimi në mëdus dhe të ndërmerren masa specifike për parandalimin dhe minimizimin e ndikimeve negative në mëdus.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

5.6. Vlerësimi i pasojave të zbatimit të PDZRK në realizimin e objektivave mjedisore

Ndërtimet infrastrukturore të turizmit shoqërohen me ndryshime të qënësishme në territor. Ndryshimet ndodhin në shkallë lokale dhe kanë ndikime të ndryshme në komponentët mjedisore si tokë, ajër, ujë, biodiversitet, ndryshimet klimatike dhe peizazh. Në tabelën në vijim paraqiten në mënyrë specifike për çdo komponentë mjedisore, shoqëruar nga objektivi mjedisor, të gjitha ndikimet e mundëshme nga zhvillimi i projekteve të propozuara ën PDZRK.

Tabela 12. Vlerësimi i pasojave të zbatimit të PDZRK në realizimin e objektivave mjedisore

Komponenti mjedisor	Objektiva Mjedisore	Ndikimi i PDZRK në OM-të
Toka	OM 1: Sigurimi i menaxhimit të qëndrueshëm dhe mbrojtjes së tokës.	<p>Ndikimet mendohet të shfaqen në formën e:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) trazimit të dherave, ku ekziston mundësia e dherave të ndotura, ii) ngjeshjes së tokës në përgjithësi dhe e tokës bujqësore/natyrore në afërsi të kantierëve të ndërtimit, iii) ndotjes së tokave, kryesisht nga trazimi i dherave dhe nga shkarkimet e hidrokarbureve, vajrave dhe lëndëve të tjera që përdoren nga makineritë dhe proceset e ndërtimit iv) derdhjet aksidentale të lëndëve ndotëse nga makineritë që përdoren gjatë proceseve të ndërtimit.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

	OM 2: Parandalimi i shfrytëzimit të burimeve natyrore duke rritur nivelin e përdorimit të materialeve të ricikluara në ndërtimin dhe rindërtimin e infrastrukturës së turizmit.	Në fazën e ndërtimit kerkohen sasi të mëdha të materialeve inerte që përkthehet në trysni të lartë mbi burimet natyrore. Gjithashtu gjatë kësaj fazë pritet të ketë një sasi të lartë të gjenerimit të mbetjeve, kryesisht të mbetjeve inerte. Gjatë kësaj faze duhet patur parasysh që të ripërdoren mbetjet inerte që krijohen, gjithashtu të shikohet mundësia për ripërdorimin edhe të stokut të mbetjeve inerte që ndodhen në vendin tonë. Në ripërdorimin e mbetjeve inerte duhet pasur parasysh përbajtja e tyre, ato duhet të jenë të pastra dhe pa elementë ndotës, të cilët mund të kthehen në kërcënim serioz për ndotjen e tokës dhe ujërave në zonën e përdorur.
Ajri	OM 3: Ruajtja e cilësisë së ajrit në qendrat e banuara dhe sigurimi i arritjes së objektivave afatgjata kombëtare për sasitë vjetore të emetimeve të ndotësve atmosferikë.	Elementët ndotës të ajrit që rëndom ë cilohën mendohet të janë: PM, SO _x , NO _x , CO, VOC, GES, etj. Në këtij kryesore së cilësinë e ajrit janë: i) Shkarkimi i ndotë sve në ajër (përmendur më sipër) në sasi të konsiderueshme. ii) rritjen e presionit të ndotjes së ajrit në zona të cilat më parë nuk kanë pasur problematika të tilla <i>dhe</i> iii) shtimin e gazeve me efekt serë në atmosferë,

G

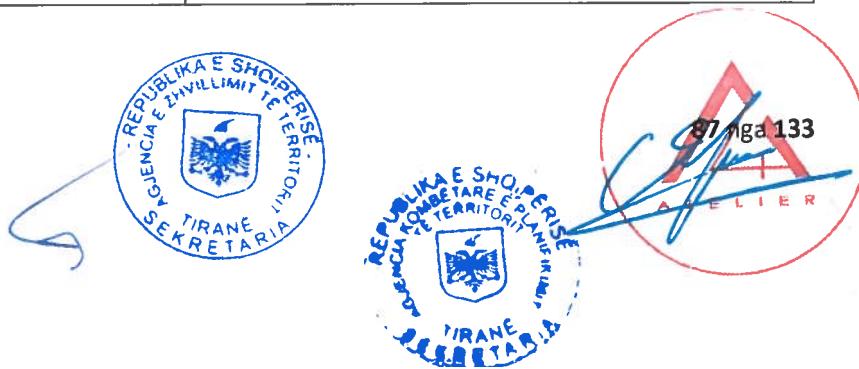
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Faktorët klimatikë	OM 4: Përshtatja ndaj efekteve të ndryshimit të klimës globale dhe reduktimi i sasive të emetimeve të gazeve serë.	<p>Vlerësimi i saktë sasive të GES-ve që do të shkarkohen në atmosferë është i pa mundur të bëhet në këtë fazë, por duhet monitoruar gjatë fazës së operimit. Mbajtja nën kontroll e shkarkimeve të GES kërkon masa të integruar dhe bashkëpunim të vazhdueshëm ndërmjet institucioneve të ndryshme në vend. Ky bashkëpunim duhet të mbajë parasysh se SKZHI-II synon të arrijë reduktimin me 8% të GES dhe 40% të HCFC-të krahasuar me skenarët bazë.</p>
Burimet ujore	OM 5: Kufizimi i ndikimeve të presionit të infrastrukturës së turizmit mbi ujërat e sipërfaqes dhe nëntokës, ujërat e lumenjëve, ujërat bregdetarë dhe burimet e ujit të pijshëm.	<p>Ndikimet kryesore mund të janë në:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ndotjen e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore si pasojë e përzierjes së dherave gjatë ndërtimit. ii) ndotjen e ujërave bregdetare me lëndë të ngurtë pezull gjatë punimeve për ndërtimin e në afërsi të zonës së bregdetit. iii) koracimin e sipërfaqeve poroze me asfalt gjë që do të ndikojë në shkallën e infiltrimit në ujërat nëntokësor. iv) ndotjen e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore në raste të ngjarjeve të jashtëzakongjme gjatë punimeve si p.sh. derdhjet aksidentale të hidrokarbureve nga makineritë teknologjike që përdoren në proceset e ndërtimit të infrastrukturës së Zonës. v) Konsumi i ujit për përdorim turizmi vi) Ujrat e ndotura urbane

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

<p>OM 6: Sigurimi i kohezionit të popullatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit në territor.</p>	<p>Ndikimet kryesore konsistojnë në:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Shqetësim të specieve të faunës së egër, nga zhurmat teknologjike dhe industriale; ii) Shqetësim nga prania e shtuar e njerëzve dhe makinerive në zona të caktuara; iii) Humbje fizike e habitateve natyrorë. iv) Fragmentim/shkatërrim të përkohshmëm, apo i përhershëm i habitateve; v) Humbje, degradim ose shqetësim i korridoreve lidhës të popullatave shtazore; vi) Ndotje të habitateve dhe ekosistemeve të ndryshëm; vii) Zhvendosje speciesh gjatë zhvendosjes së dherave; viii) Humbje e specieve të faunës dhe florës.
<p>Natyra</p> <p>OM 7: Ruajtja e larmisë biologjike të zonave me status natyror të mbrojtur përkundrejt aktiviteteve me ndikime të konsiderueshme.</p>	<p>Duhet theksuar se, zhvillimi i infrastrukturës turistike në mjedisin natyror përfaqëson një humbje të përhershme të habitatit, gjë e cila ndikon negativisht përgjithnjë në shpërndarjen natyrore të llojeve, bimëve dhe shpendëve, si dhe në cilësinë dhe integrimin e popullatave të habitateve të ndryshme.</p>

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Zurmat në mjedis	OM 8: Parandalimi/Reduktimi i ndotjes së mjedisit nga zhurma dhe përafrimi me nivelet e rekomanduara nga BE	Rritja e nivelit të zhurmave pritet të rritet ndjeshëm në zonën e zbatimit të PDZR-së, si rrjetet e ndërtimit të godinave dhe infrastrukturës në fazën fillestara, por edhe si pasojë e operimit, ku dihet që aktivitetet e turizmit clirojnë zhurma të konsiderueshme në mjedis nga shtimi i vizitorëve dhe zhvillimi i aktiviteteve të ndryshme.
Popullsia dhe asetat materiale	OM 9: Përmirësimi i cilësisë së jetës së banorëve në afërsi të zonës së PDZRK	-
Trashëgimia kulturore	OM 10: Ruajtja e fushëveprimit dhe karakteristikave të objekteve dhe zonave të trashëgimisë kulturore.	Nuk ka ndikim
Peizazhi	OM 11: Sigurimi i ruajtjes së peizazheve të jashtëzakonshme dhe zonave me peizazhe me karakteristika të veçanta në nivel lokal dhe kombëtar dhe një imazh peizazhi me cilësi.	<p>Përcaktimi i ndikimit mbi cilësinë e peizazhit rrjedh kryesisht nga karakteristikat e dukshme të hapësirës dhe elementët karakteristikë të peizazhit të pranishëm në hapësirë.</p> <p>Gjatë fazës së ndërtimi dhe operimit pritet të ndodhë një fragmentim i paisazhit, gjithashtu do të ketë një prani të shtuar të mjeteve teknologjike, të cilët kanë një ndikim jo të vogel në pikpamjen peizazhistike.</p> <p>Infrastrukturat në funksion të turizmit do të ndryshojnë tipologjinë e peizazhit, ndaj duhet pasur kujdes që këto të integrohen sa më mirë me parimet peizazhistike dhe karakteristikat e zonës.</p> <p>Shihet më se e rëndësishme zbatimi i masave përmirësuese peizazhistike që në fazat e hershme, duke minimizuar impaktin vizual.</p>

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

5.7. Masat zbutëse

Në vijim do të listohen në mënyrë specifike udhëzimet dhe masat zbutëse për çdo komponent mjedisor. Masta zbutëse dhe udhëzimet e përgjithshme për minimizimin e ndikimeve të mundëshme në mjedis të shkaktuara nga implementimi i projekteve të propozuara në PDZRK janë:

Toka

- Planifikimi i infrastrukturës së turizmit duhet të integrojë atë me mjedisin, vecanërisht me aspektet e menaxhimit të qëndrueshëm të tokës.
- Aktivitetet në tokën bujqësore dhe pyjore duhet të reduktohen në nivelin më të ulët të mundshëm dhe i duhet dhënë përparësi e lartë planifikimit të aktiviteteve në tokat me potencial më të varfër prodhimi.
- Integrimi i zonave për ndërtim të resorteve apo infrastrukturës në brendësi të zonave urbane ekzistuese.
- Ndërtimet dhe infrastruktura e transportit duhet të ndërtohet komform kushteve teknike, në mënyrë që të reduktojë mundësinë e rrëshkitjeve të tokës dhe erozionin.
- Materialet që do të gërmohen gjatë ndërtimit duhet të ripërdoren plotësisht, kryesisht për të realizuar proceset e mbushjeve mekanike, aty ku është e mundur.

Ajri

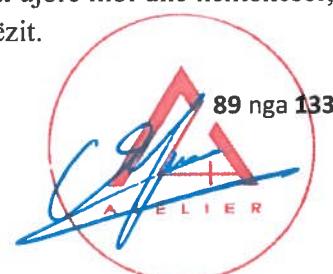
- Monitorimi periodik dhe konform standardeve të shkarkimeve të elementeve ndotës në atmosferë.
- Gjatë fazës së ndërtimit të zbatohen rregullat për parandalimin e ndotjes së ajrit, kryesisht nga Puhurat.
- Planifikimi i infrastrukturës rrugore në mënyrë të atillë që të shmangë flukset e trafikut.
- Ndërtimi me parimet e kursimit të energjisë dhe shfrytëzimit të energjive të rinovueshme.

Faktorët klimatikë

- Duhet të bëhet një analizë e ndjeshmërisë së infrastrukturës së turizmit ndaj ndryshimeve klimatike dhe fenomenteve që vijnë si rrjedhojë.
- Në bazë të rezultateve nga analiza e sipërpërmendur, të zbatohen masa teknike për përmirësimin e fleksibilitetit të infrastrukturës së turizmit ndaj kushteve të reja që sjellin ndryshimet klimatike.

Burimet ujore

- Gjatë planifikimit duhet të zhmanget konfliktualiteti më trupat ujore mbi dhe nëntokësor, të cilët konsiderohen të rëndësishëm për ekosistemet dhe njerëzit.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Gjithashtu, ndërtimit të objekteve në funksion të turizsmit, të shmanget zonat të cilat kanë rrisk të lartë nga përmbytjet, ose këto ndërhyrje të marrin masa paraprake për të parandaluar dëmet në to.
- Kur planifikohet të ndërtohet në zona me sipërfaqe ujore të rëndësishme, është e nevojshme të studiohen dhe planifikohen zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative të ndërtimit dhe operimit, si dhe rastet e ngjarjeve të jashtëzakonshme, p.sh. rrjedhjet e substancave të rrezikshme.

Natyro

- Gjatë planifikimit duhet ti jepet përparësi rindërtimit të infrastrukturave ekzistuese para ndërtimeve të reja.
- Zonat natyrore të cilat nuk kanë qënë të shqetësuara më parë, duhet të mbeten të tilla, ndërtimi duhet ti shmangë këto zona.
- Gjatë Planifikimit dhe nërtimit duhet ti jepet përparsi varianteve të cilat ndikojnë më pak në rrugët e shtegëtimit të kafshëve dhe shpendëve, duhet të marrin përparësi projektet të cilat ndërpresin më pak këto koridore shtegëtimi.

Shëndeti i njerzve

- Duke marrë në konsideratë shëndetin e popullatës duhet të hartohen planet lokale të veprimit për ndotjen e ajrit në përgjithësi, apo për elementë të vecantë të substancave ndotëse.

Zhurmat në mjedis

- Masa për të zvogëluar nivelin e zhurmës në mjedis, nëpërmjet zëvendësimit të flotës së automjeteve, përmirësimit të rrjetit rrugor, ndalimi i përkoshëm ose i përhershëm në qëndrat e banimit ku nivelet janë ekstremisht të larta, masa logistike të qarkullimit, etj.
- Në zonat ku nivelet e zhurmës janë mbi normat e lejuara duhet të merren masa në vendosjen e barrjerave akustike përgjat rrugëve dhe krijoimin e brezave të gjelbër me drurë të ndryshëm.
- Në zonat urbane të konsideruara të qeta të shmanget ndërhyrjet të cilat shkaktojnë rritjen e nivelit të zhurmave.
- Duhet shmangur integrimi i ndërhyrjeve të infrastrukturës në zonat e mbrojtura natyrore, pasi shtimi i zhurmave në këto zona prish ciklin e jetës së specjeve të egra.

Popullsia dhe asetat materiale

- Të sigurohet rritja e aksesit të banorëve në tregjet dhe infrastrukturën ndihmëse që do të ndërtohet në zonë.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Përshtatja e infrastrukturës me nevojat e personave me aftësi të kufizuar. zbatimi i kësaj mase të të sillte ndikim pozitiv në lëvizshmërinë e personave me aftësi të kufizuar dhe do të mundësonte integrimin e tyre në shoqëri dhe aktivitete të ndryshme.
- Zbatimi i masave për parandalimin dhe minimizimin e ndikimeve negative në mjedis, të përmendura për çdo objektive mjedisore në nënseksionet e mëipërme janë jetike për zhvillimin e qëndrueshmë të bujqësisë, turizmit dhe resurseve natyrore, çka përkthehet në mirëqënen e popullatës.

Peizazhi

- Duhet të synohet shmangia e ndërhyrjeve në zonat me peizazh të rëndësishëm. Në rastet ku shmangja e zonave me rëndësi peizazhistike nuk është e mundur, duhet të ndërmerren masa të forta ën përmirësimin dhe përshtatjen e ndërhyrjeve ndaj tipareve peizazhistike të zonës.

5.8. Plani i monitorimit

Monitorimi i ndikimeve të mundshme në mjedis nga zbatimi i PDZRK është një mjet efikas dhe tepër i thjeshtë për t'u zbatuar, nëqoftëse aktorët përgjegjës punojnë në koordinim ndërmjet tyre.

Monitorimi i ndikimeve është mjet tepër i rëndësishëm për mbrojtjen dhe vlerësimin e ndikimeve të mundshme negative në mjedis gjatë zbatimit dhe opérimit të projekteve të propozuara në PDZRK. Plani i monitorimit është hartuar në përputhje të plotë me Ligjin 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”- zbatimi i një programi duhet të monitorohet, me qëllim që të identifikohen efektet negative të paparashikuara, në mënyrë që të krijohet mundësia për një reagim të hershëm ndaj këtyre efekteve dhe të bëhen adaptimet e mundshme.

Tabela 13. Plani i monitorimit

Aspekti mjedisor	Treguesi mjedisor	Autoriteti monitorues	Parametrat mjedisore	Frekuencia e monitorimit	Komente
Toka	<ul style="list-style-type: none">▪ Përqindja e tokës së degraduar▪ Sasi e tokës bujqësore	Autoritetet kompetente të rajoneve	<ul style="list-style-type: none">▪ Përqindja e tokës së degraduar▪ Sasia e mbetjeve të	Çdo vit Rastet kuur evidentohe n ndikime	

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Aspekti mjedisor	Treguesi mjedisor	Autoriteti monitorues	Parametrat mjedisore	Frekuencë monitorimit	Koment
	<p>dhe pyjore ndryshuar përdorimin nga plani</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ndryshimi i përdorimit të tokës nga cdo projekt planifikuar e zbatuar ▪ Sasia e mbetjeve të hedhura në landfile ▪ Zhvillimi për kokë dhe prodhimi total i mbetjeve ▪ % e riciklimit (letër, qelq, MBB, alumin) 	<p>DRM MTM Organet e menaxhimit të landfilave</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hedhura në landfile ▪ Zhvillimi për kokë dhe prodhimi total i mbetjeve ▪ % e riciklimit (letër, qelq, mbetje të biodegraduesh me të bashkisë, alumin) 	të mundshmë	
Ajri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ditët kur kufiri i cilësisë së ajrit tejkalohet ▪ Emetimet sipas burimit 	<p>Ministria e Mjedisit AKM DRM ISHP</p>	<p>SOx, NOx, PM10, gazrat serë, Pb, CO</p>	Çdo vit	Rrjetet e Monitorimit të Cilësisë së ndotjes së ajrit

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Aspekti mjedisor	Treguesi mjedisor	Autoriteti monitorues	Parametrat mjedisore	Frekuencë monitorimit	Koment
Faktorët klimatikë	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emetimet nga gazrat serë <ul style="list-style-type: none"> ✓ emetimet sipas burimit (%) ▪ Evoluimi i numrit të automjeteve të pasagjerëve ▪ Cilësia e lëndës djegëse 	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit Drejtoria Rajonale e Mjedisit	SOx, NOx, PM10, gazrat serrë, Pb, CO Numri i automjeteve të pasagjerëve	Çdo vit	Rrjet e ndotjes së ajrit Monitorimi i cilësisë
Ujërat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cilësia e ujërave sipërfaqësore ▪ Cilësia e ujërave nëntokësore ▪ Përdorimi i ujërave sipas sektorit ▪ Përqindja e riciklimit të ujit ▪ Përqindja e popullatës së lidhur te trajtimi i ujërave të zeza 	Drejtoria Rajonale e mjedisit Drejtorië e Menaxhimit të Baseneve Ministria e Turizmit dhe Mjedisit Instituti i Shëndetit Publik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Totali N, totali P, BODs, COD, SS, TDS, pH, përçueshmëria, etj. ▪ pH, përçueshmëria, fortësia, kloridet, sulfatet, COD, BOD, nitrati, nitriti, totali P, metalet, detergjentet, toksiket, mikrobiologjike, etj. ▪ Parametrat mikrobiologjike 	Çdo vit Në rastet kur vërehen ndikime negative aksidentale	Sipas Ligjit nr. 111/2012 “Menaxhimi i Integruar i Burimeve Ujore”. Sipas Ligjit nr. 9915, datë 12.05.2008 “Kuadri rregullator i sektorëve të furnizimit me ujë dhe kapalizimit

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Aspekti mjedisor	Treguesi mjedisor	Autoriteti monitorues	Parametrat mjedisore	Frekuencë monitorimit	Koment
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uji i detit: Cilësia e ujit për larje 		për ujërat e larjes		e trajtimit të ujërave të zeza". Ujërat për larje: Direktiva 76/160/EEC
Natyra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sa habitate të rëndësishme janë në kushte të kënaqshme ▪ Numri dhe/ose zonat e vendeve të mbrojtura ▪ Madhësia e biodiversitetit, krahasuar me BE-në (numri i llojeve endemike dhe të rralla) ▪ Zona e mbuluar nga pyje ▪ Numri dhe zona e zënë 	Organet e menaxhimit të zonave të mbrojtura Drejtori të përgjegjës e në qarqe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Habitata ▪ Numri dhe/ose zonat e vendeve të mbrojtura ▪ Numri i llojeve endemike dhe të rralla ▪ Zona e mbuluar nga pyje ▪ Numri dhe zona e zënë nga vendet natyrore 	Sipas Planit të Menaxhimit Çdo vit	

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Aspekti mjedisor	Treguesi mjedisor	Autoriteti monitorues	Parametrat mjedisore	Frekuencia e monitorimit	Komente
	nga vendet natyrore				
Popullata - shëndeti i njeriut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vitet e jetëgjatësisë së shëndetshme ▪ Aksidentet profesionale ▪ Përqindja e njerëzve që jetojnë nën minimumin jetik 	Drejtori të përgjegjës e në qarqe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vitet e jetëgjatësisë së shëndetshme ▪ Aksidentet në punë ▪ Përqindja e njerëzve që jetojnë nën minimumin jetik 	Çdo vit	
Trashëgi mi kulturore	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numri i godinave të ruajtura që restaurohen ▪ Numri i vizitorëve ▪ Gjelbërim urban për frymë 	Drejtori të përgjegjës e në qarqe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numri i godinave të ruajtura që restaurohen ▪ Numri i vizitorëve ▪ Gjelbërim urban për frymë 	Çdo vit	

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

SHTOJCA 1. KËSHILLIMI I I-RË PUBLIKI I VSM-SË

TEMA E TAKIMIT: Organzimi i dëgjesës publike, për të diskutuar mbi Planin dhe VSM-në e Planit të Detajuar të Zonave me Rëndësi Kombëtare

DATA DHE ORA: 17.07.2020; 11:30

PJESËMARRËSIT:

Në ambientet e Bar Restorant Natyra e Qetë, Spille, u organizua Dëgjesa e parë me banorët e zonës, nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, mbi draft Planin dhe VSM-në e Planit të Detajuar të Zonave me Rëndësi Kombëtare për zonën Spillesë. Ky takim kishte qëllim t'i prezantonte të pranishmëve orientimet e para të planit të detajuar të zonës për zhvillimin e turizmit. Pjesëmarrës në këtë takim ishin, Ministri i Turizmit dhe Mjedisit, Z. Blendi Klosi, Kryetarja e Bashkisë së Rrogozhinës, Znj. Antonela Dedej, Prefektja Znj. Suzana Jahollari, si dhe përfaqësues nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, përfaqësues të Bashkisë Rrogozhinë, Biznesmenë të zonës si dhe përfaqësues të tjerë të organeve përgjegjëse për të diskutuar mbi problematikat gjatë procesit të hartimit të planit. Gjithashtu në takim ishin prezentë dhe konsulentë të Atelier 4: Znj. Ariela Kushi, koordinatore projekti si dhe ekspertë të tjerë të Mjedisit dhe Ekonomisë.

SHËNIMET E TAKIMIT:

Dëgjesa u hap nga Znj. Antonela Dedej, Kryetarja e Bashkisë Rrogozhinë, e cila theksoi rëndësinë e bashkëpunimit të përfaqësuesve të organeve të fushave përkatëse dhe ekspertëve të bashkive përfaqësuese, me studion konsulente, për të arrirë një produkt përfundimtar sa më të suksesshëm. Më pas fjalën e mori prefektja, Znj. Suzana Jahollari e cila foli për qëllimin e organizimit të dëgjesës, dhe rolin e bashkisë, prefekturës dhe ministrisë në këtë projekt. Z. Blendi Klosi, Ministër i Mjedisit dhe Turizmit, theksoi punën për menaxhimin e mirë dhe organizimin e plazhit të Spillesë me rregullat e reja të krijuara nga pandemia. Këto hapa janë pozitivë dhe për nismën e re të masterplanit për zhvillimin e turizmit në Spille, duke qenë që kjo zonë ka një kapacitet të lartë për të pritur turistë vendës dhe të huaj.

Më pas e mori fjalën Znj. Ariela Kushi ku paraqiti prezantimin e planit paraprak të zhvillimit të territorit.

Prezantimi nisi me dinamikat që këto zona ofrojnë dhe kanë në rajon, më pas me analizimin e potencialeve të tyre dhe ndërhyrjet e domosdoshme. Pas analizimit tëzonë, u prezantua vizioni strategjik i tyre, duke u drejtuar në zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm tëzonës. U theksua rëndësia e mbrojtjes së mjedisit meqënëse kjo zonë njihet për berezin e pishave si dhe dunat ranore. U prezantua plani paraprak i zhvillimit, ku paraqet shpërndarjen e funksioneve të ardhshme të territorit, me focus zhvillimin e turizmit. Qëllimi i projektit është, zgjerimi i ofertës turistike, kohëzgjatjes së sezonit dhe frekuentimit të tij, si dhe rritja e cilësisë së shërbimit për të arritur konkurencën në tregun e turizmit me vendet fqinje.

Më pas fjalën e mori Z. Abdulla Diku, Ekspert i Mjedisit, i cili prezantoi Vlersimin Strategjik Mjedisor për zonën e studimit. Synimi i procesit të VSM është: Vlerësimi i pasojave në mjedis, adresimi i pasojave në fazë të hershme dhe vendossja e balancës Mjedis- Zhvillime të tjera.

Të pranishmit u shprehën pozitiv kundrejt strategjisë dhe orientimeve të zhvillimit të territorit. Nga auditori, u hodhën disa mendime dhe ide:

Të merren parasysh masat e duhura përfurnizimin e me energji elektrike për zonën.

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

- Duhet të ketë një menaxhim më të mirë të stacioneve të plazhit pasi ka mospërputhje në harta, dhe kjo çon në mosmarrëveshje me lejet e shfrytëzimit të rërës.
- Në zonën e Spillesë, është e rëndësishme mbrojtja e pishave
- Zhvillimi turizmit mund të mbështetet dhe në sektorin e bujqësisë. Të ndërtohen tregje në secilën zonë ku te promovohet produksi vendas dhe agroturizmi

Hapat e mëtejshëm do të jenë:

- Ndërtimi i një plani zhvillimi dhe rregullores së planit
- Propozimet e kapacitetit turistik dhe raporti I tyre me hapësirat akomoduese me shifra konkrete
- Krijimi i një masterplani për zonën
- Hartimi i VSM-së.

Figura 29. Foto nga këshillimi i parë publik

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

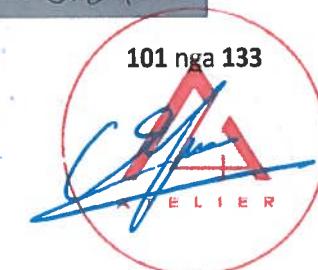
100 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

25	Emanyan, Rote	A. 150	0675262315	emanyan.rote@gmail.com	<i>[Signature]</i>
26	Hekdjan, Platn	B. Rrogozhinë	068468769	platn_hekdjan@gmail.com	<i>[Signature]</i>
27	Elvir L. Dangar	D. RROGOZHINE	0697074721	elvir_dangar@gmail.com	<i>[Signature]</i>
28	Suzmine, Lezmi	URBANISTIKA RROGOZHINE	0692282213	suzmine_lezmi@gmail.com	<i>[Signature]</i>
29	Zemirri, Dely	AK 2 M	0682080733	zmirridelly@yahoo.com	<i>[Signature]</i>
30	Fatih, Suliq	urbanistika kryqezine	0695862513	suliqurbanista@gmail.com	<i>[Signature]</i>
31	Gjerdha, Shpresa	Dobroli, Shpresa Shpresa	0682339144	gjerdha_shpresa@yahoo.com	<i>[Signature]</i>
32	Arber, Kuzbe	Atelier 4, Universiteti	0673894744	arberkuzbe@gmail.com	<i>[Signature]</i>
33	Albena, Tigran	MHM TURIZMI	0693116061	albena_tigran@tunet.com.al	<i>[Signature]</i>
34	Edi & Tofiq	MTM	0693086590	edictofiq@takallat.turkmenistan.gov	<i>[Signature]</i>
35	Abdullah, Etien	ASPECIED 9	0684022224	abdullah.9tien@gmail.com	<i>[Signature]</i>
36	Kristi, Boshbuli	P.4	0693643104	kristi_boshbuli@gmail.com	<i>[Signature]</i>
37	Shllojim, Gjon	Adm. i ligjave	0680629282	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
38	Endrim, Bajrami	W.C. Rrogozhinë	069474766	endrim_bajrami@gmail.com	<i>[Signature]</i>
39	Elvira, Kreshni	ATLUK 4	0692068644	elvira_kreshni@gmail.com	<i>[Signature]</i>
40	Maryam, Hafizeli	M.T. 19	0693450181	Maryam_hafizeli@takallat.turkmenistan.gov	<i>[Signature]</i>
41	Josif, Tashkent	MTM	0674351029	josif_tashkent@turkmenistan.gov	<i>[Signature]</i>
42	Amra, Sajroleva	MTM	0683448321	amra_sajroleva@turkmenistan.gov	<i>[Signature]</i>
43	Gentjan, Jasho	MTM	067915856	gentjan_jasho@turkmenistan.gov	<i>[Signature]</i>
44	Gerard, Bepi	Bor restoran i Nofit	0692057874	gerard_bepi@spille.com.al	<i>[Signature]</i>
45					
46					
47					
48					
49					
50					

Lista e pjesëmarrësve në takimin në Bashkinë Rrogozhinë, Spille datë 17.07.2020					
"Konsultimin me grupet e interesit, për shkakt të që do të trajtohen në raportin e VSM-së, për PDZRK "Spille"					
Nr.	Emër Mbiemër	Institucion/Shqiptare/Ajencja	Nr. Telefon	Email	Nënshkrimi
1	Adem, N. P. Peri	B. Bisnesmen	0697005665	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
2	Gentjan, Guni	Kompleksi Albatros	0693823186	gentjan_guni@gmail.com	<i>[Signature]</i>
3	Selma, Bektarre	Restoran "Kafexha"	0682037816	selma_bektarre@hotmail.com	<i>[Signature]</i>
4	Klement, Haciti	SAPONITALIA	0683762238	KLEMENT.HACITI@gmail.com	<i>[Signature]</i>
5	Aqurte, Hoata	GUSTO DEL MARO	0684848388	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
6	Aldan, Roje	B. Per nisje	06815227645	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
7	Svetla, Hesko	B. Zindej	06851914351	svetla_hesko@gmail.com	<i>[Signature]</i>
8	Qemali, Flori	AKFT	0682682305	qemali_flori@planiflora.com	<i>[Signature]</i>
9	Zeljka, Ivancliu	B. Rrogozhinë	659761511	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
10	Nezhat, Halil	B. Rrogozhinë	06922919354	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
11	Enne, Nezima	ATELIE 4	0683446217	enne_nezima@gmail.com	<i>[Signature]</i>
12	Xhemile, Uley	Hosp. Turizmit Praga	0683788279	ukhemile@hotmail.com	<i>[Signature]</i>
13	Valmira, Tonka	Administratore, Gjyki	0692329740	valmira_tonka12@gmail.com	<i>[Signature]</i>
14	Sidorek, Troka	Trelitkane N. Am. Gjy. 0696614481	troka.sidorek12@gmail.com	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
15	ALBAN, NATA	B. Bisnesmen	0682140936	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
16	Fatih, n. Dusheke	Bisnesmen	0682674417	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
17	Mugjith, Ruci	Mr. Ad. Kegaristi	06848281488	mugjith_ruci@hotmail.com	<i>[Signature]</i>
18	Durim, Bojan	Si-Tner	0682099636	durim_bojan@si-tner.com	<i>[Signature]</i>
19	Illesh, Tuci	KLEI Fark Restoran	0686800992	lestuci158@gmail.com	<i>[Signature]</i>
20	Rudjet, Hafizeli	N. A. Kryevitli	0673242261	rudjet_hafizeli@hotmail.com	<i>[Signature]</i>
21	Avni, Hoxta	B. Rrogozhinë	0692860705	Avni_Hoxta0705@gmail.com	<i>[Signature]</i>
22	Denis, Xhesanova	B. Rrogozhinë	0682831639	Denis_Xhesanova10@gmail.com	<i>[Signature]</i>
23	LEDION, LAKO	AGJEMICIA. K. BREZ	0672080192	ledion_lako@brezdot.com.al	<i>[Signature]</i>
24	Ruzvati, Jelena	Burkli & Rroypi	0672336500	Ruzvati_Jelena_58@gmail.com	<i>[Signature]</i>

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 30. Komentet shkresore nga Ministria e Mbrojtjes

Nr. 3760 prot.

Tiranë, më 20.07.2020

Lënda: Kthimi përgjigje Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit.

Z. ADRIAN KAMENICA
SEKRETAR I PËRGJITHSHËM I MINISTRISË SË TURIZMIT DHE MJEDISIT

Tiranë

Inderuar Koleg.

Me anë të shkresës Tuaj, nr. 4978 prot., datë 13.07.2020, të dërguar në rrugë shkresore në Ministrinë e Mbrojtjes, nëpërmjet së cilës keni njofjuar mbi konsultimin me grupet e interesit për çështjet që do të trajtohen në riportin e VSM-së, vlerësojmë se hartimi i planeve të detajuara dhe zhvillimi i mëtejshëm i 5 zonave të rëndësishëm kombëtare në bregdet, do të ketë një ndikim pozitiv në zhvillimin e turizmit, si një nga industritë më potenciale të mëdha në zhvillimin e vendit. Për më tepër, në hartimin e planeve të detajuara të zonave të rëndësishëm kombëtare në bregdet, sugjerojmë që duhet të meren në konsideratë çështjet e mëposhtme:

- Vendosja e instalimeve ushtarake në këto rajone, si Vendbanimi i Shëngjinit;
- Rrugëkalimet detare për hyrje-daljet në port, si dhe vendqëndrimet në spirancë;
- Sinjalistikën detare të vendosur në këto zona, si fenerë, bova e tjera;
- Zonat e mbrojtura dhe sigurimin e ruajtjes së florës, fauës, si dhe arkeologjisë nënëujore në këto zona;
- Zonat me mrezikshmëri nga pikëpamja lundrimore;
- Sigurimin e kushteve përmbytjen e jetës së njerzëve dhe mundësimin e zhvillimit të operacioneve të dhënicës së ndihmës në këto zona;
- Nisur nga sitata të cilat kanë ndodhur në të kaluarën, ku disa nga këto zona bregdetare janë përbhytur, duhet të sigurohet që në masterplan të parashikohen masa që ndikojnë në parandalimin e këtyj fenomeni, si mirëmbatja dhe funksionimi i hidrovorëve, ndërhyrjet përm themelimin e grykëderdhjes së lumenjve, si dhe kanaleve kulluese;
- Rrespektimin e rregullave të parashikuara në Kodin Detar për aktivitete detare dhe lundrimi (neni 8), ndërtimet detare (neni 25), si dhe të respektojë të gjitha dytëritmet e tjera në Kod, si ligji kryesor në harmonizimin e aktivitetave në det.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Mbetemi të gatshëm për shkëmbimin e mendimeve për hartimin e VSM-së për zonat e mbrojtura, si dhe do japim kontributin tonë sa herë të kërkohet, me qëllim zhvillimin e një plani gjithëpërfshirës sa më të mirë.

Duke Ju falenderuar për bashkëpunimin.

SEKRETARI I PËRGJITHSHËM

NË MUNGESË
DREJTORI I PËRGJITHSHËM I POLITIKAVE TË MBROJTJES

Florian Kalaj

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 31. Komentet shkresore nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit

Lëndë: Kthim përgjigje.

MINISTRISË SË TURIZMIT DHE MJEDISIT

Tirana

Në përgjigje të shkresës tuaj, nr. 4978 , datë 13.07.2020. "Njoftim mbi konsultimin me grupet e interesit për çështjet që do të trajtohen në raportin e VSM-së", kërkohet mendimi i Agjencisë Kombëtare të Turizmit, në lidhje me çështjet që do të trajtohen në raportin e VSM-së, për së Planet e Detajuar të Zonave të Rëndësishë Kombëtare (PDZRK), konkrektisht: Baks-Rrjoll, Rana e Hethun-Port Shëngjin, Grykëderdhja e Ishmit, Tali dhe Spille". Ju bëjmë me dije se:

Agjencia Kombëtare e Turizmit, ushton veprimtarinë e saj në përputhje me VKM nr. 298, datë 20.4.2016 "Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Turizmit", ligjin nr.93/2015 për turizmin, me qëllim promovimin dhe krijimin e identitetit të turizmit shqiptar nëpërmjet shfrytëzimit të tij gjithë potentialit ekzistues turistik të vendit.

Në këtë kontekst, por edhe duke ju referuar përeaktimeve të akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi ligji nr.91/2013 "Per vlerësimin Strategjik Mjedisor", UDHËZIMI 5- 2016 mbi tarifat e VSM si dhe VKM 219,507, 620 2015, sugerojmë që disa nga çështjet që duhet të trajtohen në raportin e VSM-së, për PDZRK-të e secilës zonë, të jenë si më poshtë:

- Përshtatajme zonave me vlerë natyrore me zhvillimet dhe aktivitetet e reja turistike, në mënyrë që zhvillimi i ardhshëm turistik të tjerheqë sa më shumë turistë, por njëkohësisht të jetë miqësor me mjedisin dhe habitetet natyrore. (Zhvillim i qendrueshëm)
- Ruajtja e karakteristikave të objekteve dhe zonave të trashëgimisë kulturore.
- Ruajtja e paisazheve dhe zonave me paisazhe me karakteristika të veçanta në nivel lokal dhe kombëtar.
- Shtimi i sipërfaqeve të gjelbëta në hapësira rekreative, me bimësi autoktone.
- Vendosja e sinjalistikës turistike dhe usaj mbrojtëse përmjedisin.
- Ndërtimi i rrugëve/korsive të dedikuara përmjedisin.

Bulevardi "Gjergj Fishta", Pallatet Shalëvare, Nr 12/A, Tirane, Albania Info@akt.gov.al

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Duke qënë të veçdijshëm se këto zona, mbartin vlera të shumta mijedisore, me një potencial për zhvillimin e turizmit bregdetar, rural dhe natyror, si dhe hartimi i PDZRK-ve lidhet me promovimin e zhvillimit të turizmit, përvitjen e investimeve të huaja dhe krijimin e "destinacioneve konkuruese" në rajon në çdo drejtim, garantojnë se kontributi ynë institucional për promovimin e tyre, do të vazhdojë edhe në të ardhmen.

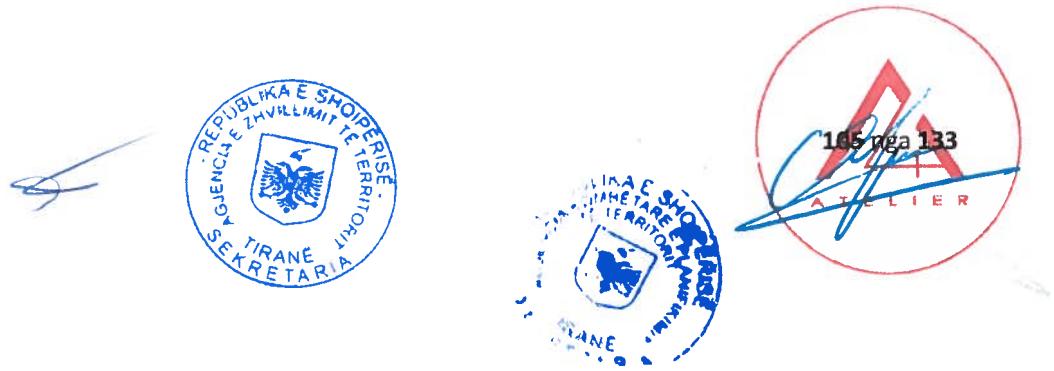
Duke ju falenderuar për bashkëpunimini,

DREJTOR I PËRGJITHSHËM

KORNELIA FERIZAJ

Bulevardi "Gjergj Fishta", Pallati Shalvare, Nr. 12/A, Tiranë, Albania info@akt.gov.al

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

SHTOJCA 2. KËSHILLIMI I II-TË PUBLIK I VSM-SË

TEMA E TAKIMIT: Organzimi i dëgjesës publike, për të diskutuar mbi VSM-në e Planit të Detajuar të Zonave me Rëndësi Kombëtare

DATA DHE ORA: 27.10.2020; 11:00

PJESËMARRËSIT:

Në ambientet e Bar Restorant ‘Deti’, Spille, u organizua Dëgjesa e *dytë* me banorët e zones dhe palët e interesuara, nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, *mbi VSM-në e Planit të Detajuar të Zonave me Rëndësi Kombëtare për zonën e Spillesë*.

Ky takim kishte qëllim t’i prezantonte të pranishmëve Vlerësimin e ndikimit në mjedis të projekteve të propozuara në planin e detajuar të zonës për zhvillimin e turizmit.

Pjesëmarrës në këtë takim ishin, Drejtori i Përgjithshëm I Mjedisit pranë Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit, *Z. Athanas Karaj*, Kryetarja e Bashkisë së Rrogozhinës, *Znj. Antonela Dedej*, Prefektja *Znj. Suzana Jahollari*, si dhe përfaqësues nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, përfaqësues të Bashkisë Rrogozhinë, Biznesmenë të zonës si dhe përfaqësues të tjerë të organeve përgjegjëse për të diskutuar mbi problematikat gjatë procesit të hartimit të VSM-së. Gjithashtu në takim ishin prezantë dhe konsulentë të Atelier⁴: *Znj. Ariela Kushi*, koordinatore projekti si dhe ekspertë të tjerë të Mjedisit dhe Ekonomisë.

SHËNIMET E TAKIMIT:

Dëgjesa u hap nga *Znj. Antonela Dedej*, Kryetarja e Bashkisë Rrogozhinë, e cila theksoi rëndësinë e bashkëpunimit të përfaqësuesve të organeve të fushave përkatëse dhe ekspertëve të bashkive përfaqësuese, me studion konsulente, për të arritur një produkt përfundimtar sa më të suksesshëm. Më pas fjalën e mori eksperti i Mjedisit, *Z. Kristi Bashmili* i cili prezantoi Vlersimin Strategjik Mjedisor për zonën e studimit. Prezantimi nisi duke bërë një përbledhje të shkurtër mbi potencialin dhe dinamikat që ofron kjo zonë, ndikimi që ka në rajon si dhe objektivat mjedisor, me qëllim rikujtimin e prezantimit të projektit në dëgjesën e parë. Në hyrje u prezantua, vizioni strategjik I zonës, duke u drejtuar në zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm. U theksua rëndësia e mbrojtjes së mjedisit meqënëse kjo zonë njihet për brezin e pishave si dhe dunat ranore. Gjatë prezantimit u nënvíza rëndësia që ka natyra: në zhvillimin e Planit të Detajuar për zonën e Spilles, ku vëmendje kryesore iu kushtua: habitateve kryesore, peizazhit dhe menaxhimit të mbetjeve. U prezantua vlerësimi I ndikimit në mjedis i projekteve prioritare të propozuara nga Plani I Detajuar I Zhvillimit, ku indikator kryesorë për vlerësimin e tyre ishte Përputhshmëria.

Synimi i procesit të VSM është: Vlerësimi i pasojave në mjedis, adresimi i pasojave në fazë të hershme dhe vendosja e balancës Mjedis- Zhvillime të tjera.

Qëllimi i këti projekti nuk është, vetëm zgjerimi i ofertës turistike, kohëzgjatjes së sezonit dhe frekuentimit të tij, rritjes së cilësisë së shërbimit por dhe ndikimi sa më I vogël I këtyre ndërhyrjeve në mjedis.

Të pranishmit u shprehën pozitiv kundrejt strategjisë dhe orientimeve të zhvillimit të territorit. Nga auditori, u hodhën disa mendime dhe ide:

- Mbetjet ne lumin Shkumbin, janë një problematikë që kërkon zgjidhje. Plani do të parashikojë plan për menaxhimine mbetjeve në lum?

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

- Zhvillimi i zonës së plazhit të Spilles, çfarë investimesh do të sjellë? Cilat janë këto investime? A do të ketë ndikim në rritjen e vlerës së pronës?
- Të merren parasysh masat e duhura për furnizimin me energji elektrike për zonën.

Hapat e mëtejshëm do të jenë:

- Finalizimi i Planit të Zhvillimit dhe Rregullores së tij.
- Propozimet e kapacitetit turistik dhe raporti i tyre me hapësirat akomoduese me shifra konkrete
- Finalizimi i masterplaneve për secilën zonë
- Hartimi i VSM-së dhe procedurave për Deklaratën Mjedisore

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Figura 32. Foto nga këshillimi i dytë publik

108 nga 133

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

110 nga 133

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "R. Gashi".

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

112 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLË

KËSHILLIMI I II-të PUBLIK: VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR

PDZRK SPILLE

Dr. Abdulla DIKU - Ekspert Mjedis i Licensuar
MSc. Kristi BASHMIU - Ekspert Mjedis

PDZRK DHE VSM SPILLE

AUTOKONTROLI PROVOKUESI
PDZRK DHE VSM-SË

AUTOKONTROLI PROVOKUESI
PDZRK DHE VSM-SË

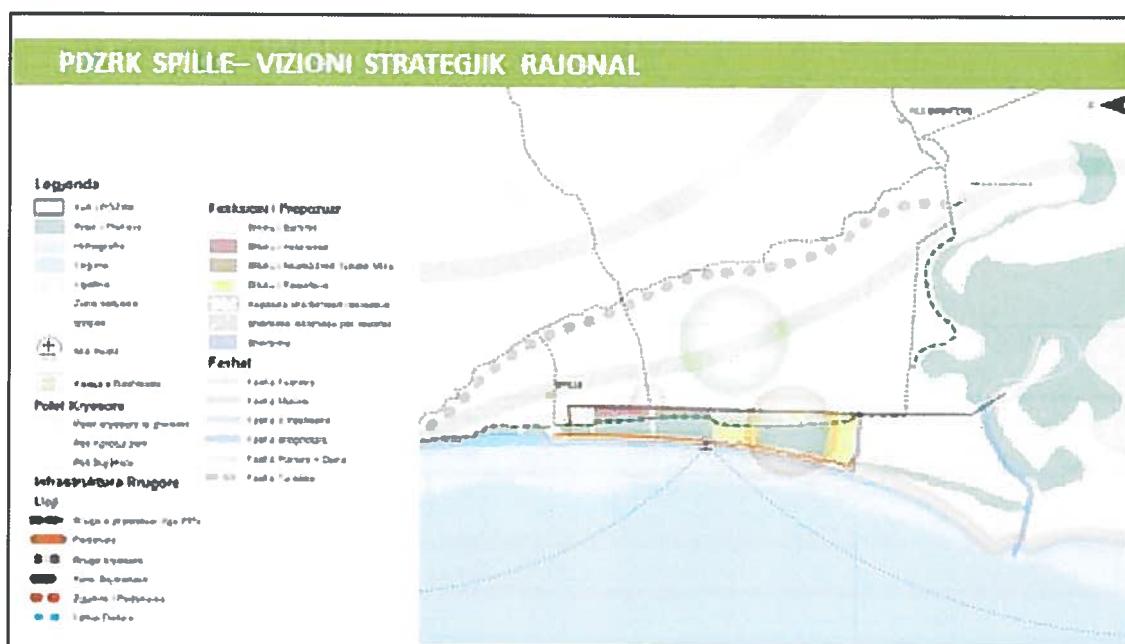

REKORDI MJAFTI MËSHTRUESE

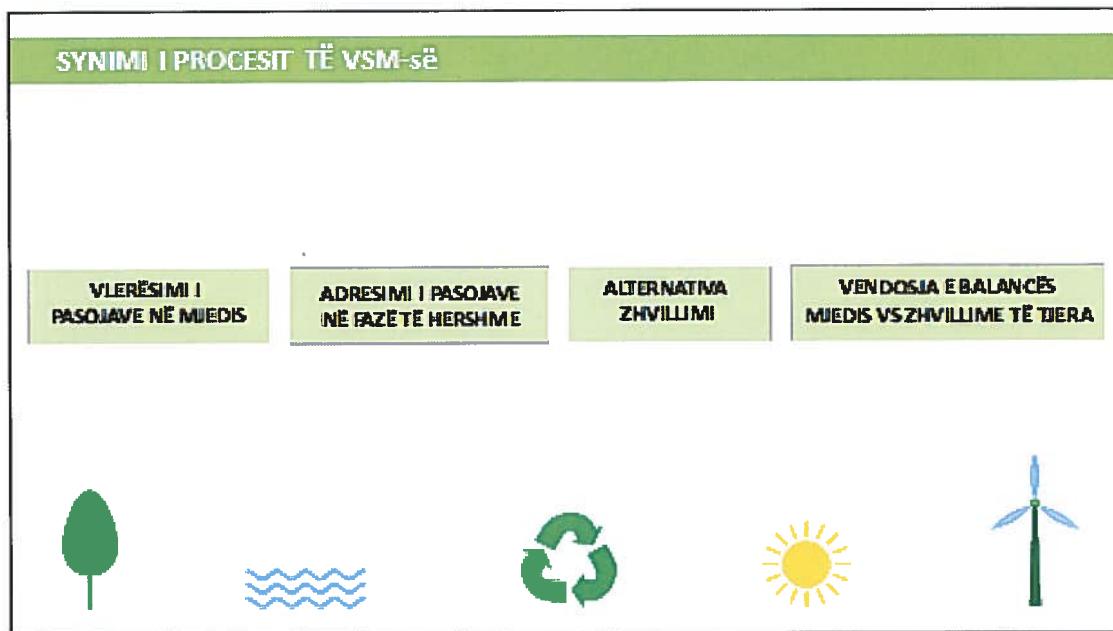
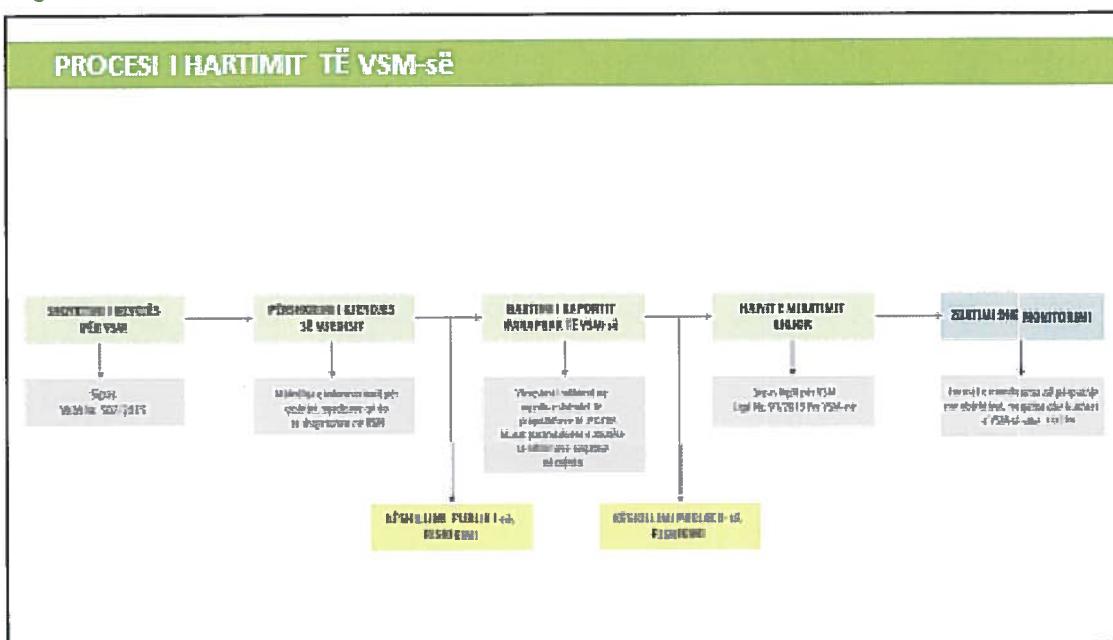
113 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

114 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

OBJEKTIVAT MJEDISOR (OM) NË VSM

○ Toka

OM1: Sigurimi i menaxhimit të qëndrueshëm dhe mbrojtjes së tokës.

OM2: Parandalimi i shfrytëzimit të burimeve natyrore duke rritur nivelin e përdorimit të materialeve të ricikluara në ndërtimin dhe rindërtimin e infrastrukturës së turizmit.

○ Ajri

OM3: Ruajtja e cilësisë së ajrit në qendrat e banuara dhe sigurimi i arritjes së objektivave afatgjata kombëtare për sasitë vjetore të emetimeve të ndotësve atmosferikë.

○ Faktorët klimatikë

OM4: Përshtatja ndaj efekteve të ndryshimit të klimës globale dhe reduktimi i sasivëtë emetimeve të gazeveserë.

OBJEKTIVAT MJEDISOR (OM) NË VSM

○ Uji

OM5: Kufizimi i ndikimeve të presionit të infrastrukturës së turizmit mbi ujërat e sipërfaqes dhe nën-tokës, ujërat e lumenjëve, ujërat bregdetarë dhe burimet e ujët të pështëm.

○ Zonat e mbrojtura

OM6: Sigurimi i kohezionit të populatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit në territor.

OM7: Ruajtja e larmisë biologjike të zonave me status natyror të mbrojtur përkundrejt aktiviteteve me ndikimetë konsiderueshme.

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

OBJEKTIVAT MJEDISOR (OM) NË VSM

○ Zhurmat në mjedis

OM8: Parandalimi/Reduktimi i ndotjes së mjedisit nga zhurma dhe përafrimi me nivelet e rekondituara nga BE

○ Popullsia dhe asetat materiale

OM9: Përmirësimi i cilësisë së jetës së banorëve në brendësi/afërsi të zonës së PDZRK

○ Trashegimia Kulturore

OM10: Ruajtja e fushëveprimit dhe karakteristikave të objekteve dhe zonave të trashëgimisë kulturore.

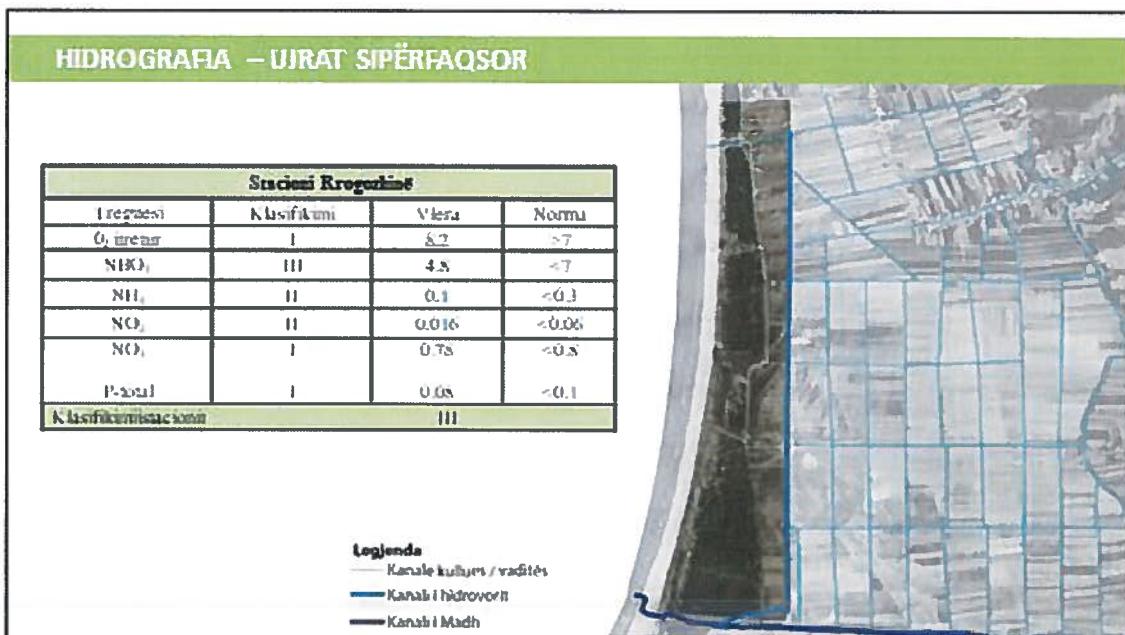
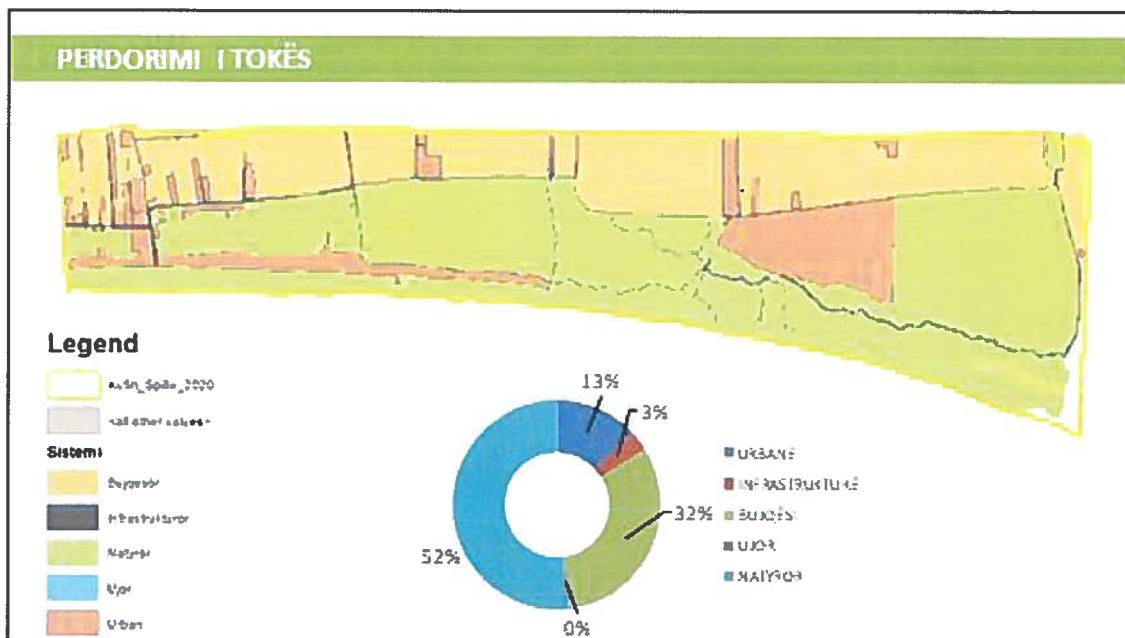
○ Peizazhi

OM11: Sigurimi i ruajtjes së zonave me karakteristika të veganta peizazhistike në nivel lokal dhe përmirësimi i aspekteve peizazhistike nëzonë.

PËRMBLEDHJE DËGJESA I-rë

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

NATYRA – HABITATET KRYESORE

TOKAT BUJQËSORE

PISHAT E BUTA

DUNAT RANORE

NATYRA – PEZAZHI

TOKAT BUJQËSORE

BREZI I PISHAVE

VJUJA BREGDETARE

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

MENAXHIMI I MBETJEVE

SFIDAT PËR TË ARDHMEN

- Pastrimi i zonës bregdetare nga MNU dhe Menaxhimi i integruar i MNU (3R)
- Zgjidhja e trajtimit të ujrale të përdorura urbane
- Mbrojtja e dunave ranore dhe ruajtja e vlerave të pejzazhit
- Mbrojtja e biodiversitetit, ndalimi i brakonazhit
- Përmirësimi i cilësisë së ujrale të Lumit Shkumbin

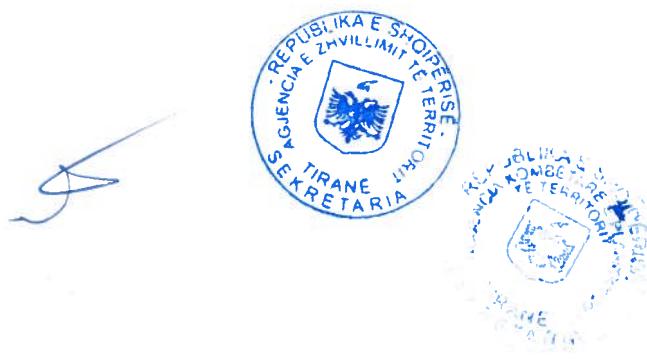
120 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

VLERËSIMI I NDIKIMEVE NË MUEDISI I PDZRK SPILLE

NDËRVEPRIMI I PDZRK ME MUEDISIN

PROGRAMI I PDZRK	NDËRHYRIA	NDËRVEPRIMI ME MUEDISIN
MBROJTJA E MUEDISIT	Sistemim/mbrojtja e brezit te pishave	I ulët
INFRASTRUKTURA DHE MOBILITETI	Ndërtim infrastrukture rrugore / UK / Energjia dhe telekomunikacioni	Mesatar / Hartë
ZHVILLIMI I TURIZMIT	Sistemim lulishte / park publik / aktivitet sportive / Struktura akomoduese	Hartë

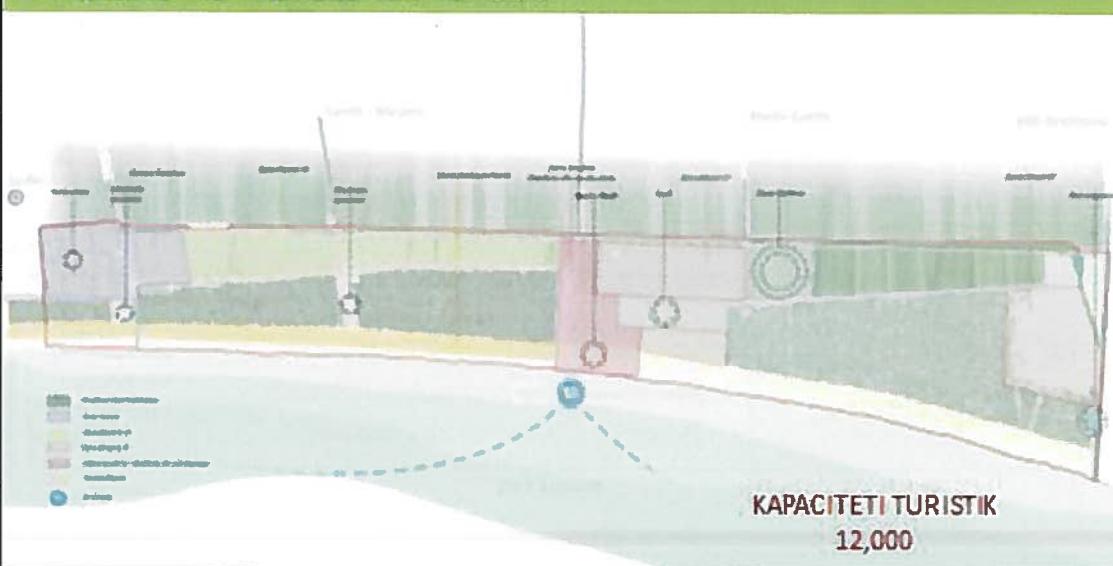

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

KUFIZIMET LIGJORE

ZONAT / OBJEKTE ME RËNDËSI	KUFIZIMET LIGJORE
ZONAT E MBROJTURA MJEDISORE	Ligji nr. 81 / 2017 "Për zonat e mbrojtura"
BURIMET UJORE / UJI I PISHËM	Ligji nr. 111 / 2012 "Për menaxhimin e integruarë burimeve ujore"
BIODIVERSITETI DHE HABITATI	Ligji nr. 9587 / 2006 "Për mbrojtjen e biodiversitetit" (ndryshuar)

PROJEKTET TË PROPOZUARA NË PDZRK

122 nga 133

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

METODIKA EVNM I PDZRK-së

Vlerësimi i ndikimit në mjeshtë, është përgatitur në përputhje me kërkesat e Ligjit 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor".

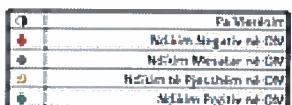
NB. Sa mē tē sarta pikēt, aq mē i vogēl ndikimi

Pesa %	Kriteri i vlerësimit të ndikimit	Shpërndarje e piktave të vlerësimit		
		PO	JO	E pjeshtme
10%	Mundësia e shfaqjes	PO	JO	E pjeshtme
	Pikat	0	10	0.1-9.9
20%	Kohërgjatja	E menjereshme	E paperfilishme	E pjeshtme
		Pikat	0	10
20%	Natyra e ndikimit	Shikatënë	Neutralë	E pjeshtme
		Pikat	0	10
10%	Mundësia e riaftësimit	Kthimi plotë	Nuk ka kthim	E pjeshtme
		Pikat	0	10
20%	Natyra kumulative	PO	JO	E pjeshtme
		Pikat	0	10
20%	Shtirja	Sipërvaje e madhe	Pikat e sot	E pjeshtme
		Pikat	0	10

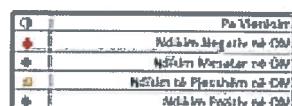

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

VNM I PROJEKTEVE TË PDZRK-së

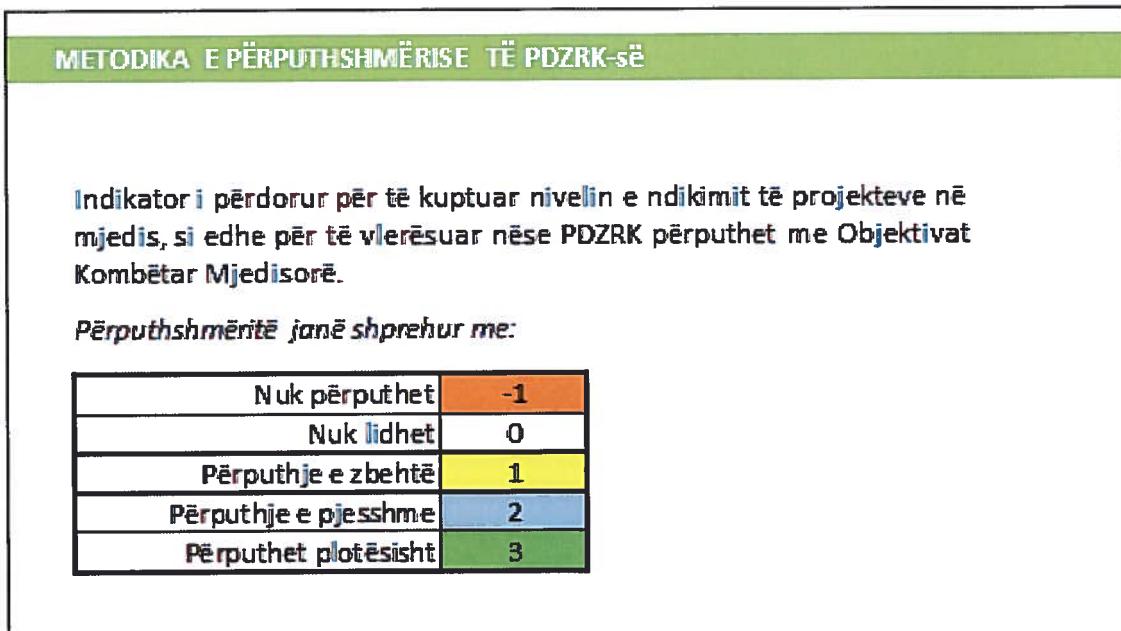
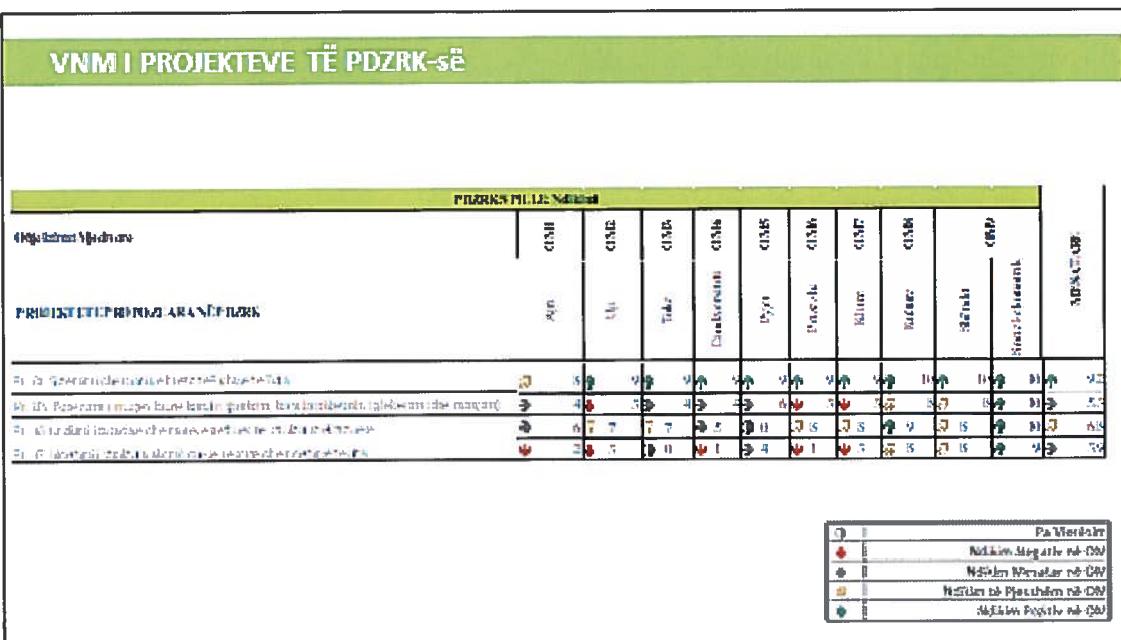
VNM I PROGRAMMEVE TË PDZRK-së

124 nga 133

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE SPILLE

PËRPUTHISHMI ËRIA E PROGRAMeve TË PDZRK-së

PËRPUTHSHIMIËRIA E PROGRAMeve të PDZRK-së

126 nga 133

**VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

PËRPUTHSHMËRIA E PROJEKTEVE TË PDZRK-së												
Objektivat Mjedisore	PDZRK SPILLE: Përpunimi i marrëdhënieve											
	Objektiv 1	Objektiv 2	Objektiv 3	Objektiv 4	Objektiv 5	Objektiv 6	Objektiv 7	Objektiv 8	Objektiv 9	Objektiv 10	Objektiv 11	Objektiv 12
PROJEKTETE PROPOZUA RA NË PDZIEK												
Po. 01: Sistemi i dhënave e kozit të Përdorimit të Rrata	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Po. 02: Mëdha e rregullimit të kushtet qendrore, deri tek kufizet, qëlebësuar alle aktivitete	2	1	1	1	1	2	1	2	3	3	3	3
Po. 03: Mëdha e rregullimit të kushtet qendrore, deri tek kufizet, qëlebësuar alle aktivitete	2	2	2	1	1	0	2	2	1	3	3	1.9
Po. 04: Mëdha e rregullimit të kushtet qendrore, deri tek kufizet, qëlebësuar alle aktivitete	-1	1	-1	1	1	-1	1	0	2	2	2	0.5
Llogarita:												
Nuk përgatitet -1												
Nuk ka kufizet 0												
Përgatitur e rrethuar 1												
Përgatitur e përfunduar 2												
Përgatitur përfunduar 3												

PËRPUTHSHMËRIA E PËRGJITHSHME					
PDZRK SPILLE: Përpunimi i marrëdhënieve					
Mjedisore	% e 4V1 me Përgatit e Larte / Projekti	% e 4V1 me Përgatit e Pjekur / Projekti	% e 4V1 me Përgatit e zhvilluar / Projekti	% e 4V1 me Përgatit e Natura / Projekti	% e 4V1 me Përgatit e Projekti
Marrëdhënia Totale	47%	26.5%	15%	10%	7.2%
PËRPUTHSHMËRIA MESATARE E PDZRK-së ME OBJETIVAT MJEDISORE ËSHTË 2.09 = PËRPUTHSHMËRI E PIESËSHME					
Ndikimi në mjedis i projekteve të planikuara mund të mbahet nën kontroll dhe të zbutet duke zbatuar Masat Mjedisore					

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

NDIKIMET E MUNDËSHME NË MJEDIS

TOKA	AJRI / ZHURMA	UJI	BIODIVERSITETI	PEIZAZHI	INDRYSHIMET KUMATIKE	QËLËSIA E JETËS
Zënia e tokës	Ndotja e ajrit	Ndotja e ujравe sipërfaqësor dhe nëntokësor	Fragmentim dhe humbje të habitatit	Ndryshimi i tipologjisë peizazhistike	Çlirimi i gazeve me efekt serë	Ndotja e ajrit
Prishja e strukturës së tokës	Vibrime	Zhurma	Shqetësimi i habitatit Humbje speciesh	Fragmentim vizual		Ndotja e ujравe Zhurmat Shirat acid

UDHËZIME DHE MASA ZBUTËSE

○ Toka

Ripërdorimi i materialeve të gjëmuara;
 Mbrojtja e tokës bujqësore e pyjore, zhvillimi në zonat me karakter urban;,
 Zbatimi i masave teknikatë minimizimit të erozionit të tokës;
 Mbrojtja e tokës nga ndotja dhe degradimi;

○ Ajri

Zbatimi i sistemeve të shuarjes së pluhurit gjatë underhyrjeve;
 Planifikim i mobilitetit duke shembur flukset e trafikut;
 Ndertesa eficiente nga pëkpamja energjetike

○ Faktorët klimatikë

Monitorimi i shkarkimeve të gazeve me efekt serë dhe marrja e masave për minimizimin e tyre;

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

UDHËZIME DHE MASA ZBUTËSE

○ *Uji*

Vlerësimi i rezikut të dëmtimit të ujave si përfaqesor dhe nëntokësor.

Planifikimi i rrejtët të ujave të ndotura dhe atotë bardha;

Shmangja e endotjes dhe parandalimi i incidenteve gjatë punimeve;

Ruajtja e zonës buferike përgjatë trupave ujore

○ *Natura*

Secila detyrë/projekt duhet të jetë projektuar për ta mbajtur ndikimin të ulët ose për ta eliminuar plotësisht atë mbi integritetin dhe funksionalitetin e zonave me rëndësi për biodiversitetin.

○ *Ndotja nga zhurmata*

Mbajtja e nivelit të zhurmave brenda normave të lejuara (SH, BE, OBSH);

Krijimi i brezave mbrojtës për zonat e ndjeshme mjedisore;

UDHËZIME DHE MASA ZBUTËSE

○ *Peizazhi*

Ruajtja / përmirësimi e tipologive të peisazhit nëzonë;

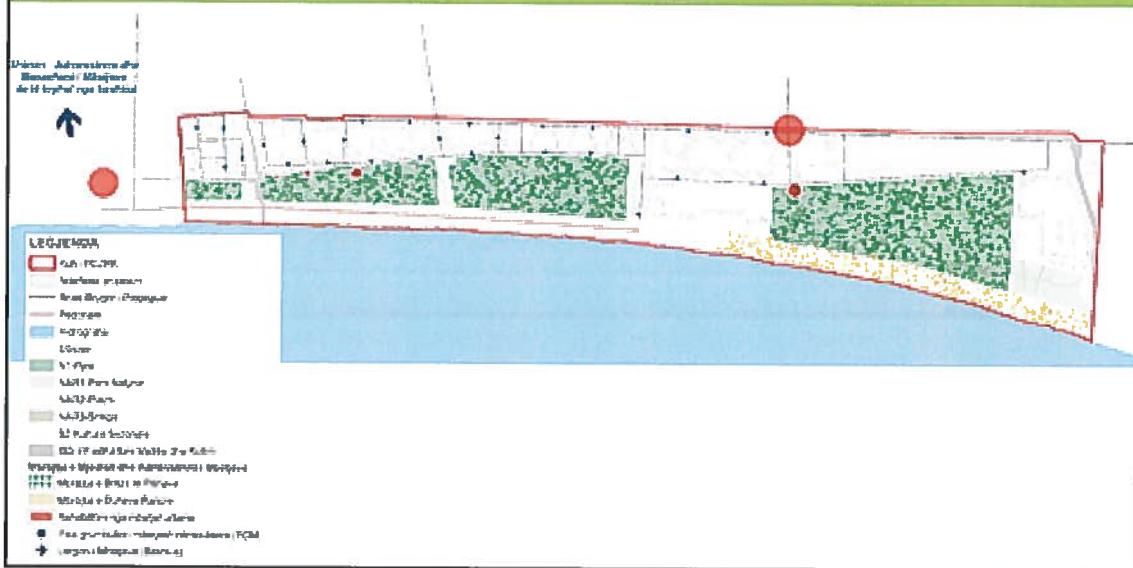
Pyllëzim nëzonat e degraduara;

Planifikim në mënyrë harmonike, duke ndjekur tipologjitë e zonë;

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

PROJEKTE NË MBROJTJE TË MJEDISIT

PERFUNDIME

**Zona në studim ka pasuri të mëdha natyrore
(burime ujore, florë, faunë)**

**Gjithashtu, kjo zonë ka potencial të shkëlqyer
për zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm**

*Masat për parandalimin dhe zbutjen e ndikimit të projekteve specifike të PDZRK-së gjatë
zbatimit duhet të përcaktohen në VNM-të e projekteve dhe zbatimi i tyre të monitorohet nga
institucionet përkatëse*

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

DISKUTIM!

Vlerësimi i ndikimit në mjedistë projekteve të PDZRK
Sygjerime përmasa zbutëse dhe parandaluese të ndikimit në mjedis

(Handwritten signature)

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

Nr.	Emër Mbëjësë	Institucioni/Shoqata/Agjencia	Nr. Telefoni	Email	Nënshkrimi
1	ELGON Rojol				
2	Gjergj Bajrakci	Kryesues i Grupeve			
3	Jasmin VDQJ	Kybernetik Spille			
4	Mërgim Agapi	H. AD. Kybernetik	069618460		
5	Enver Hoxha	ASHK Xangj			
6	Josipina Shala	NIKV KAYAK	0693190026		
7	Altin Ciftci	UKKA Kavaja	0697035678		
8	Adelina Zecalciu	Especialiste D.R.M.T	0693857613		
9	Nazela Sekija	Especialiste ARM Tr.D.D	069355471		
10	Ergys Tash	Prokuroria Dergatit e MTB			
11	Sh. emri i fituar i Pungjtoreceje	Spille	0683135209		
12	Mediatik Moshni Banzar i Spille				
13	SADMIR LEGINI	DR.URBANISTIKOS		sejmirlegini@yahoo.com	
14	FATJON DUSHKU	Restaurant Spille	0662679412		
15	NAJYRA KESHITON	Bar Restaurant Pocer Spille	0692052926		
16	Qemtimi Muçi	Bar Restaurant Donulllo	069446018	qemtimimuci4@gmail.com	
17	Xhaxhi Halili	NIKFI. Bashki Prishtine	0692051854	xhaxhihalili@gmail.com	
18	Elhoxhijin Bajraktar	Bashkia Tiranë	0692795787		
19	Eva Cekaj	Inspektore Taksash	0693306019	evam.kemaj@yahoo.com	
20	Agustin Piva	Njësia Ad. Kybernetik	0682945844	0682945844	
21	Misioneri Brodi	Ni. Bashki Prishtine	0684929188	misioneri@bashki.com	
22	Jhemra Hoxha	H. AD. Kybernetik	0682453288	—	
23	Tirik Agolluci	H.R.M. Tiu. Durr. Dibër	0653736021		
24	Dorina Rishi	Bashkia Argashtica			

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE

25	Gjergj Tafa	ARM-Tiranë-Durrës	069211769227	gjergj.tafa@gmail.com	✓
26	Anethela Hameti	AKB - Durrës	-	anethela.hameti@hotmail.com	✓
27	Mojci Mydillani	AKB - Durrës	0684654099	mojci.mydillani@gmail.com	✓
28	Vetvana Llesha	AKB - Durrës	0681365733	Vetvana.llesha@gmail.com	✓
29	Emrikan Poto	PIK B.	0677262319	emrikan.poto@gmail.com	✓
30	Arbenka Boce	ARM Tira	0683465571	arbenka.boce@gmail.com	✓
31	Xhevdet Hekhaj	ARM-Tiranë-Durrës	0699440288	Xhevdet.Hekhaj@gmail.com	✓
32	Sopatim Hekbaj	ADM-Tiranë	0682148041	sopatimhek@gmail.com	✓
33	Ardiljan Kesi	Ad 244 Fier	0698700540	ardi_kesi2005@yahoo.com	✓
34	Bashkia Bexhi	Nj. Ad. fikay	0682230827		✓
35	Kerelub Meli	-10-	0682218867		✓
36	Gjonjan Gjini		0674876018	gjonjan.gjini@gmail.com	✓
37	Emrikan Boce		0654612814	emrikanboce1960@gmail.com	✓
38	Dagon Xhaix	Nj. Ad. Kryesore	0683415466		✓
39	Jemona Cimadhi	Nj. Adm. Kryesore	0682166249		✓
40	Imre Jorani	Bashkia Fushë Kosovë	0675701087	imre.jorani.03@gmail.com	✓
41	Gjelina Ramaj	Bashkia Prishtine		Gjelina.ramaj1886@gmail.com	✓
42	Elova Tacani	Bashkia Prishtine	0698270856	elova_93@live.com	✓
43	Pereta Doda	Bashkia Prishtine			✓
44	Manuel Hallaj	19719	0695410587	manuel.hallaj@tiranei.gov.al	✓
45	Avniq Ferati	157 NGS	0684848580		✓
46	Berion Kacaja	Lebanon	0686757376		✓
47	Marija Kavaja	ARM-Tiranë-Durrës	0692511200	marija.kavaja@gmail.com	✓
48	Abdi Ademi	054 Kl/ny	0144147082		✓
49					
50					
51					

PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE
VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË
KOMBËTARE SPILLE

Tiranë, Nëntor 2020

A handwritten blue ink signature, likely belonging to one of the signatories of the document.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Përgatitur nga: Dr. Abdulla Diku (Ekspert mjedisor i licensuar)
MSc. Kristi Bashmili (Ekspert mjedisor)

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Përbajtja

I. Hyrje	4
II. Synimi dhe objektivat Mjedisore të VSM-së	4
III. Kuadri ligor i VSM-së	6
IV. Metodologja për hartimin e VSM-së: Procesi	6
Figura1. Procesi i hartimit të VSM-së	7
V. Analiza e territorit të ZRK Spille	7
VI. Situata mjedisore	9
VII. Shërbimet publike.....	9
VIII. Problematikat mjedisore të evidentuara	10
IX. Vlerësimi i ndikimit në mjedis të propozimeve të PDZRK-së	11
X. Përputhshmëria e PDZRK me objektivat mjedisorë	12
XI. Masat zbutëse.....	13

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

I. Hyrje

Zona në studim ndodhet në afërsi të grykëderdhjes së lumit Shkumbin, në këtë zonëshfaqet një peizazh tipik bregdetar, me duna të vogla ranore dhe brezi i pishave, brez të gjerë plazhi etj. Këto karakteristika i japin zonës potencial të lartë turistik dhe tërheqës për vizitorët. Megjithatë, zonaështë deri më tanie pashvilluar për shkak të mungesës së infrastrukturës por edhe të kufizimeve ligjore në zonën bregdetare.

Ndërkaq, programet dhe projektet e propozuara për të zhvilluar këtë territor si zonë pushimi kryesish me shtëpi të dyta dhe më pak me hotele, kanë qenëkonsideruar si të papërshtatshme.

Qeveria e Shqipërisë është në kërkim të ideve të zhvillimit për këto llojë zonash, të cilat të janë të përshtatshme me natyën dhe karakteristikat e tyre; *për koncepte projektimi që do t'i bënte këto zona të aksesueshme dhe të vlerësuara; për koncepte zhvillimi që janë në gjendje të ruajnë bukurinë e peizazhit dhe tiparet territoriale të tyre, ndërsa në të njëjtën kohë të hapë hapësira për aktivitetet njerëzore që mund të sigurojnë të ardhura dhe ekonomi; për koncepte projektimi që do të ishin të ndjeshme ndaj peisazhit dhe modeste.*

Në këtë kontekst, nisma për hartimin e PDZRK Spillendërmerret nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit si autoritet planifikues në fushën e turizmit. *Nisma është në përputhje me Planin e Përgjithshëm Kombëtar (PPK) "Shqipëria 2030", Planin e Integruar Ndërsektorial të Bregdetit dhe DRAFT-Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019 – 20223.*

Ndonëse PDZRK eSpillesëparaqet një plan për njëzonë relativisht të vogël prej 100-200ha, sikurse sqaruar më sipër, Plani ka nevojë ti nënshtrohet procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor në përputhje me *Nenin Itë Ligjit Nr. 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor"*

Ky përkufizim ligjor përligj dhe procesin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM) për PDZRK-në Spille.

II. Synimi dhe objektivat Mjedisore të VSM-së

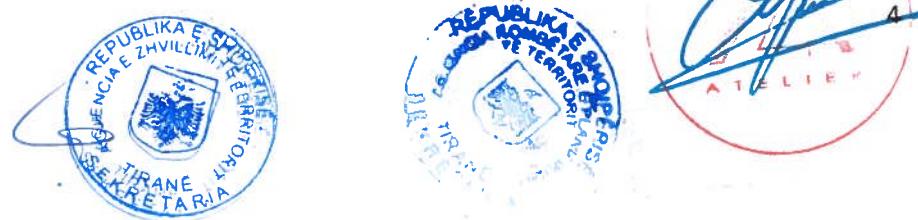
Vlerësimi Strategjik Mjedisor synon mbrojtjen dhe minimizimin e ndikimeve negative në mjedis nga projektet e propozuar në PDZRK-në Spille.

VSM-ja përcakton fushat dhe objektivat mjedisore të rëndësishme si më poshtë:

Toka dhe burimet minerale

Objktivi mjedisor 1: Sigurimi i menaxhimit të qëndrueshëm dhe mbrojtjes së tokës.

Objktivi mjedisor 2: Parandalimi i shfrytëzimit të burimeve natyrore duke rritur nivelin e përdorimit të materialeve të ricikluara në ndërtimin dhe rindërtimin e infrastrukturës së turizmit.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Ajri

Objektivi mjedisor 3: Ruajtja e cilësisë së ajrit në qendrat e banuara dhe sigurimi i arritjes së objektivave afatgjata kombëtare për sasitë vjetore të emetimeve të ndotësve atmosferikë.

Faktorët klimatikë

Objektivi mjedisor 4: Përshtatja ndaj efekteve të ndryshimit të klimës globale dhe reduktimi i sasive të emetimeve të gazeve serë.

Uji

Objektivi mjedisor 5: Kufizimi i ndikimeve të presionit të infrastrukturës së turizmit mbi ujërat e sipërfaqes dhe nën-tokës, ujërat e lumenjëve, ujërat bregdetarë, lagunorë dhe burimet e ujit të pijshëm.

Natyra

Objektivi mjedisor 6: Sigurimi i kohezionit të popullatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit në territor.

Objektivi mjedisor 7: Ruajtja e larmisë biologjike të zonave me status natyror të mbrojtur përkundrejt aktiviteteve me ndikime të konsiderueshme.

Ndotja nga zhurma

Objektivi mjedisor 8: Parandalimi/Reduktimi i ndotjes së mjedisit nga zhurma dhe përafrimi me nivelet e rekomanduara nga BE

Popullsia dhe asetet materiale

Objektivi mjedisor 9: Përmirësimi i cilësisë së jetës së banorëve në brendësi/afërsi të zonës së PDZRK

Trashëgimia kulturore

Objektivi mjedisor 10: Ruajtja e fushëveprimit dhe karakteristikave të objekteve dhe zonave të trashëgimisë kulturore.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Peizazhi

Objktivi mjedisor 11: Sigurimi i ruajtjes së peizazheve të jashtëzakonshme dhe zonave me peizazhe me karakteristika të veçanta në nivel lokal dhe kombëtar dhe një imazh peizazhi me cilësi.

III. Kuadri ligjor i VSM-së

Kuadri ligjor shqiptar për VSM-në është përmirësuar ndjeshëm në vitet e fundit dhe siguron tashmë përputhshmëri të plotë më (i) *Direktivën 2001/42/EC të Komisionit Evropian* mbi Vlerësimin e Efekteve në Mjedis prej Planeve apo Programeve të Caktuara dhe me (ii) *Protokollin e VSM-së të Konventës ESPOO (UNECE)*.

- *Ligji nr. 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor" siguron tashmë plotësisht mbulimin e duhur të procesit të VSM-së.* Ligji ka për qëllim të sigurojë mbrojtje të lartë të mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm, përmes përfshirjes së çështjeve të mjedisit gjatë hartimit, miratimit, rishikimit, ndryshimit ose modifikimit të planeve a programeve me pasoja të mundshme negative në mjedis. Ligji përcakton institucionet dhe të drejtat e përgjegjësitë e tyre, si dhe procedurat, sipas të cilave kryhet Vlerësimi Strategjik Mjedisor.
- *Direktiva e Komisionit Evropian 2001/42/EC* për vlerësimin e ndikimit të disa planeve dhe programeve mbi mjedisin (Direktiva VSM).
- *Protokolli VSM, i miratuar në Kiev (Ukrainë) në vitin 2003*, në një takim të jashtëzakonshëm të Palëve të Konventës Espoo gjatë konferencës ministrore të "Mjedisit për Evropën" dhe nënshkruar nga 36 shtete dhe Komuniteti Evropian.

IV. Metodologjia për hartimin e VSM-së: Procesi

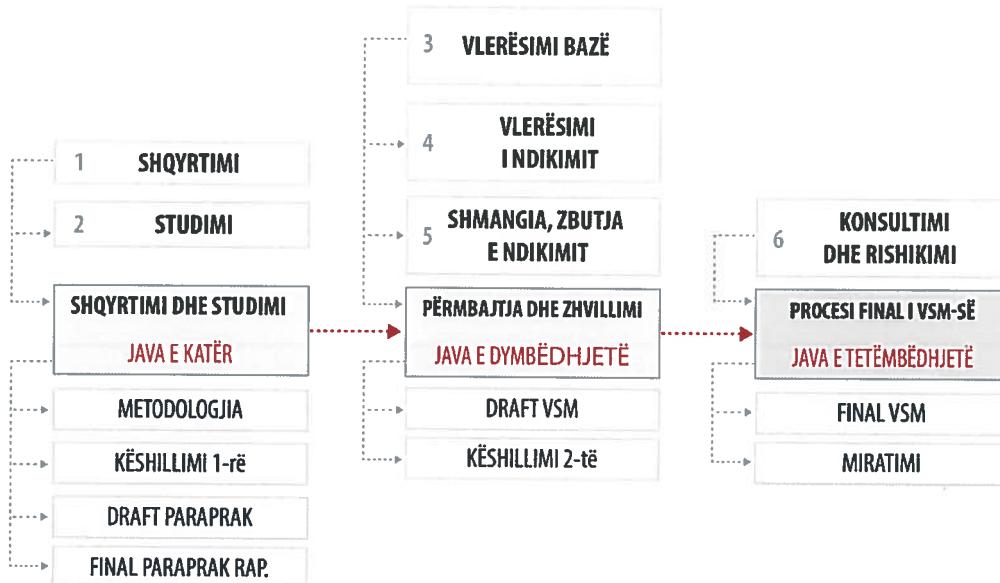
Përshkrimi i metodikës së zbatuar për hartimin e raportit të VSM-së, Vështirësitet e hasura gjatë përgatitjes së tij, Burimet e informacionit

Metodologjia për VSM-në e PDZRK-së parashev gjashtë hapa proceduralë ku secili hap përfshin disa detyra. Për secilën detyrë do të ndiqet një qasje e veçantë në mënyrë që të japë rezultatin e dëshiruar.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Figura1. Procesi i hartimit të VSM-së

Në përputhje me skemën e mësiprme, hartimi i këtij raporti kërkoi dhe zbatimin e një metodike të vecantë përfshirë:

- Mbledhjen e informacionit për aspekte të ndryshme mjedisore përfshirë klimën lokale, të dhënat gjoeologjike dhe hidrogeologjike, sasinë dhe cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore, cilësinë e ajrit, ujërave, tokës, gjendjen e biodiversitetit dhe të natyrës për hapësirën në studim, sistemit të menaxhimit të mbetjeve, sistemit te grumbullimit dhe përpunimit të ujërave të zeza.
- Shqyrtimin e dokumenteve strategjike dhe planifikues me rëndësi për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor. Këtu mund të përmendim disa plane si:
- Plani për Menaxhimin e Integruar te mbetjeve të Ngurta
- Planet për Zonat e Mbrojtura Ekzistuese
- Plani i Përgjithshëm Vendor
- Studimi dhe analiza e dokumenteve të mësipërm dhe gjetjet në terren, kanë ndihmuar për të kuptuar gjendjen e mjedisit si dhe identifikimin e probleme mjedisore që lindin dhe që duhet të trajtohen nga ky plan.

V. Analiza e territorit të Zonës së Rëndësisë Kombëtare Spille

Pozita gjeografike: Spilleja bën pjesë në njësinë administrative Kryevidh në bashkinë e Rrogozhinës dhe shtrihet në pjesën perëndimore fushore. Fusha kufizohet në veri me vargjet kodrinore të Lagjit (kodrat e Kryevidhit) si dhe me Plazhin e Gjeneralit, në jug me lagunën e

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Karavastasë si dhe me grykëderdhjen e Shkumbinit. Zona subjekt i PDZRK-së ndodhet në pjesën qëndrore të fushës kontuar në veri nga fshati i Spillesë në jug dhe në lindje nga kanalet kullues të fushës së Rreth-Grethit dhe në perëndim nga deti Adriatik. Përpos disa shërbimeve restoracioni të vendosura në vijën bregdetare, përdoruesit e zonës për të aksesuar shërbime drejtohen në fshatin e Spillesë, ndonëse dhe këtu shërbimet janë të pakta dhe jo të strukturuara për të përpalluar kërkasat në rritje të turistëve.

Topografië: Zona e Rëndësisë Kombëtare Spille ndodhet në vijën bregdetare të Adriatikut, në terren krejtësisht të rrafshët në nivelin e detit. Zona shtrihet në veri të Kanalit të Madh, pranë grykëderdhjes së Lumit Shkumbin deri në afërsi të fshatit Spille. Zona kompozohet nga duna ranore, pjesë plazhi, brez masiv me pisha të buta dhe nga bujqësore.

Gjeologjia: Në zonën në studim dhe rethinat shikohet prania e depozitimeve të formacioneve kuartenare. Depozitimet e Kuaternarit kanë përhapje të gjërë në territorin e qarkut të Tiranës. Ato përhapen gjërësisht në fushën e Tiranës, ne fushën e Kavajës, në segmentin Spille-Lumi Shkumbin, ne luginën e lumit Erzen etj. Në depozitimet Kuaternare veçohen ato të Pleistocenit dhe të Holocenit. Ato kanë gjenezë aluviale, detare, lagunore, kënetore, proluviale, kolviale, deluviale. Në këtë rajon depozitimet e Holocenit të Vonshëm (Qh2) janë aluvionale (rëra, zhure, argjila, me trashësi rrëth 5 m), lakustrine (rëra, argjila, alevrite, me trashësi rrëth 15 m), kënetore (torfa, argjila, alevrite, me trashësi rrëth 15 m). Takohen gjithashtu depozitime detare dhe eoliane (rëra, duna) me trashësi rrëth 5 m.

Përdorimi i tokës: Sistemi urban zë një sipërfaqe prej 27.3 ha të zonës në studim. Krijimi i zonës urbane fillimisht ka nisur në fshatin e Spillesë dhe më është shtrirë përgjatë bregut të detit, i nxitur nga zhvillimi i sektorit të turizmit. Zona në studim ka një sipërfaqe prej 109.2 ha që i përket sistemit natyror. Ky sistem ka një shtrirje në të gjithë zonën. Përfaqësues i këtij sistemi është brezi i pishave të Spillesë. Sistemi bujqësor zë një sipërfaqe prej 66.8 ha. Përbëhet kryesisht nga toka të lëna djerrë të cilat kanë tendencë të kthehen në toka ndërtimore. Parcelat janë të fragmentuara dhe në afërsi të fshatit të Spillesë alternohen me parcela tashmë të ndërtuara dhe pjesë e sistemit urban. Sistemi ujor përbëhet nga Deti Adriatik dhe sistemi i përrrenjve. Në zonën në studim kalon vetëm Përroi i Sharrdushkut me një sipërfaqe prej 0.67 ha. Sistemi infrastrukturor zë një sipërfaqe prej 6.5 ha. Ky sistem përfshin të gjithë rrjetin rrugor (rrugë dhe sheshe) të zonës, si dhe rrjetet inxhinierike nëntokësore apo ajrore dhe strukturat e shërbimit të këtyre rrjetave.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

VI. Situata mjedisore

Hidrografia: Zona e Rëndësisë Kombëtare Spille shtrihet në Grykëterdhjen e lumbit Shkumbin, i cili është trupi ujor (ujë të ëmbël) më i rëndësishëm në zonën përreth. Gjithashtu spilleja ka një rrjet të dendur të kanaleve vaditës dhe kullues. Në afërsi të zonës kalon kanali i Hidrovorit dhe Kanali i Madh. Ujërat sipërfaqesorë në zonë janë nën presion të vazhdueshëm nga ndotja, pasi ndodhen në një zonë tërësisht me zhvillim bujqësor përreth dhe ujërat e lumbit Shkumbin që derdhet në afërsi të kësaj zonë vjen nga zona të banuara, të cilat nuk i trajtojnë ujërat e ndotura urbane, por i shkarkojnë në këtë trup ujorë. Spilleja ndodhet në zonë joakuifere, pa porozitet të mjaftueshëm ndërkokrrizor, çarjesh e karsti, lidhen me depozitimet argillore të Kuaternarit, depozitimet flishore të N2 1 h, Pg3 3 Pg3 2 Pg3 1, J3t-Cr2cm, J3t-Cr1v, J3, argila, ranorë, mergele). Burimet që lidhen me keto depozitime kanë prurje të vogla 0.01-0.1l/sek.

Natyra: Në zonën e spillesë ndodhet disa habitate të rëndësishme, si brezi i pishave të buta, dunat ranore me dëllënje të kuqe, dhe tokat bujqësore me kanalet vaditëse dhe kulluese me bimë ujë dashëse. Dunat ranore në brigjet e Spillesë gjenden në pjesën jugore të zonës. Speciet kryesore të dunave ranore janë *Juniperus oxycedrus macrocarpa*, *Amophyla arenaria*, *Eryngium maritimum*, *Medicago marina*, *Euphorbia paralias*, *Hordeum marinum*, *Avena barbata*, *Reichardia picroides*, etj. Gjithashtu zona është e përbërë nga një masiv pishash të butë. Pylli me pisha shërben si korridor shtegtimi per shume shpend të vegjël këngëtarë sikurse Bilbilthat (*Sylvia sp.*), Avdosat dhe Gardelinat (*Fringillidae*), Trishtilat (*Paridae*) etc. Ligatinat bregdetare në afërsi të Shkumbinit u sherbejnë baltakëve të ndryshëm sikurse Qyrylyket (*Tringa sp.*), Gjelëzat (*Calidris sp.*) etj. Po kështu zona shërben si koridor edhe për shpend grabitqarë ku më tipikët janë Shqipet (*Circus sp.*), Hutat (*Buteo sp.*), Skifterët (*Falco sp.*), Gjeraqinat (*Accipiter sp.*) Ndër gjitarët e mesëm janë të pranishëm Cakalli (*Canis aureus*), Dhelpra (*Vulpes vulpes*), Shqarrthët (*Mustelidae*) etj.

Peizazhi: Vija bregdetare në zonën e Spillesë karakterizohen nga plazh i gjerë dhe më rërë të bollshme, të shoqëruar me duna të lartësive të ndryshme, 1 - 3m të larta, me bimësi të ulët, kryesisht dëllinja e kuqe dhe zambaku i rërës. Pishat e buta të kultivuara në zonë krijojnë një koridor të gjelbërt përgjatë gjithë zonë së plazhit të Spillesë, duke i dhënë zonës një karakter të virgjër natyror. Tokat bujqësore shtrihen pas brezit të pishave, duke krijuar një peizazh kuadratik, me rripa të gjelbërt që krijojnë nga bimësia përgjat kanaleve kullues.

VII. Shërbimet publike

Menaxhimi i mbetjeve: Situata e mbetjeve urbane në zonën e projektit paraqitet në gjendje relativisht të mirë. Në zonë evidentohen raste sporadike të depozitimeve të mbetjeve të ngurta urbane në mënyrë të paligjshme. Duhet theksuar se sasia e mbetjeve të shpërndara në zonën e

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

projektit janë në sasi tepër të vogël. Aktualisht, zona e projektit është e pa zhviluar me ndërtime. Ndaj në këtë zonë nuk është parë e nevojshme të shtrihet shërbimi i menaxhimit të mbetjeve. Ndërsa në pjesën veriore të zonës mbetjet menaxhohen nga NjA Spille, pjesë e Bashkisë Rrogozhinë.

Ujësjells - kanalizimet: Zona e Kryevidhit, ku bën pjesë dhe Spilleja, furnizohet me ujë nga 2 puse shpimi me nga 15 litra/sek, dhe me një depo 500 m³, gjithashtu në zonën rurale ka edhe 5 depo të tjera me volum secila prej 40 m³. Burimet e vetme të furnizimit me ujë janë puset e shpimit. Administrimi i tyre në vite ka qënë i paqëndrueshëm dhe me ndërhyrje të rralla, pothuajse inekzistente, për mirëmbajtjen dhe rikonstrukcionin e puseve dhe stacioneve të pompimit. Kjo situatë bën që furnizimi me ujë të jetë me kufizime të theksuara si në orare edhe në sasinë litra/frymë. Në zonë nuk ka kanalizime të ujrate të bardha. Largimi i ujrate të bardha, ose të shiut, bëhet nëpërmjet përdorimit të kanaleve kulluese. Banorët kanë zgjidhur individualisht problemin largimit të ujrate të zeza nëpërmjet ndërtimit të gropave septike individuale të cilat të cilat pastrohen herë pas here, por nuk janë subjekt i një mirëmbajtjeje periodike.

VIII. Problematikat mjedisore të evidentuara

Ndotja nga mbetjet e ngurta urbane: Në plazhin e Spillesë ky fenomen ndjehet pothuajse në të gjithë pjesën jugore të zonës, ku mbetje të ngurta urbane gjenden të depozituara në brendësi të pyllit me pisha si dhe të shpërndara përgjat vijës bregdetare. Mbetjeve e shpërndara janë kryesisht plastike dhe të ambalazhit prej alumini të përdorur për pijet freskuese. Këto lloj mbetjesh transportohen nga ujërat e lumit Shkumbin drejt grykëderdhjes e më pas shpërndahen në zonën përreth. Ndërsa një pjesë e tyre duket qartë që hidhen nga banorët e zonës, apo subjektet private që ushtrojnë aktivitet në zonë.

Dëmtimi i dunave: Zona e Spillesë shquhet për bukurinë natyrore dhe për dunat në gjithë gjatësinë e plazhit. Dunat janë të veshura me dëllinjë të kuqe dhe me zambakët e rërës, që në periudhën e lulëzimit krijojnë një panoramë mjaft tërheqëse për vizitorët. Në pjesën qëndrore dhe veriore të zonës, aty ku aktivitetet private janë disi të përqëndruara, kryesisht restorante dhe hotele të vogla, vihet re dhe fenomeni i shkatërrimit të dunave ranore për krijimin e hapësirave për shërbim. Dëmtimi i dunave shkatërron gjithë habitatin e zones. Krahas aspektit vizual, dunat janë të rëndësishme për larminë biologjike në zonat bregdetare. Në këtë kontekst duhet një ndërhyrje nga ana e institucioneve, kryesisht Bashkisë Rrogozhinë, që zona e plazhit të funksionojë me relievin e dunave dhe jo të sheshohet, pasi kjo do të conte në humbje të gjithë dunave dhe të biodiversiteti në plazhin e Spillesë.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Ujrat e përdorura urbane: Ujrat e përdorura urban (ujrat e zeza) nga zona e pellgut të Shkumbinit dëmtojnë së tepërti cilësinë e ujërave në zonën në studim. Ujrat e zeza përcaktohen si çdo trup ujor që është ndikuar negativisht në cilësi nga aktiviteti njerëzor. Ujrat e përdorura urbane përbëhen nga mbetje të lëngshme dhe të ngurta që shkarkohen nga shtepitë, ambientet tregtare, industria e lehtë në zonat urbane, dhe ferma ose toka te kultivuara pranë këtyre zonave. Sipas të dhënave të MTM-së asnjë nga qytetet në pellgun ujëmbledhës të Shkumbinit nuk i trajton ujrat e përdorura urbane.

IX. Vlerësimi i ndikimit në mjedisit të propozimeve të PDZRK-së

Vlerësimi i ndikimit në mjedis, është përgatitur në përputhje me kerkesat e Ligjit 91/2013 “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”. Ndikimet e rëndësishme të PDZRK në mjedis dhe objektivat mjedisore janë analizuar dhe vlerësuar sipas shkallëve të mëposhtme:

10 = S’ka ndikim/ndikim pozitiv

0.1 – 9.9 = Ndigimi bëhet i kontrollueshëm (sipas shkalles se vlerave)

0= Ndigim i rëndësishëm / lartë

x= Vlerësimi i ndikimit nuk është i mundur

Projektet e propozuara në PDZRK ndahen në 3 grupe, të cilat përfaqësojnë edhe 3 objektivat strategjike të sajë: Përmirësimi i aspektit mjedisor, përmirësimi i infrastrukturor dhe zhvillimi i turizmit. Në total PDZRK-ja ka propozuar 17 projekte.

Bazuar në të dhënat e gjeneruara nga matrica e vlerësimit të ndikimit rezulton se, në mesataren e pikëve të vlerësimit konstatohet një ndigim i qënësishëm i ndikimeve në mjedis, që duhet shoqëruar patjetër me masa parandaluese dhe zbutëse të ndikimeve negative në mjedis. Sipas Programeve të propozuara rezulton se:

- Projektet e propozuara nën programin Mbrojtja e Mjedisit kanë arritur një mesatare numerike të vlersimit 9.2, ku pothuajse në të gjithë komponentët e mjedisit ka ndigim minimal dhe në shumë raste ka ndikim pozitiv.
- Projektet e propozuara nën programin Infrastruktura dhe Mobiliteti kanë arritur një mesatare numerike të vlersimit rrëth 6.7. Thënë ndryshe, projektet e propozuara në këtë program kanë një ndigim mesatar në mjedis, ndaj duhen shoqëruar patjetër me zbatimin e masave parandaluese dhe minimizuese të këtij ndigimi.
- Ndërsa, në vlerësimi për projektet nën programin Zhvillimi Turizmit kanë marrë vlerësim me të ulet numerik, mesatarja e ketij program arrin shifrën 6. Ky program pritet që të ketë edhe ndigimin më të madh në mjedis, sidomos projekti nr. 17, zbatimi i së cilit shoqërohet më ndërtimin e godinave dhe infrastrukturën akomoduese të nëvojshme në zonë. Projektet në këtë program, kanë nëvojë për vlerësimë të thelluara dhe zbatim të masave specifike për mbrojtjen e komponentëve të natyrës.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

X. Përputhshmëria e PDZRK me objektivat mjedisorë

Përputhshmëria e objektivave të PDZRK me objektivat mjedisorë është kryer në mbështetje të plotë më ligjin nr. 91/2013, "Për vlerësimin Strategjik Mjedisor", konkretisht bazuar në shtojcën 1 të tij. Përputhshmëria e objektivave të PDZRK me OM-të është kryer me vlera numerike, duke e ndarë përputhshmërinë në 5 nivele. Konkretisht nivelet e vlerësimit numerik të përputhshmërisë së objektivave të PDZRK-së me OM-të, paraqiten në tabelën në vijim.

Tabela 1. Metodika e përputhshmërisë së projekteve të PDZRK me Objektivat Mjediore

Vlerësimi numeri I përputhshmërisë së PDZRK me OM		
Nuk Përputhet	-1.00	-
Nuk lidhet	0.00	0.00
Përputhje e zbehtë	1.00	0.01-1.49
Përputhje e pjesshme	2.00	1.5-2.49
Përputhet plotësisht	3.00	2.51-3

Një mesatare të përgjithshme projektet, programet dhe objektivat strategjike të PDZRK-së kanë përputhje të pjesshme me objektivat mjedisorë. Konkretisht vlerësimi mesatar i objektivave strategjike të PDZRK-së arrin vlerën e 2.09 çka përkthehet në përputhshmëri të pjesshmë.

Përputhshmëria e pjesshme, mund të mbahet nën kontroll me masa parandaluese dhe minimizuese gjatë zbatimit të projekteve të propozuara në PDZRK. Specifisht për secilin objektiv strategjik (OS) të PDZRK-së, janë arritur vlerat e përputhshmërisë si më poshtë:

- O.1 -Mbrojtja e Mjedisitpërputhet plotësisht me objektivat e mbrojtjes së mjedisit (OM) dhe vlerësimi mesatar arrin vlerën 3. Në këtë program ka projekte të cilat janë ideuar për të përmirësuar gjendjen e mjedisit, ndaj kërkojnë vetëm pak vëmëndje në fazën e zhvillimit, ndërsa në fazën e operimit nuk pritet të ketë pasoja negative në mëdus.
- O.2–Infrastruktura dhe Mobiliteti ka përputhshmëri të pjesshme me OM-të dhe vlerësimi mesatar arrin vlerën rrëth 1.8. Përputhshmëria e pjesshme mund të mbahet lehtësisht nën kontroll me masa parandaluese dhe zbutëse të ndikimit në mëdus gjatë zbatimit të projekteve në këtë nën objektive.
- O.3 –Zhvillimi I Turizmit ka përputhshmëri të pjesshme me OM-të dhe vlerësimi mesatar i kësaj ojektive arrin në vlerën 1.5. Përputhshmëria e pjesshme mund të mbahet lehtësisht nën kontroll nga masat parandaluese dhe zbutëse të ndikimit në mëdus gjatë implementimit të projekteve nën këtë program. Kujdes i vecantë kërkon projekt nr. 17, zbatimi i të cilitkonsiston në ndërtimin e godinave dhe infrastrukturave mbështetëse për zhvillimin e turizmit. Këto projekte kërkojnë një vlerësim më të thelluar përpata zbatimit

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

të tyre, që të njihet mirë ndikimi në mjedis dhe të ndërmerren masa specifike për parandalimin dhe minimizimin e ndikimeve negative në mjedis.

Tabela 2. Përputhshmëria e PDZRK me OM-t

PDZRK SPILLE: Përputhshmëria totale në %					
Objektivat Mjedisore	% e OM me Perputh. e Larte / Projekt	% e OM me Perputh.e Pjesshme / Projekt	% e OM me Perputh.te zbehte / Projekt	% e OM me Perputh. Neutrale / Projekt	% e OM pa Përputhje / Projekt
Përputhshmëria Totale	47%	26.5%	17.9%	1.4%	7.2%

XI. Masat zbutëse

Në vijim do të listohen në mënyrë specifike udhëzimet dhe masat zbutëse për çdo komponent mjedisor. Masta zbutëse dhe udhëzimet e përgjithshme për minimizimin e ndikimeve të mundëshme në mjedis të shkaktuara nga implementimi i projekteve të propozuara në PDZRK janë:

Toka

- Planifikimi i infrastrukturës së turizmit duhet të integrojë atë me mjedisin, vecanërisht me aspektet e menaxhimit të qëndrueshëm të tokës.
- Aktivitetet në tokën bujqësore dhe pyjore duhet të reduktohen në nivelin më të ulët të mundshëm dhe i duhet dhënë përparësi e lartë planifikimit të aktiviteteve në tokat me potencial më të varfër prodhimi.
- Integrimi i zonave për ndërtim të resorteve apo infrastrukturës në brendësi të zonave urbane ekzistuese.
- Ndërtimet dhe infrastruktura e transportit duhet të ndërtohet komform kushteve teknike, në mënyrë që të reduktojë mundësinë e rrëshkitjeve të tokës dhe erozionin.
- Materialet që do të gërmohen gjatë ndërtimit duhet të ripërdoren plotësisht, kryesisht për të realizuar proceset e mbushjeve mekanike, aty ku është e mundur.

Ajri

- Monitorimi periodik dhe konform standardeve të shkarkimeve të elementeve ndotës në atmosferë.
- Gjatë fazës së ndërtimit të zbatohen rregullat për parandalimin e ndotjes së ajrit, kryesisht nga Puhurat.
- Planifikimi i infrastrukturës rrugore në mënyrë të atillë që të shmangë flukset e trafikut.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

- Ndërtimi me parimet e kursimit të energjisë dhe shfrytëzimit të energjive të rinoqveshme.

Faktorët klimatikë

- Duhet të bëhet një analizë e ndjeshmërisë së infrastrukturës së turizmit ndaj ndryshimeve klimatike dhe fenomenteve që vijnë si rrjedhojë.
- Në bazë të rezultateve nga analiza e sipërpërmendur, të zbatohen masa teknike për përmirësimin e fleksibilitetit të infrastrukturës së turizmit ndaj kushteve të reja që sjellin ndryshimet klimatike.

Burimet ujore

- Gjatë planifikimit duhet të zhmanget konfliktualiteti më trupat ujore mbi dhe nëntokësor, të cilët konsiderohen të rëndësishëm për ekosistemet dhe njerëzit.
- Gjithashtu, ndërtimit të objekteve në funksion të turizmit, të shmangen zonat të cilat kanë rrisk të lartë nga përmbijetjet, ose këto ndërhyrje të marrin masa paraprake për të parandaluar dëmet në to.
- Kur planifikohet të ndërtohet në zona me sipërfaqe ujore të rëndësishme, është e nevojshme të studiohen dhe planifikohen zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative të ndërtimit dhe operimit, si dhe rastet e ngjarjeve të jashtëzakonshme, p.sh. rrjedhjet e substancave të rrezikshme.

Natyra

- Gjatë planifikimit duhet ti jepet përparësi rindërtimit të infrastrukturave ekzistuese para ndërtimeve të reja.
- Zonat natyrore të cilat nuk kanë qënë të shqetësuara më parë, duhet të mbeten të tilla, ndërtimi duhet ti shmangë këto zona.
- Gjatë Planifikimit dhe nërtimit duhet ti jepet përparsi varienteve të cilat ndikojnë më pak në rrugët e shtegëtimit të kafshëve dhe shpendëve, duhet të marrin përparësi projektet të cilat ndërpresin më pak këto koridore shtegëtimi.

Shëndeti i njerëzve

- Duke marrë në konsideratë shëndetin e popullatës duhet të hartohen planet lokale të veprimit për ndotjen e ajrit në përgjithësi, apo për elementë të vecantë të substancave ndotëse.

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE - VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR
PËR HARTIMIN E PLANIT TË DETAJUAR TË ZONËS SË RËNDËSISË KOMBËTARE
SPILLE**

Zhurmat në mjedis

- Masa për të zvogëluar nivelin e zhurmës në mjedis, nëpërmjet zëvendësimit të flotës së automjeteve, përmirësimit të rrjetit rrugor, ndalimi i përkoshëm ose i përhershëm në qëndrat e banimit ku nivelet janë ekstremisht të larta, masa logistike të qarkullimit, etj.
- Në zonat ku nivelet e zhurmës janë mbi normat e lejuara duhet të merren masa në vendosjen e barrjerave akustike përgjat rrugëve dhe krijimin e brezave të gjelbër me drurë të ndryshëm.
- Në zonat urbane të konsideruara të qeta të shmanget ndërhyrjet të cilat shkaktojnë rritjen e nivelit të zhurmave.
- Duhet shmangur integrimi i ndërhyrjeve të infrastrukturës në zonat e mbrojtura natyrore, pasi shtimi i zhurmave në këto zona prish ciklin e jetës së specjeve të egra.

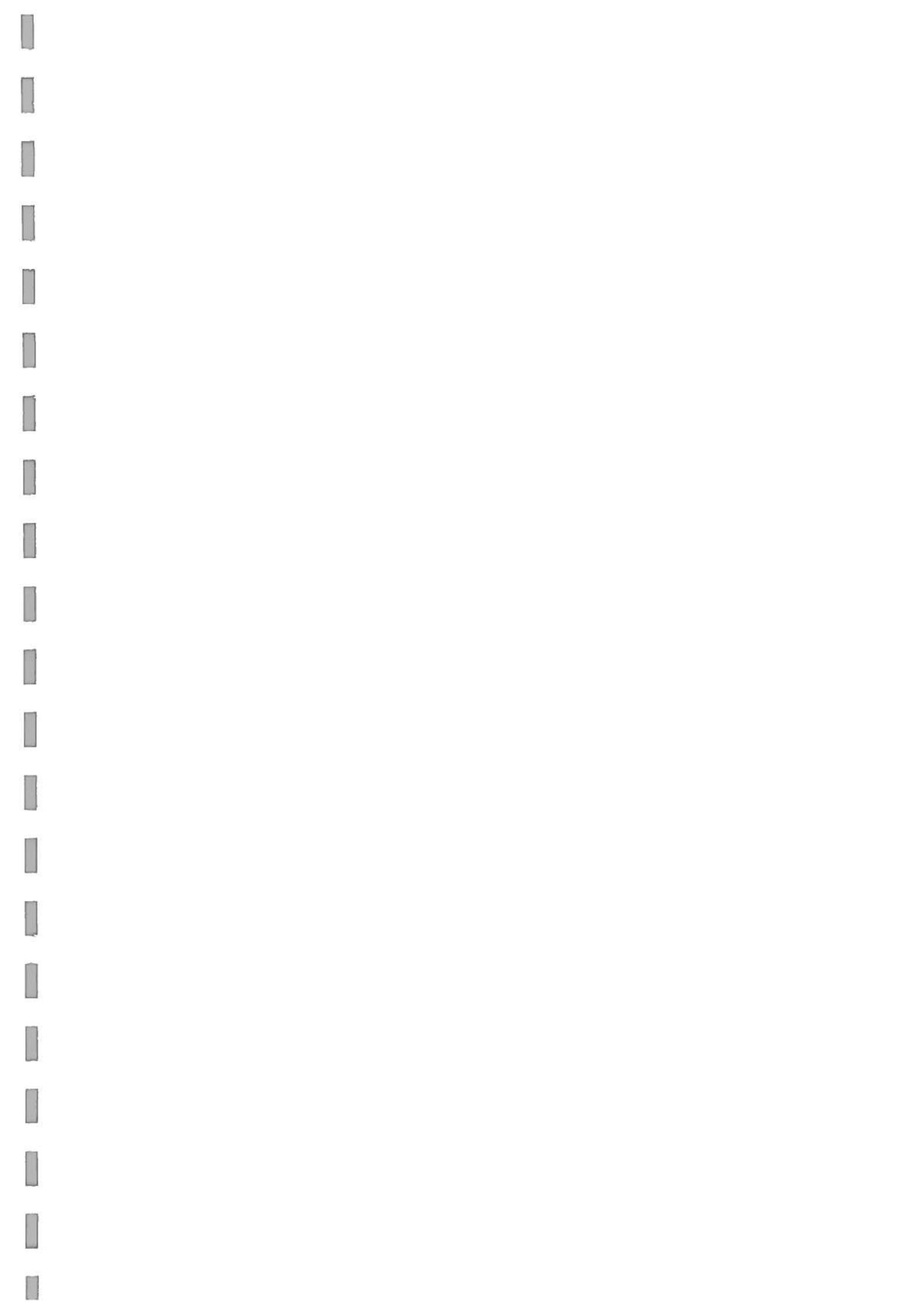
Popullsia dhe asetet materiale

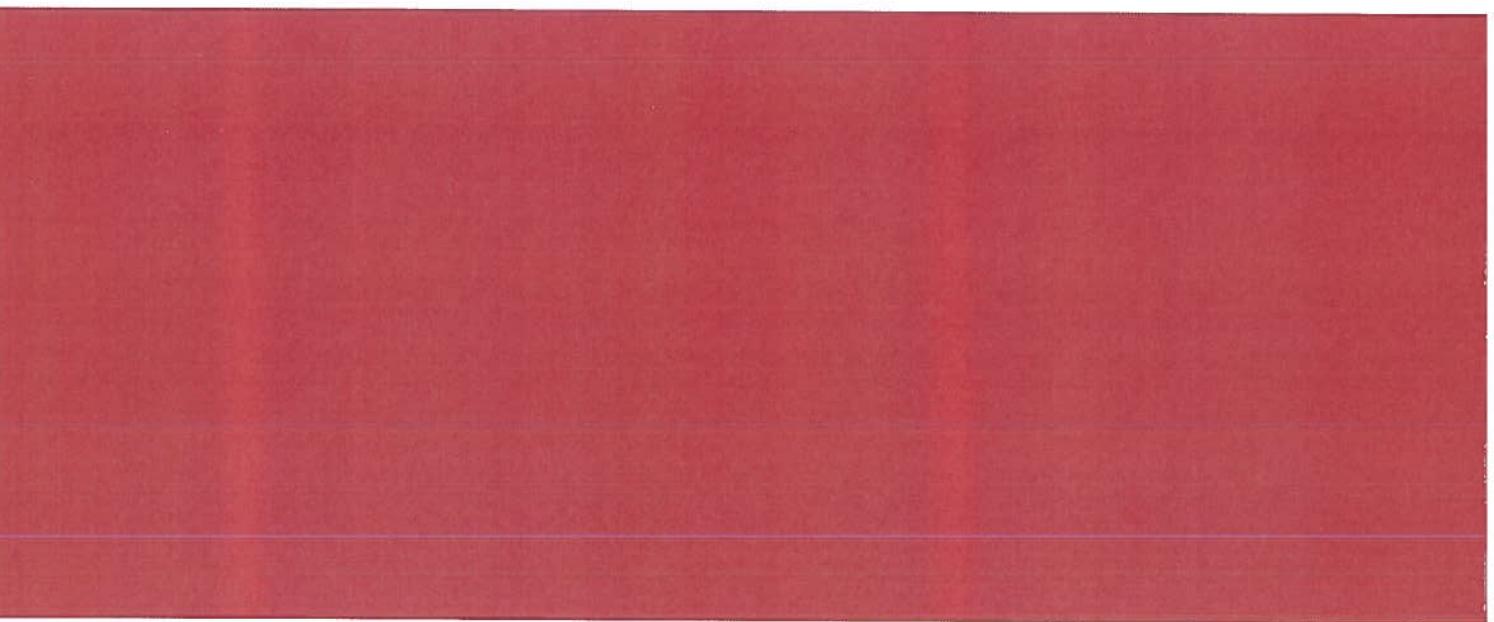
- Të sigurohet rritja e aksesit të banorëve në tregjet dhe infrastrukturën ndihmëse që do të ndërtohet në zonë.
- Përshtatja e infrastrukturës me nevojat e personave me aftësi të kufizuar. zbatimi i kësaj mase të të sillte ndikim pozitiv në lëvizshmërinë e personave me aftësi të kufizuar dhe do të mundësonte integrimin e tyre në shoqëri dhe aktivitete të ndryshme.
- Zbatimi i masave për parandalimin dhe minimizimin e ndikimeve negative në mjedis, të përmendura për çdo objektive mjedisore në nënseksionet e mëipërme janë jetike për zhvillimin e qëndrueshmë të bujqësisë, turizmit dhe resurseve natyrore, çka përkthehet në mirëqënen e populatës.

Peizazhi

- Duhet të synohet shmangja e ndërhyrjeve në zonat me peizazh të rëndësishëm. Në rastet ku shmangja e zonave me rëndësi peizazhistike nuk është e mundur, duhet të ndërmerren masa të forta ën përmirësimin dhe përshtatjen e ndërhyrjeve ndaj tipareve peizazhistike të zonës.

ATELIER 4

Rr. "E Kosovarëve",
Nd.35, H. 6, Ap.4/1,
Njësia Administrative
Nr. 5,1019, Tiranë, Shqipëri
Tel. +3554 2222804 / 2430195
e-mail: info@atelier4.al